

KAYSERİ LİSESİ



Yıl: 6 Genel Sayı: 20 Kasım - Aralık 1998 • Ocak 1999

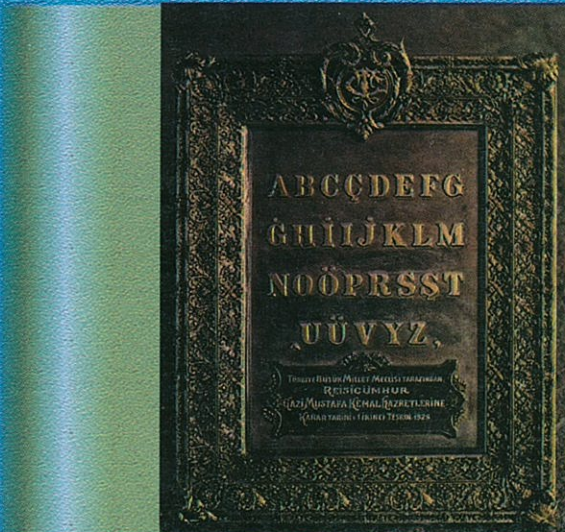
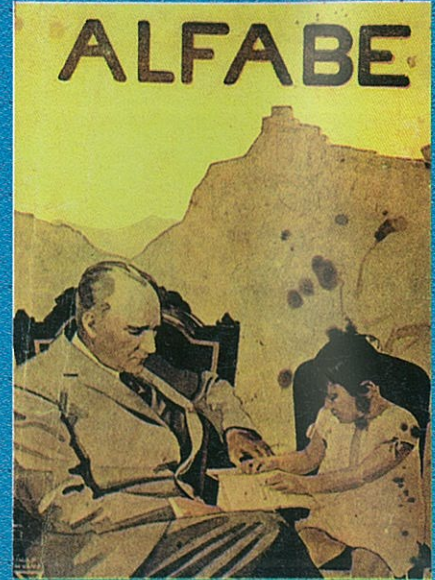
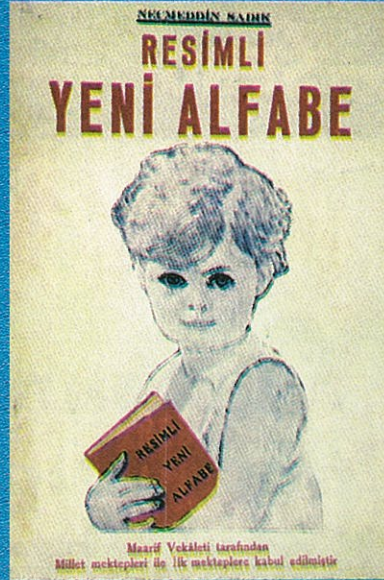
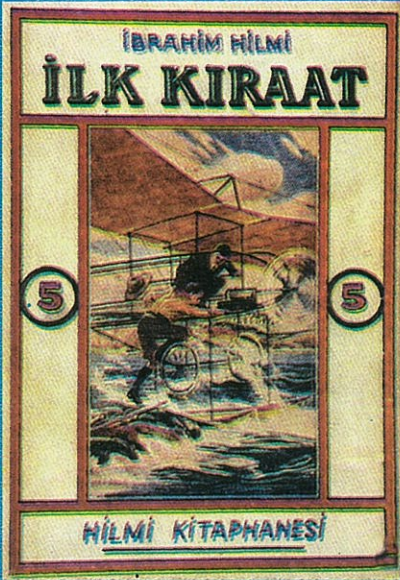
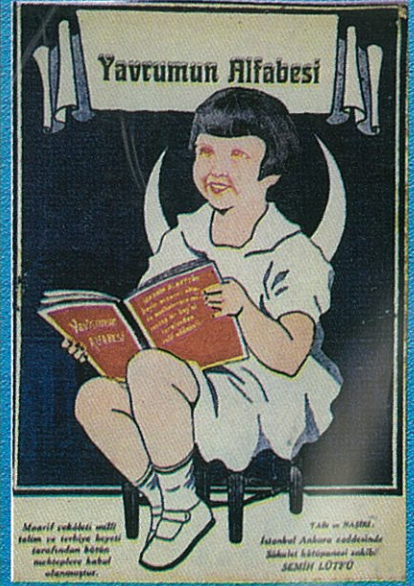
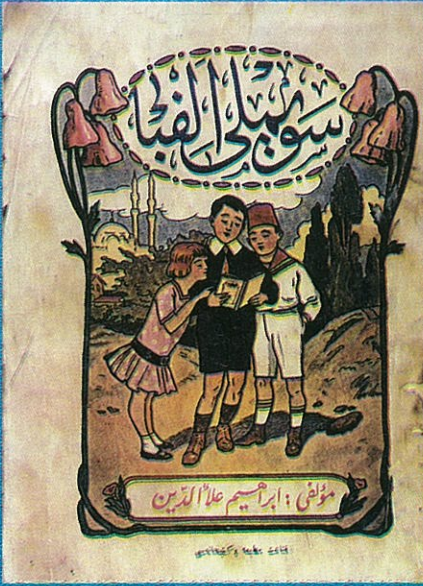
Dergisi

**Ne kadar bilersen bil;
söylediklerin
karşındakinin anlayabildiği
kadardır.**

Mevlânâ

OSMANLI'DAN BUGÜNE ALFABENİN TARİHİ GELİŞİMİ

Yusuf ÖZMERDİVENLİ'nin yazısı 4. sayfada



Yeni harflerimizin kabulü üzerine Atatürk'e armağan edilen altın levha.

Levhadaki metin:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından
Reis-i Cumhur
Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine.
Karar Tarihi: 1. İkinci Teşrin - Kasım - 1928"

Bu altın levha Anıtkabir'de sergilenmektedir.

Kayseri Lisesi Dergisi
Kayseri Lisesi Yayın Organıdır

Yıl: 6 Genel Sayı: 20
1998-1999 Öğretim Yılı
Sayı: 2
KASIM, ARALIK 1998
OCAK 1999

SAHİBİ

Kubilay AKYÜREK
Okul Müdürü

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Yusuf ÖZMERDİVENLİ
Fizik Öğrt. ve Müd. Yrd.

YAYIN KURULU

Fatma DELİCEOĞLU
Edebiyat Öğretmeni
Servet ÖZTÜRK 9-C
Zehra KAYA 2-A
Zeliha AYDOĞDU 11-F
Olcay SÖYLEMEZ 3-D
Abdullah BAHATIR 11-D

SEÇİCİ KURUL

Sedat KARAKOÇ
Edebiyat Öğretmeni
Ayla BAL Hz. B
Turabi ELMACIOĞLU 1-A
Lütfi Yavuz YAŞAR 2-D
Burçin BURSALI 11-K
Emin KOŞÇA 9-E

TASHİH BÖLÜMÜ

Fatma DELİCEOĞLU
Edebiyat Öğretmeni
Meltem AKKAN
Tarih Öğretmeni

Haberleşme Adresi

Kayseri Lisesi Dergisi
PK. 246 Tel: 222 89 04
222 71 36-222 71 87 (Pbx)
Fax: 231 13 62
KAYSERİ

Dizgi-Baskı

NETFORM

Matbaacılık Ltd.Şti.

Tel: 320 92 64 - 65 - 222 22 63
Orta San. Anatamir Karşısı Gazibey Cad. No:11
KAYSERİ

İçindekiler...

-MERHABA..... 2	-Fazilet KILINÇ ile Röportaj..... 29
Fatma DELİCEOĞLU	Rahşan AYDIN
-Sevgili Öğrenciler.....3	-Dear Students..... 31
Kubilay AKYÜREK	Yusuf TELİS
-Osmanlı'dan Bugüne Alfabenin Tarihi Gelişimi..... 4	-Ne Ol Ne Olma..... 32
Yusuf ÖZMERDİVENLİ	Mehtap ŞİMŞEK
-Osm. Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle..... 10	-Çağın İleti..... 33
Celli PEHLİVANOĞLU	Bekir ERDOĞAN
-Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî.... 12	-Genetik Kopyalama..... 35
Sedat KARAKOÇ	Gülsüm ARIKAN
-Cumh.Dön.Türk Resim Sanatı.. 14	-Sigarayı Bırakma!..... 37
Canser ÖKTEN	Sedat KARAKOÇ
-Hikâye..... 15	-Biraz da Gülelim.....38
Fatma DELİCEOĞLU	-İlginç Haberler..... 40
-Hikâye..... 17	Erkan GÜRBÜZ
Ayça AKTÜRK	-Şiir..... 41
-Pat Mesiti'nin "Uyanın ve Hayal Kurun" Adlı Kitabından..... 18	-Bulmaca..... 43
Kadriye ÇAĞLIGÖNCÜ	-Sayı Bulmaca..... 44
-Mezunların Kaleminden..... 19	-Şiir..... 45
-Şiir..... 20	-Bilim Teknik..... 47
-Öğretmen Öğrenci Elele..... 21	Mustafa KILIÇ/Murat ATAY
Nursun ALKAN	-Kayseri Lisesi 100. Yıl Şeref Şeref Belgeseli Hakkında
-Üniversiteye Giriş Tek Sınava İndi! Neler Değişti?..... 22	Ne Dediler?..... 48
Osman GÖRGÜZ	-Üniversite Giriş Sınavı..... 50
-Sınıf Geçme Sistemini Tanıyor musunuz?..... 25	-Kayseri Lisesi Dergisi Takdir Ediliyor..... 52
M.Kemal KILNAMAZ	

Merhaba

Geçen zaman yine güzel şeyler gelirdi karşınıza. Yeniden birlikteyiz. Uzun ve itinalı bir çalışmadan sonra sizlerle beraber olmak harika. Bu zaman içinde farklı, özel günler yaşadık.

Çevre haftasında yeşil yapraklarla doluştık. Çevrenin önemini vurgulayan konuşmalarla bir kez daha yüreğimiz cız elli. Öğretmenlerin de neler yapabileceğini göstermiş olduk. Bu hem farklı bir hava gelirdi okulumuza hem de güzel bir birliklilik. Öğrencilerimiz öğretmenlerinin aktif olan, onlar gibi eğlenebilen, sevinçle alkışlayabilen, türkülerle coşabilen yanlarını gördüklerinde onların da öğretmenlik dışında öncelikle bir insan olduklarının farkına vardılar.

Harf İnkılabı Haftası nedeniyle ulu önder ATATÜRK'ün en önemli inkılaplarından olan Harf İnkılabı ile ilgili Müdür Yardımcısı Yusuf Özmerdivenli'nin inceleme-araştırma yazısını okuyarak bu günlere nasıl geldiğimizi detaylarıyla öğreneceksiniz...

Yine edebiyat alanımızda yazmış olduğu Mesnevi isimli eseriyile çığırar açan, düşünceleriyle günümüzde en çok ihtiyacımız olan hoşgörüyü bizlere ulaştırmaya çalışan büyük düşünür ve şairimiz Mevlana'yı anmadana edemedik. Bu konuda Sedat Karakoç'un güzel bir incelemesini de siz okurlarımıza sunmaktan onur duyuyoruz.

Aids haftasında okulumuzda bu konuda bir konferans verildi. Uzman bir doktor tarafından verilen konferansın herkese ulaşamadığı düşüncesinden hareketle Bekir Erdoğan'ın yazısını yayımlamayı görev bildik. Umarız bu yazıyı dikkatle okursunuz.

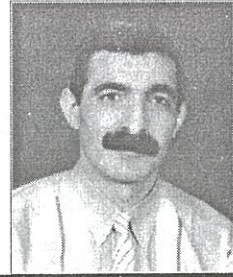
Öğrencilerimizin en çok bilgi sahibi olmak istediği konulardan ikisini bu sayımızda yayınlıyoruz. Sınıf geçme yönelmeliği ve üniversite sınavı ile ilgili yazılarımızın dikkatinizi çekeceğine eminiz.

Ayrıca bilim teknikle ilgili köşemizi de incelemenizde fayda görüyoruz. Çünkü bilmediğiniz pek çok konunun farkına varacaksınız.

Her zaman olduğu gibi yine şürler, hikayeler, şifralar, duvar yazıları, bulmacalar ve karikatürler de sizler için... Bunlarla hem gülecek hem de duygulanacaksınız.

Sayımızda emeği geçen herkese şükranlarımızı sunarız.

Gelecek sayıda buluşmak üzere...



Kubilay AKYÜREK
Kayseri Lisesi Müdürü

Sevgili Öğrencilerim,

Bildiğiniz gibi eğitim bir anlamıyla da tanıma ve planlama işidir, bu konuda geçen süre içerisinde okulumuzu, sizleri, çevreyi tanımak ve yapılacak işleri planlamak işlerimin en önemlisiydi. Bunu yaparken kaynağım hep sizler oldunuz, konuşarak tartışarak iyiyi güzeli doğruyu ortaya koymaya çalışıyoruz. Kayseri Lisesi hizmetlisi, memuru, öğrencisi, öğretmeni ve idaresiyle her geçen gün daha farklı olacaktır. Eğitimin gerektirdiği herşey okulumuzda yeralacaktır. Sosyal Etkinlikler, sportif çalışmalar, yarışmalar, öğretim çalışmaları, olanaklar elverdiğince yerine getirilecektir. Bu konuda herkesin üzerine düşeni en güzel şekliyle yapacağına güvenim tamdır. 29 Kasım günü yapılan veli toplantımızda da velilerimizin okulumuza olan ilgi ve desteği bunun bir göstergesi olmuştur.

Sevgili öğrenciler, okul içerisindeki davranışlarınız kadar okul dışındaki davranışlarınız da size yakışır olmalı, birbirinize sahip çıkmalısınız, öğrenciye yakışmayan tutum ve davranışlardan kaçınmalısınız.

Geçen sayımızın Cumhuriyet ve Atatürk özel sayısı olması nedeniyle okulumuzun genel durumu hakkında ve yapılan çalışmalarla ilgili bu sayımızda sizi bilgilendireceğimizi belirtmiştim.

20 Ağustos 1998 tarihinde okulumuzda göreve başladım. İlk günden fiziki olarak okulu tanıyıp eğitim öğretime hazırlık çalışmalarına başladık.

1- Belediyemiz fen işlerinin yardımıyla pansiyon binamızın arka kısmındaki alan temizletilerek kulla-

nılacak duruma getirildi.

2- Girişteki nöbetçi odasının düzenlenmesi yapıldı.

3- Binalarda gerek duyulan bölümler boya badana yaptırıldı.

4- Öğrenci sıraları ve sınıf kapıları elden geçirildi. 5- Biyoloji laboratuvarı düzenlenmesi yapıldı.

6- Bilgisayar sistemi yenilendi.

7- Fotokopi makinesi yenilendi.

8- Yemekhane, banyo mermer yaptırılıp eski araçlar kaldırılıp yeni tüplü ocaklar ve servis malzemeleri kullanılmaya sunuldu.

9- Ön bahçede bulunan Atatürk büstü onarılıp boyatıldı.

10- Ön bahçede düzenleme yapılarak Kocasinan belediyesinden sağlanan yardımla bordür ve kilit parke yaptırıldı.

11- Spor salonu onarımı yapılıp, her takıma ayrı olmak üzere yeni forma ve eşofmanlar alındı.

12- WC'lerin gerekli onarımı yapıldı.

13- Bakanlığımızdan sağlanan ödenekle çatılarımız aktartıldı.

14- Gerekli olan yerlere sosyal etkinliklerde kullanılacak panolar yapıldı.

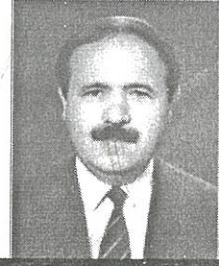
15- Santralmıza iki tane yeni hat çektilirdi.

16- Atatürk köşesi yeniden düzenlendi. Atatürk kitaplığı oluşturuldu.



Türk Harf İnkılabı Haftası Nedeniyle:

OSMANLI'DAN BUGÜNE ALFABENİN TARİHİ GELİŞİMİ



Yusuf ÖZMERDİVENLİ
Kayseri Lisesi Müd. Yardımcısı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Müsteşarlık
Özel

SAYI : B.08.MÜB.0.37.02.00/2453
KONU : Türk Harf İnkılabı Haftası
Tarih: 16/10/1998

GENELGE
1998/104

Tarih, ATATÜRK'ü kendi ulusuna olduğu kadar, insanlığa da, büyük hizmetler veren bütün çağların seçkin kişisi olarak kaydedecektir. Bunda kuşku yok. İsmet İnönü'nün dediği gibi, O, "İnsanlık idealinin âşik ve mümtaz simasıdır." Haksızlığa ve zulme uğramış, insanca yaşama hakkı kendisine çok görülmüş ulusunun hukukunu savunma savaşını yaparken de insanlık ilkelerini incitmemeye; her koşul ve durumda bu ilkelere bağlı kalmaya özen ve saygı gösteren ATATÜRK gibi bir önderin benzerleri bulunsa bile, bunların sayısı, her halde bütün bir tarih içinde parmakla gösterilecek kadar az olmalıdır... Bu kişilerin arasına da O'nun yeri kendine özgü üstün değer ve ayrıcalıklı niteliklerle belirlemektedir.

Atatürk tarihsel görevini yaparken, dayandığı ilkeler ne ise, O'nun izinde olanların da dayandığı bu ilkeler olacaktır. Türk kültürünü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyetini sonsuza dek yaşatma görevini üstlenen kuşaklar, hiç bir zaman ve hiç bir durumda bu ilkelerden sapma ve ayrılmama gereğini anlamak, buna göre bilinçlenmek, hatıta bu gereği bilinçaltına yerleştirmek zorundadırlar.

Bu amaca hizmet etmek ve katkıda bulunmak üzere Türk Harf İnkılabı Haftası ve Türk Harf İnkılabının 71. yılı nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde kullanılan elif ba cüzleri, 1920 lerden günümüze kadar yüze yakın alfabe örneklerinden sunarak Harf İnkılabı hakkında bilgi vermeye çalışacağım. Bunlara geçmeden önce bu yazıma gerekecek teşkil eden Millî Eğitim Bakanlığımızın genelgesine göz atalım:

İLGİ:

a) 1 Kasım 1928 tarihinde kabul edilip, 3 Kasım 1928 tarih ve 1030 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun ve ekinde Türk Alfabesi Levhası.

b) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (42. Madde)

c) 14 Haziran 1973 tarih ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu (10. Madde)

Ulu Önder Atatürk, kurucusu olduğu ve "En büyük esirim!" dediği "Cumhuriyet" in ilânından sonra;

-Okuma ve yazmanın herkese kolaylıkla öğretilmesi,

-Bilgi ve kültürün ülkenin her yanına yayılması,

-Türk dilinin bağımsızlığının sağlanması,

-Türkçenin Arap harfleriyle yazılışındaki zorluğun bir an önce giderilmesi,

-Türk dilinin yapısına uymayan Arap harflerinden kurtarılması ve yapısına en uygun Lâtin esasından alınan yeni Türk harflerinin uygulanması amacıyla "Türk Harf İnkılabı" yapılmasının gereğine inanmıştır.

Bu amaçlar doğrultusunda, 1927 yılında; "Türk Harf İnkılabı" ile ilgili çalışmaların başlanmasına karar verilmiş ve Atatürk'ün emriyle, "Lisanımızda Lâtin harflerinin suret ve imkânı tatbikini düşünmek" üzere Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan Dil Komisyonu, 26 Haziran 1928'de çalışmalarına başlamıştır.

Atatürk; 9 Ağustos 1928 Perşembe akşamı İstanbul Sarayburnu'nda yaptığı konuşmada; "Arkadaşlar, bizim ahenkdar, zengin lisanımız yeni Türk harfleriyle kendini gösterecektir. Asırlardan beri kafalarımızı demir çerçeve içinde bulunduran, anlaşılmayan ve anlamadığımız işaretlerden kendimizi kurtarmak ve bu lüzumu anlamak mecburiyetindeyiz... Çok işler yapılmıştır. Ama bugün yapmaya mecbur olduğumuz son değil, lâkin çok lüzumlu bir iş daha vardır: Yeni Türk harflerini çabuk öğrenmelidir. Her vatan-daşa, kadına, erkeğe, hamala, sandalcıya öğretiniz. Bunu

vatanperverlik ve milliyetperverlik vazifesi biliniz." diyerek, harf inkılâbını başlatmış ve ülkemiz; öğrencisi bütün Türk ulusu olan, büyük bir okul haline gelmiştir.

Türk ulusuna çağdaş bilim ve kültür yolunu açan; bizi biz yapan, diğer uluslardan ayıran, ulusal karakter ve irademiz ile manevî gücümüzün kaynağı, değerlerimizin temeli olan güzel ve zengin TÜRKÇEMİZİ ifade edecek yeni harflerle ilgili olarak Atatürk, 1 Kasım 1928 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Açış Nutku'nda; "Büyük Türk milleti, cehaletten az emekle, kısa yoldan ancak kendi güzel ve asil diline kolay uyan böyle bir vasıta ile sıyrılabilir. Bu okuma yazma anahtarı ancak, Lâtin esasından alınan Türk alfabesidir" demiştir.

AYNI GÜN, "TÜRK HARFLERİNİN KABUL VE TATBİKİ HAKKINDA KANUN", TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NDE KABUL EDİLMİŞ VE 3 KASIM 1928'DE RESMİ GAZETEDA YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞTİR. (KANUN NO: 1353).

Atatürk'ün önderliğinde kabul edilen Türk alfabesini, Türkçemizi yaşatmak, korumak, ülkemizin geleceği açısından bu yük önem taşımaktadır. Bu nedenle Harf inkılâbıyla bağımsızlığımıza kavuşan ana ve resmî dilimiz olan güzel Türkçemiz; ulusal birliğimiz, dirliğimiz, beraberliğimiz ve Devletimizin sonsuza kadar yaşaması bakımından en büyük güvencemizdir.

Çünkü dil; bir ulusun nesillerini birbirine bağlayan, devamlılığını sağlayan ve kökü tarihin derinliklerine dayanan bir anlaşma aracı olup; düşüncenin kendisi, millet olabilmenin ilk koşulu; ilerleme ve kültürün de temelini oluşturur.

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımıza ana dilimiz Türkçeyi, anlam ve önemine uygun olarak öğretmenin görevi ise, okullarımızda geleceğimizin mimarı olan değerli öğretmenlerimize düşmektedir.

24 Kasım 1928 tarih ve 1030 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Millet Mektebi Teşkilâtı Talimatnamesi" ile **Ülû Önder Atatürk**, "BAŞÖĞRETMEN" ünvanını aldığından, bilindiği üzere o günün anısına, her yıl 24 Kasım tarihinde, Öğretmenler Günü kutlamaları yapılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 75'İNCİ YILINI COŞKUYLA KUTLADIĞIMIZ 1998 YILINDAN İTİBAREN; 1 KASIM TARİHİ VE ONU TAKİP EDEN HAFTA, BUNDAN BÖYLE; "TÜRK HARF İNKILÂBİ HAFTASI" OLARAK KULLANACAKTIR.

Bu kutlamalarda; ana dilimiz Türkçenin korunup zenginleştirilerek sonsuza kadar yaşatılması amacıyla uygun olarak, Atatürk, Türk alfabesi ve Türkçemiz ilgili çeşitli etkinliklere yer verilecek, bu etkinliklerin uygulanmasında konunun onlam ve önemine uygun gereken özen gösterilecektir.

"TÜRK HARF İNKILABI HAFTASI" etkinliklerinde;

1- Okul içi ve okullar arası çeşitli yarışmalar yapılması,

2- Toplumun her kesiminin; bu konuda bilgilendirilmesi ve duyarlı olması için gerekli önlemlerin alınması,

3- Konuyla ilgili; sergi, yarışma, panel, sempozyum, konferans, söyleşi, açık oturum vb. etkinlikler düzenlenmesi

("Atatürk ve Türk Harf İnkılâbı", "Türk Harf İnkılâbının Etkileri", "Çevremizde Türk Harf İnkılâbı", "Yaşayan Türkçemiz", "Türkçemizi Düzgün ve Doğru Konuşma ve Yazmanın Önemi", "Türk Dilini Sevdirmek ve Kurallarını Öğretmek" vb. konuların ele alınması),

4- Türk Harf İnkılâbı Haftasında her yıl yapılacak olan etkinlikler içeren rapor ve ekindeki dokümanların (belge, bilgi, fotoğraf, CD, kaset vb.) birer örneğinin, arşivlenmek üzere, İliniz Cumhuriyet Eğitim Müzesi'ne verilmesi,

5- Kamu kurum ve kuruluşları ile basın-yayın organlarının katılımlarının sağlanması, hususlarına önem verilecektir.

"TÜRK HARF İNKILABI HAFTASI"; bu genelge ekindeki 1 Kasım 1928 tarihinde kabul edilip; 3 Kasım 1928 tarih ve 1030 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1353 sayılı "Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun", T.C. Anayasası (42. Madde), 14 Haziran 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu (10. Madde) çerçevesinde yapılacak çalışmalarla kutlanacaktır.

Bilgilerinizi ve konunun anlamı ve önemi dikkate alınarak gereğinin yapılmasını önemle rica ederim.

Hikmet ULUĞBAY
Millî Eğitim Bakanı

Harf İnkılâbı:

Türkler tarih boyunca çeşitli harfler kullanmışlardır. Orta Asya'da kullandıkları Göktürk harfleri Türlerin kendilerine özgüdür. Yani başkalarından alınmamış, ulusal harflerdir.

Türkçenin bilinen en eski yazısı, Orhon ve Yenisey Yazıtlarında görülen yazılardır. Bundan sonra Uygur yazısı görülür, daha sonra da bunun yerine Arap harfleri tutmuştur. Arap harflerinin Türkler tarafından kullanılması, İslâmiyetin kabulünden sonra başlamıştır. Fakat bu harfler hiçbir zaman Türk diline uymamıştır. Çünkü, Türkçede sadalı harflerin çok olmasına mukabil, Arabcada sadalı harfler azdır. Bu sebeple Arap harfleriyle Türkçe, kolay yazılıp okunamıyordu. Kelimeleri klişe halinde bellemek için uzun senelere ihtiyaç vardır.

Türkler Müslümanlığı kabul ettikten sonra Arap yazısını kullanmaya başladılar. Ancak, Arap yazısı Arap dilinin özelliklerine uygun, o dilin ihtiyaçlarını karşılayan yazıydı. Türkçenin yapısına uymuyordu, konuşulduğu gibi yazmaya elverişli değildi. Bu yüzden kullanmada güçlük çekiliyordu.



Arap harfleri, Arapçaya çok iyi uymakla beraber, Türk dili için yetersiz, elverişsizdi. Türkçe, Arap harfleri ile kolay yazılıp okunamıyordu. Konuşulduğu halde yazılamayan, yazıldığı gibi okunamayan bir yazı dili, Türk kültür hayatını baltalamakta idi. Bu harfler, Türkçenin yapısına hiç uymadığı için, okula yeni başlayan çocuk, ancak ezberleme yoluyla okuyup yazmayı öğrenebiliyordu. Başlıca güçlük şuradan geliyordu:

Türkçe, dünyanın en çok sesli harfine sahip dildir. (A-E-U-Ü-O-Ö-I-I) seslerinin fonetik olarak tümü, başka hiçbir dilde yoktur. Böylesine zengin ve renkli dilimizde, bu sesler hep kısa aksanla telaffuz edilir. Uzun sesli harf Türkçede yoktur. Apayrı bir yapıya ve fonetiğe sahip arap dilinde yalnız (A-İ-U-O) sesli harfleri ve sesleri vardır. Bu sesler yerine göre uzun veya kısa olarak telaffuz edilir. Sesli harf azlığı, Arap alfabesinde kısa sesler için ayrı harflere ihtiyaç göstermemiştir. Böylece, türkçe sözcükler, Arap harfleriyle yazılırken seslilerin çoğu gösterilemez. Bu anormalliğe, bazı sessiz harflere, sesli görevi de verilerek bir çare bulunmak istenmiştir. Örneğin, Arapça'da (V) sessiz harfi uzun söylenişli (U), Türkçe'de hem (V) ve hem de (O-Ö-U-Ü) seslerini ve harflerinin yerini alırdı. Bu suretle Türkçemiz tam bir yazı karmaşıklık-ğının içine düşürülmüştür.

Harf inkılabına karşı olanlar, Japonları, Çinleri, ya da Slavları örnek göstererek onların yazılması ve okunması pek zor olan alfabelerini atmadıklarını söylerler. Halbuki, Japon ya da Çin alfabesi, kendi dillerinin özelliklerinden çıkmış ulusal bir alfabedir. Onlar latin harfleriyle kendi dillerinin fonetiğine uygun seslerle asla yazamazlar. Bu nedenle onların alfabeleri kendi dillerine uygundur.

Arap harfleri, Türkçe'ye uysaydı, belli ki, bir inkılâba (hem dil ve hem de harf) ihtiyaç duyulmayacaktı. Çünkü o zaman Türkçe sözcüklerin yerine arap ve Fars sözcükleri girememiş olacaktı. Türkçeyi bin yıldan beri düştüğü bu çıkmazdan kurtarmakta son aşamasına vardırılmaz yalnız Atatürk'ün eseridir.

Türk İnkılâbının en büyük gayelerinden biri, Türk cemiyetini yabancı olan kültür vasıtalarından kurtarmaktı. Bunun başında alfabe geliyordu. Bu sebeple üzerinde işlenmiş olan Lâtin alfabesini kabul etmekle aynı zamanda Batı medeniyetine daha çok yaklaşarak, ondan istifade etmek imkânını bulacaktık.

On dokuzuncu yüzyılın ortalarından beri bizde de, şimdi kullanmakta olduğumuz latin asıllı alfabeyi kullanmak



için bir eğilim belirdi. Ama, Cumhuriyete gelinceye kadar bunu gerçekleştirmeye olanak bulunamadı.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra da bu konuda basında ve aydınlar arasında birçok tartışmalar oldu. Sonunda, 1928'de, Milli Eğitim Bakanlığı bir Alfabe Encümeni kurarak Arap harfleri yerine geçmek ve Latin harflerine dayanmak üzere yeni Türk Alfabesini hazırlamaya başladı. Aynı yılın yaz aylarında ATATÜRK İstanbul'da Dolmabahçe Sarayında bilgin ve aydın kişileri toplayarak bu konuyu ele aldı.

Alfabe Encümenince hazırlanan yeni harfler üzerinde çalışmaya başladı. Bu çalışmaların sonunda latin harflerinden oluşan alfabeyle son biçimi verildi. Bundan sonra yeni harflerin ulusa yayılması işine girişildi.

ATATÜRK, inkılapları doğrudan doğruya halk arasına girerek halkla birlikte gerçekleştirdi. Alfabe konusunda da böyle yaptı. Bu konunun başöğretmenliğini üzerine aldı. 9 Ağustos 1928 akşamı İstanbul'da Sarayburnu'nda yapılan bir müsamerede Harf İnkılabını halka şöyle tanıttı:

"Arkadaşlar, zengin dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerini kabul ediyoruz."

"Vatandaşlar, yeni Türk harflerini çabuk öğreniniz. Bütün millete, köylüye, çobana, hamala, sandalcıya öğretiniz. Bunu vatanperverlik, milletseverlik görevi biliniz. Bu görevi yaparken düşününüz ki bir milletin, bir toplumun yüzde sekseni okuma yazma bilmezse bu ayıptır."

Bu sözler yeni bir inkılap hareketinin başlama işareti oldu. Türkiye baştan başa bir okul durumuna büründü. Yedisinden yetmişine herkes yeni harfleri öğrenmeye; bilenler ve aydın kişiler öğretmeye koyuldu. ATATÜRK, başöğretmen olarak ülke içinde gezilere çıktı. Her gittiği yerde bir kara tahtanın başına geçerek bu harfleri öğretti.

-Atatürk, halka Yeni Türk Harfleri'ni öğretme işinde rehberlik etmiştir-

Gazi Mustafa Kemal, Dolmabahçe sarayında düzenlenen uygulamalı ders ve konferanslardan sonra, Ağustos ve Eylül (1928) ayları içinde, yeni Türk harflerini öğretmek, hakkın bu konudaki yönsemelerini incelemek amacıyla gezilere çıktı. Önce Tekirdağ, Bursa, Çanakkale, Maydos (Eceabat) ve Gelibolu'ya gitti. Bundan sonra da Sinop, Samsun ve Amasya yoluyla Turhal, Tokat, Sivas, Şarkışla ve Kayseri şehirlerini dolaşarak Ankara'ya döndü.



Atatürk Kayserililer'e Alfabeyi Öğretirken...

Atatürk Kayseri'de

Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal, yanlarında Başvekil İsmet Paşa (İnönü) ve Sıhhiye vekili (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı) Doktor Refik (Saydam) ile belli zatlar bulunduğu halde 20 Eylül 1928 perşembe günü saat 14.30- da Kayseri'ye varmıştır. İl sınırında Kayseri Valisi Fuat Bey başkanlığında bir heyet ile parti (C.H.P.) müfettişi Kastamonu milletvekili Ali Nazmi tarafından karşılanmıştır.

Gazi, Kayseri'ye gelişinden hemen sonra Cumhuriyet Halk Partisi binası önünde kadın, erkek yüzlerce halk tarafından etrafı çevrili olduğu halde siyah yazı tahtası başında Kayserilileri yeni Türk harflerinden imtihan etmiş, bu arada gerekli yazı kurallarını da açıklamıştır. Bu sınava, başta vali olmak üzere Hükümet memurları ve subaylar da katılmışlardır. Sınav geçirenlerden çoğu yeni Türk harflerini öğrenmeye başlayalı 5-10 gün olmasına rağmen verdikleri cevaplarda başarı göstermişlerdir. Gazi bu sonuçtan pek memnun kaldıklarını da söylemişlerdir.

Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal, sınava katılmış olanlardan birine şu cümleyi yazdırmıştır: "Seyahatim esnasında her yerde bilhassa köylerde gördüğüm hayrete şayan meseleler hepimiz için birer ümit tir."

Gazi Kayseri'de kısa bir süre kalmış (14.30-16.30), kendilerini ve yanında bulunan zatları taşıyan özel tren, saat 16.30'da Kayseri'den Ankara'ya doğru yola çıkmıştır.

Ankara'ya Dönüş

Atatürk Sinop, Samsun, Amasya, Tokat, Sivas ve Kayseri'de halk arasında yaptığı incelemelerden, verdiği derslerden sonra yanında Başvekil İsmet (İnönü), Sıhhiye Vekili doktor Refik (Saydam) ve belli zatlar olduğu halde Kayseri'den hareket ederek 21 Eylül 1928 cuma sabahı Ankara'ya dönmüş ve büyük gösterilerle karşılanmıştır.

Atatürk halkın yeni Türk harflerini öğrenmek için nasıl canla-başla çalıştığını, birbiriyle âdeta yarışırca-sına yazıyı öğrenmekte ivedilik gösterdiğini bu gezilerinde yakından gördü. Ankara'ya döndüğü zaman se-

vinçlerini ve Milletine teşekkürlerini şöylece açıkladı:

"Türk Milletinin hayırlı olduğuna kanaat getirdiği bu yazı meselesinde bu kadar yüksek şuur ve intikal ve bilhassa istical göstermekte olduğunu görmek benim için cidden büyük bir saadettir."

25 Ağustos 1928'de, Ankara'da toplanan Öğretmenler Birliğinin Dördüncü Kongresinde, öğretmenler, Son Türkü yeni harflerle okutup yazdırıncaya kadar Büyük Müncinin (Kurtarıcının) açtığı bu yeni yolda sebat ile çalışacaklarına and içtiler.

Türk ulusuna, yeni harfleri öğretmek için, 11 Ekim 1928'de "Millet Mektepleri" denilen halk okulları açıldı. Türk harfleri kısa bir sürede bu okulların da yardımıyla öğrenildi.

HARF İNKILABININ YABANCI BASINDA YANKILARI

Harf İnkılâbı yerli basında olduğu gibi yabancı basında da büyük yankılar uyandırmıştır. Yabancı basından da bir örnek sunuyoruz:

KEMAL'İN BÜTÜN DÜŞÜNCESİ ALFABEYİ DEĞİŞTİRMEK

Özet Çeviri:

Cumhurbaşkanı Atatürk, Ankara Hükümeti tarafından resmen benimsenen Latin Alfabesinin halk kitleni tarafından geniş çapta öğrenilmesi işini hızlandırmayı kararlaştırmıştır. Cumhurbaşkanı iddialı bir tahminde bulunarak iki yıllık bir süre saptamıştır. Bu süre içinde nüfusun %80'nini oluşturan ve Arap harflerini okuyup yazamayan halk yetiştirilerek Latin harflerinin herkese öğretilmesi ile ilgili çalışmalar tamamlanacaktır.

Enerjik Cumhurbaşkanı Atatürk, sözlerinin bizzat uygulayıcısı olduğunu göstermek üzere ulusal öğretmen rolünü üstlendi. Böylece, (A.B.D. Başkanı) Roosevelt yazım kurallarında devrim yapmayı başaramamışken, Atatürk saptadığı kısa süre içinde ya da onu aşarak bu devrimi gerçekleştirmek umudundadır.

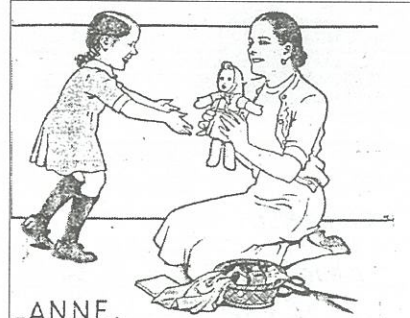
Atatürk, yazlık sarayı Dolmabahçe'de çevresinde

bulunan kimselere okuma yazma öğretmeye başlamış, ayrıca Türkiye'nin yeni harfleri öğrenmeden kendisini uygar bir ülke olarak sayamayacağını açıkça ilan etmiştir.

Okul çağını geçirmiş olan fabrika işçi ve emekçilerin, devlet dairelerinde çalışanların ve öteki kimselerin, çalışma saatleri içinde ayrılmış özel zamanlarda okuma yazma öğrenmelerine olanak vermek amacıyla bir kampanya düzenlemiştir.

New York Times 2.9.1928

Bilâl N.Şimşir Arşivinden



-ANNE,
BANA BEBEK YAP.
-PEKİ SUNA... İŞTE SANA
BEBEK, AL, OYNA.
-E E E E !
UYU BEBEK UYU!
YAT YAT UYU !
-SUNA, ONU SALLA,
ONU OKŞA, SUNA.



OKU DA ADAM OL

Dedem bana , oku yaz da
adam ol , dedi .
Ben de okudum , yazdım
adam oldum .
Sen de oku , yaz .
Sen de adam ol .

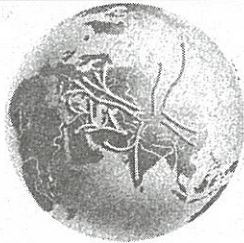


1899'da Kayseri'de doğan, 41 yıl öğretmen ve idareci olarak hizmet verdikten sonra 1959 da emekli olup 1976'da vefat eden Ahmet Hilmi Güçlü (Resimde oturanlardan soldan sağa 1. sıradaki) Kayseri Lisesi'nde de dışarıdan ücretli girerek öğretmenlik yapmıştır. Yazdığı ALFABE ile yıllarca Türk çocuklarına okuma-yazma öğretmiştir. 20 milyon baskı yapan ALFABE'den örnek sayfalar sunuyoruz. Bu sayfaları gören eskiler ilkokul ve çocukluk yıllarını hatırlayacaklar sanırım...

A	AT	I	İŞİK	R	ROZ
B	BEK	I	İP	S	SOBA
C	CİVİT	J	MANDALINA	Ş	ŞEKER
Ç	ÇOCUK	K	KUS	T	TOP
D	DEDE	L	LÂLE	U	ULDUZ
E	ELMA	M	MISIR	Ü	ÜZÜM
F	FINDIK	N	NAR	V	VİŞNE
G	GÜL	O	OT	Y	YUVA
Ğ		Ö	ÖRNEK	Z	ZEYTİN
H	HORUZ	P	PORSELEN	A	

Faydalanılan kaynaklar:

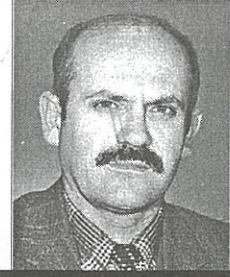
- 1) Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri C.I ve II Ankara 1959
- 2) M.Şakir Ülkütaş, Atatürk ve Harf Devrimi, Ankara 1973
- 3) Falih Rıfki Atay, Çankaya C II
- 4) August, Von Kral, Le Pays de Kemal Atatürk, Viyana 1938
- 5) Prof. Sadi İrmak Devrim Tarihi Ankara 1967
- 6) Yazı Devriminin 50. yılı sergisi T.T. Kurumu 1973
- 7) O.Feyzioğlu, Atatürk İlkeleri ve İnkılâbımız Ankara 1982
- 8) 1938 yılında Kültür Bakanlığı tarafından çıkarılan alfabe Ö. Hilmi Güçlü
- 9) İstanbul Sühulet Kütüphanesi tarafından çıkartılan, İbrahim Alaettin imzalı Yavrumun Alfabetesi...
- 10) Necmeddin Sadık tarafından hazırlanan 1929 tarihli Resimli Yeni Alfabe...
- 11) İstanbul Hilmi Kütüphanesi tarafından piyasaya sürülen Renkli Kolay Alfabe... Basım tarihi: 1928...
- 12) Kanaat Kütüphanesinden 1930 tarihli Sevimli Alfabe (tedrici kelime usulü ile)
- 13) İbrahim Hilmi'nin 5. sınıflar için hazırladığı Hayat Bilgisine Göre Resimli İlk Kıraat... Basım Tarihi 1931...
- 14) Serhat Kitabevi'nin 1976 yılında piyasaya sürdüğü Atatürk Alfabetesi...
- 15) 1925 basım tarihli Sevimli Elifba, İbrahim Alaettin imzasını taşıyor.
- 16) Yakub Bugdanoviç ve Arih Hakim'in hazırladığı Köylü Elifbası... Basım Tarihi: 1925
- 17) Yusuf Özmerdivenli'nin hazırladığı "Kayseri Lisesi 100. Yıl Şeref Belgesi"



YAŞASIN TÜRK ULUSU

-Ben Türküm : Anam Türk ,
babam Türk , dedem Türk ,
Türk oğlu Türküm , ben .
Ey Büyük Türk Ulusu !
Canım sana kurban olsun .
Yaşasın Büyük Türk Ulusu .
-Yaşa yavrum sen de yaşa

Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümünü Nedeniyle



Celil PEHLİVANOĞLU
Tarih Öğretmeni

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun 700. yıldönümünde geriye dönüp baktığımızda 400 çadırdan büyük bir devlet haline geldiğini görüyoruz. Kısa zamanda çok hızlı büyümenin sırları nedir? diye düşündüğümüzde 400 çadırın yılların birikiminin sonucu olduğunun farkına varırız. O halde Osmanlı Devleti'ni anlayabilmek için O'nun öncesini ve kuruluş dönemini bilmemiz gerekir. Tarihte bilginin kaynağı belgelerdir. O dönemleri anlatan belgelere bakalım, bu belgeler bize neler anlatacak.

Büyük İslâm bilgini Cahiz "Türk hakanı, hileye sadede savaşta başvurduklarından dolayı eseflerini belirtir ve münafığı en kötü insan olarak vasıflandırır."

Türk cemiyetlerinin demokratik bir yapıya sahip olduğunu anlatan W.Barthold "Hakanların, asil boy beyleri ile çevrili olduğu halde devletin yükselişinde halkın rolünü müdrük bulduklarını" belirttikten sonra "şüphesiz bu Türk devletlerindeki zâdeganlık (boy beyleri) azamet, cebir ve şiddetten âri idi. Halk da bilâhare Moğollar zamanında olduğu gibi hakaretle muamele görmezdi. Zira il-tutmak yani devlet kurmak bütün milletlere isnad olunuyordu. Bu vaziyet de herhalde demokrasi fikrinin mevcut olduğunu gösterir" diye düşüncelerini belirtiyordu.

W.Barthold'u doğrulayan diğer belgelerde ise, Hazar hakanlarına kırk yıldan fazla saltanat hakkının tanınmadığını görüyoruz. Ayrıca bütün Türk devletlerinde devlet işlerini görüşmek için kengeş (müzakere) yapmak için Kurultay müesseselerine sahip olduklarını biliyoruz.

Süryani Mihael'in Selçuklu göçleri hakkında verdiği bilgiler de bizler için önemli bir kaynaktır. O der ki: "mahşerî insan kitlelerine ve sayısız hayvan sürülerine rağmen boy beylerinin tecrübesi ve teşkilâtı sayesinde, Türkler kargaşalığa ve gürültüye meydan vermeden ilerliyor ve duraklıyordu. Zira onlar daima sükûtu muhafaza eder ve uzun nutuklardan hoşlanmazlardı." Süryani Mihael aynı konuda başka yazısında ise "dünya, Türkleri taşımaya kâfi gelmiyordu" diyordu.

Kanunî devrinde Avusturya elçisi Busbecg'in bu görüşü doğrulayan raporunda konu hakkında şu

bilgileri görüyoruz: "Bu muazzam kalabalık içinde imrenilecek diğer bir husus sessizlik ve nizamdı. Hiçbir bağırsma, uğultu ve gürültü yok. Halbuki bizden bir iki kişi bir araya geldi mi gürültüden durulmuyor."

Zaman içinde Osmanlı Devleti'ne yaklaştığında bir Selçuklu tarihçisi Türk Cihan Hakimiyeti anlayışını şu cümlelerle ifade ediyordu. "Türkler her ülkeye girdiler. Her beldeyi aldılar ve hiçbir engelle karşılaşmadılar. Her tarafa yayıldılar. Öyle ki, almadıkları memleket içmedikleri su kalmadı."

Bugünkü anlamda ilk üniversiteyi açan Nizamülmülk Selçuklu Sultanı Melikşah'a yetiştirdiği ilim adamları hakkında bilgi verir. "Ey âlemin Sultanı! (Melikşah) ben sana öyle bir manevî ordu vücuda getirdim ki duaları Allah'a kadar yükselir. Halbuki askerlerin okları bir milden öteye geçmez."

M.Maudier ise: "Türkler merhamet, şefkat ve insanlara yardımda bütün milletlere hatta hıristiyanlara da üstündür" demiştir.

Urfalı Mathier Melikşah hakkında "insanların en adili, en akıllısı ve kudretlisi olan Melikşah, bütün insanlara ve hıristiyanlara karşı baba gibi idi. Bütün Rum ve Ermeniler kendi arzuları ile onun idaresine girdiler" demiştir.

Selçuklular'ın din ve vicdan hürriyeti konusunda Süryani Mihael'in düşüncelerine gelince "Türkler Şerir ve Rafizî Rumlar gibi kimsenin dinine ve inancına karışmıyor, hiçbir baskı ve zulüm düşünmüyorlardı."

Din ve vicdan hürriyetinin Türkler'deki önemi bir haçlı kroniğinde aşağıdaki cümlelerle ifade edilmişti:

"Rumların zulmünden kaçan üçbin haçlı müslüman oldu. Ah merhamet, sen hiyanetten de daha zalimsin. Çünkü Türkler Hıristiyanlara yardım ve şefkat göstererek dinlerini satın alıyor, bununla beraber onları asla din değiştirmeye zorlamıyorlardı."

Selçuklular'ın engin tecrübesinden faydalanan Osmanlı Devleti'nin din ve vicdan hürriyetine verdiği önemi şu olay yeterince açıklar; Macar veya Osmanlı Devleti arasında tercih yapmak zorunda kalan Sırp Kralı, Macar Kralına elçi göndererek sorar "Ülkemizi alınca ne yapacaksınız?" O da "Ülkenizi

katolik yapacağım" diye cevap gönderir. Osmanlı Padişahı ise "her camii yanında bir kilise bulunacaktır." der.

Gerek Osmanlı Devleti döneminde gerekse daha önceki Türk dünyasında, Türk hükümdarlarının çoğunun ilim adamı olduğunu görüyoruz. Uluğ Bey, Hüseyin Baykara, Fatih, Babür gibi... Buradan anlaşıyor ki Türk toplumlarında ilime değer veriliyor ve adeta hükümdarların meşruluğu ilim adamı olması ile sağlanıyordu.

Türk toplumları Anadolu'ya girdikten sonra yılların birikimleri sivil toplum örgütleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ahilik, Alperen, Abdal, Baba gibi...

Ahiler sanatkârlardan, dini ve siyasi fonksiyonu olan kimselerden meydana geliyordu. Şehirlerden köylere kadar yayılan bu teşkilâtın mensupları, siyasî otoritenin olmadığı yerlerde emniyet ve asayiş de sağlıyorlardı. Alperenler ise, daha çok uç bölgelerde kendilerini gazaya adanmış kimselerdi. Kahraman, cengaver anlamına gelen "alp" ünvanı, İslâmiyetten önceki Türk dünyasında da mevcuttu. Dolayısıyla bunlar Türk kahramanlık geleneğini ve İslâm dünyasını kaynaştırmışlardır. Daha sonra "gazi" ünvanı ile anılmışlardır.

XVIII. y.y.'in sonlarında Anadolu'daki bu teşkilâtların kökleri Türk ve İslâm dünyasının her tarafında vardı. Bu bakımdan her tarafla temas halinde idiler. Bunların fikirleri ordulardan önce fütuhata çıkıyor, böylece fethedilecek bölge önce manen fethediliyordu. Anadolu'nun batı uç bölgelerinde bu vasıfta kimselerin veya zümrelerin bulunması yeni kurulacak bir devlet için temel şartların mevcut olması demektir. Bu şartlardan istifade edecek ve bu zümreleri yanına alacak beylik ise Osmanlı Beyliği olacaktır.

Yüzlerce birikim içinden Osmanlı Beyliği'nin seçilmesinin elbette sebepleri vardır. O sebeplerden bazılarını Osman Gazi ve Orhan Bey'in oğullarına ve bazı ulemanın padişahlara verdiği nasihatlardan anlamamız mümkündür. Osman Bey oğluna verdiği öğütlerde şöyle der: "Allah-ü Tealâ'nın rızası için devlet hizmetinde ömrünü tüketen sadık devlet adamlarını daima gözet.

Böyle kıymetli kimselerin vefatından sonra aile efradını koru. İhtiyacı olanların da ihtiyacını karşıla. Tebaandan hiç kimsenin malına mülküne dokunma, hak sahiplerine hakkını ver, layık olanlara ihsan ve ikramlarda bulun ve ailelerini gözet. Özellikle devletin ruhu mesabesinde olan ve en büyük dayanağı bulunan asker taifesini güzelce idare edip rahatlarını temin eyle.

Devletin bedeninde kuvvet mesabesinde olan

hakiki alimleri ve fazilet sahiplerini, edip ve yazarları, sanat erbabını gözetip koru. Onlara hürmet, ikram ve ihsanda bulun. Bir ülkede olgun bir arifin, bir valinin bulunduğunu duyarsan uygun ve layık bir usûl ve ifade ile onu memlekete getir. Onlara her türlü imkânı tanıyarak ülkeneye yerleştir ki hükümetin süresince alim ve arifler, bilginler memleketinde çoğalsın. Din ve devlet işleri nizama oturup ilerlesin.

Sakin orduya ve zenginliğe mağrur olma. Hakiki alim ve bilginlere hürmet edip sarayında onlara yer ver. Benim halimden ibret al ki zayıf, güçsüz bir karınca misali, hiç layık olmadığım halde buraya geldim ve Allah-ü Tealâ'nın nice nice ihsanlarına ve inayetlerine kavuştum. Sen de benim uyduğum ve uyguladığım nizamı uygula. Dinimizin tayin ettiği beytülmaldeki gelirin ile kanaat eyle. Devletin zaruri ihtiyaçları dışında sarfiyatta bulunmaktan son derece sakın! Senden sonra geleceklere de aynı nasihatla bulun ve iyice tenbih eyle. Daima adalet ve insaf üzerine bulun. Zulme meydan verme. Herhangi bir işe başlayacağın zaman Allahü Tealâ'nın yardımına sığın. Tebaanı düşmanların ve zalimlerin saldırılarından koru. Haksız olarak hiç kimseye muamelede bulunma. Daima halkını hoşnut edecek şeyleri arayıp, yapılmasını sağla. Onların gönlünü kazanmayı, bunun devamını ve artmasını büyük nimet bill! Tebaanın sana olan güveninin sarsılmamasına son derece dikkat eyle."

Ayrıca Osman Gazi Vasiyetnamesinde bugünlere ışık tutacak bilgiler vermektedir. "İyice bilmeyince bir işe başlamayasın, sana itaat edenleri hoş tutasın! Askerin inâmı, ihsânı, eksik etmeyesin ki insan ihsanının kulçağıdır. Zalim olma! âlemi adaletle şenlendir."

Osman Gazi'nin bu nasihatları herhalde yorum yapmaya gerek olmayacak kadar açıktır. Ne derece uygulandığı ise kuruluş dönemi başarıları ile ispatlanmıştır.

Orhan Gazi ise vasiyetinin başında "Oğull! Saltanatına mağrur olma. Unutma ki dünya Hazret-i Süleyman'a kalmamıştır. Unutma ki dünya saltanatı geçicidir, lâkin büyük bir fırsattır" demektedir.

Sonuç olarak; Osmanlı Devleti daha önceki Türk devletlerinin devamıdır. Onların tecrübelerinden faydalanılmış, zararlı olan bazı konularda değişiklik yapılmış, faydalı olanlar geliştirilmiş ve aldıkları mirası daha da ileri götürmüşlerdir.

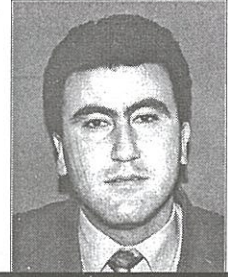
Kaynaklar:

Osman Turan, Türk Cihan Hakimiyeti Nefkûresi Tarihi

İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi

Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi





Sedat KARAKOÇ
Edebiyat Öğretmeni

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN-İ RÛMÎ

Asıl adı Muhammed olan Celâleddin'in daha yaygın olan adı Mevlâna Celâleddin-i Rûmî'dir. Mevlâna, "efendimiz" anlamına gelmektedir. Ona Rûmî denilmesinin nedeni sanat, iman ve düşünce hayatının, o asırlarda diyâr-ı Rum diye anılan Anadolu'da geçmiş ve bu yurttaki ebedileşmiş olmasındandır. (1)

30 Eylül 1207'de Horasan'ın Belh şehrinde doğmuştur. Babası, Harzemşahlar ülkesinin büyük âlim ve sofilerinden Sultan-ül-ulemâ (Âlimlerin Sultanı) Bahaeddin Veled'dir. Annesi Mümine Hatun ise Harzemşahlar ailesine mensuptur. Ayrıca Bahaeddin Veled'in seceresinin Peygamber Efendimizin torunu Hz. Hüseyin'e dayanması nedeniyle "Seyyid" sıfatı da taşıdığı kaydedilmiştir.

Aile, Moğol istilâsı yüzünden Belh'ten göç etmek zorunda kalmış ve Konya'nın o zamanki adıyla Larende olan ilçesi Karaman'a yerleşmiştir. Daha sonra, Selçuklu Hükümdarı Alaeddin Keykubat, Bahaeddin Veled'in ününü duymuş ve Konya'ya davet etmiştir. Aile artık Konya'ya bir daha göç etmemek üzere yerleşir.

Mevlânâ, öncelikle babasından İslâm ilimlerini öğrenmiş, babasının ölümünden sonra ise Seyyih Burhâneddin'in talebesi olmuştur. Mevlâna, hocasından akli ve nakli bilgilerden başka, duygu ve sezgi temeline dayanan bir "irfan" sahibi olduğunu haber vererek ona sofilik telkinlerinde bulunmuş, onu müridleri arasına almıştır. Celâleddin, esasen babasının "Maârif" adlı eserini okuyarak tasavvufun sırlarını hissetmeğe başlar. Fakat bu gençlik devresinde Mevlâna, daha çok ilimde kaldı. Ulaştığı yüksek kültür seviyesi ile etrafında kendisine hürmet eden bir talebe grubu topladı.

Bu ilim ve irfan adamının bu şekildeki hızı, fakat doğul oluşumu 23 Ekim 1244 tarihinde birdenbire değişir. Bundan sonra hayatında gerçek bir dostu vardır: Şems-i Tebrîzî. Yeri gelmişken Mevlâna'nın dostluk konusunda düşüncüklerini ortaya koyan bir olayı nakletmekte yarar vardır kanısındayız.

Bir gün Konya'nın dışında gezerken yıkıklar arasında birkaç köpeğin sarmaş dolaş uyduklarını görür. Yanında kilerden biri:

- Bu biçareler arasında ne kadar güzel bir birlik var. Ne de dostça sarmaş dolaş uyuyorlar. Der.

Mevlânâ:

- Evet, sen bunlar arasındaki birliğin ve dostluğun ne kadar samimi olduğunu öğrenmek istersen, onların arasına bir leş veya ciğer atıver. O zaman bu dostluğun nasıl bir dostluk olduğunu görürsün. Der. (2)

Böylece dostluğun, paraya pula değil, ruha, duyguya dayanması gerektiğini vurgular. İşte Şems-i Tebrîzî, kaleder-meşreb, coşkun bir cezbeye sahip bir rind, en geniş tasavvuf anlayışları ruhunun samimi ihtiyaçları neticesinde duyduğu kuvvetli bir şahsiyet olması nedeniyle Mevlâna'yı derinden etkiler.

İki susamış ruh altı ay Şeyh Selahaddin Zerkob'un hücrelerinde sohbet ettikten sonra, oradan çıkarlar. Şems-i Tebrîzî, bir gün sohbet esnasında, Mevlâna'nın kim olduğunu kulağına fısıldanması üzerine ikisi birden kalkıp sema et-

mişlerdir. Çünkü kainatta her şey, hatta her zerre (atom) coşkun bir vecd içinde tek bir varlığın çevresinde dönmektedir. Kimi o yönden gelen sevgi ateşiyle içten yanarak döner, kimi de içten ve dıştan yanarak döner.

Dönen birşeyin herhangi bir noktasından dümdüz yürümeğe başlasanız, gene başladığınız noktaya gelirsiniz ve böylece dönersiniz. Bu dönüş şunu gösterir: Hiçbir şeyde başlangıç ve son yoktur. Eşyada gördüğümüz başlangıç ve son görünüştedir, hakikatte değildir. Her şey, o ezeli ve ebedî tek varlığın varlığıyla ezeli ve ebedidir. (3) Onun için kainatta hiçbir şey büsbütün yok olmaz (Lavasiir Kanunu). Sema, Mevlâna'nın bir şiirinden de anlaşılacağı üzere

Allah'ın:

-Ben sizin Rabbiniz değil miyim? sorusuna, ruh zerrelerinin:

-Evet, Rabbimizsin, deyişlerinin sesini duymak, kendinden geçmek, Rabbine kavuşmak.

-Kendindeki varlıktan geçmek, mutlak yoklukta devamlı varlık tadını tatmak;

-Dostun aşk çarpıntılarını önünde, başını top yapıp başsız ayaksız dosta kavuşmaktır. (4)

Şems-i Tebrîzî, Mevlâna'nın kendisini bulması, kendi güzelliğini yansıtmaları için önemli bir görev üstlenmiştir. O güne değin yüzlerce ciltlik kitapları deviren Mevlâna, diğer bilginlerde olduğu gibi kendi varlığını ortaya koyamamıştır. Tıpkı aşağıda nakledeceğimiz hikayeye olduğu gibi.

Padişahın biri, oğlunu yıldız, remil (fal) bilgileriyle başka bilgileri öğrenmesi için hünere bir topluluğa teslim eder. Çocuk, pek aptal olmakla birlikte bu bilgileri de elde etmiş, tam usta olmuştur. Bir gün padişah, yüzüğünü avucuna alır, oğlunu yoklamak için "gel" der; "Söyle bakalım, avucumdaki ne?"

Çocuk, avucundakinin yuvarlak, sarı, ortası boş bir nesne olduğunu söyler. Padişah, "doğru, buldun, peki söyle bakalım bu çeşit birşey ne olabilir?" diye sorduğunda çocuk "kalbur olacak" diye cevap verir. Padişah da şu ibret dolu cevabı verir: "Akılları şaşırtacak kadar ince vasıflarını bilgi kuvvetiyle bildin de kalburun avuca sığmayacağını nasıl bilemedin?"

Mevlânâ artık "hamdım, piştim, yandım." diyecek kadar olgunluk çağına ulaşmıştır. Ne yazık ki diğer ilim sahipleri ve Mevlânâ'nın ortanca oğlu Alaeddin Çelebi bu dostluğu çekemezler ve huzursuzluklarını Şems-i Tebrîzî'ye hissettirirler. Şems, Konya'dan gizlice ayrılırken, Mevlânâ'yı da yalnız bırakmış, O'nun ruhunu aydınlatan güneş aydınlığının yerine karanlıklara gömülmesine sebebiyet vermiştir. Mevlâna, büyük oğlu Sultan Veled'i Bağdad'a gönderir ve Şems'i geri dönmesi için ikna etmesini ister. Şems ikinci defa dönmeye döner ama yine fitne duvarına çarpar. Bu sefer izini kaybettirerek ebediyen ortadan yok olur. Mevlâna bizzat Bağdad'a gider ve onu arar lakin bu çabalar boşunadır artık.

Mevlânâ gerçek dostunu kaybetmenin etkisiyle göz yaşlarını birer inci olarak döktüğünde, Divan-ı Kebir ya da Divan-ı Şems-ül Hakayik yazılmaya başlanır. Mevlânâ bir



mısraında; "Kan coşunca, ben ona şiir rengini veririm" der. Yine bir beyitinde "Dudağını dudağıma koysan sarhoş olursun. Ben; üzüm şarabından aşağı değilim." diyerek ilâhî aşkla nasıl dolup taşacağını göstermesi bakımından bu beyitler önemlidir.

Mevlâna, birgün Konya'da kuyumcu dükkanlarının önünden geçerken, çekicinin âhengiyle aşka gelerek semâa başlar. Bu halkın önünde ilk semâdır. Bundan sonra Selahaddin Zerkob'u (Kuyumcu) sohbetlerinde baş köşeye oturtur ona değer verdiğini ortaya koyar. Hatta Selahaddin'in kızını, oğlu Sultan Veled'e alır. Şerî ve ebedî ilimlerden hemen hiç anlamayan böyle bir adamı sohbet arkadaşı olarak kabul etmesi üzerine dedikodular, çekemezlük başgösterdiyse de Mevlâna aldırmaz görünür. On senelik samimi bir bağlılıktan sonra Selahaddin hastalanarak ölür. (5)

Selahaddin'in ölümünden sonra Çelebi Hüsameddin, Mevlâna'nın halifesi ve varanı olur. Mevlâna'nın Mesnevi adlı ölümsüz eserini vücûda getirmesinde Çelebi Hüsameddin'in büyük etkisi olmuştur. En az yedi-sekiz senelik bir zamanda altı ciltten oluşan muazzam eser ortaya çıkar.

Ne yazık ki, her fanî gibi Mevlâna da ölümü tadacaktır. Aslında ölüm onun için "Şeb-i Arûs"tur. (Düğün Gecesi). 17 Aralık 1344'te Mevlâna gerçek sevgilisi olan Yaradan'ına kavuşur. Ne ilginçtir ki Mevlâna'nın ölüm tarihi olan H. 672 sayısı ebced hesabıyla "ibret" sözcüğünün karşılığıdır. Ve yüzyıllar boyu, insan sevgisinin, Allah aşkının gerçek temsilcisi olarak "ibret tablosu" şeklinde bugünlere kadar ulaşabilmiştir.

"Mevlâna'nın Türkçe şiirleri olmasına rağmen, eserlerinin büyük çoğunluğunu Farsça yazmasından ötürü, orjinal metinlerle birebir karşılaşmamız mümkün olmasa da eserlerinin çevirisi de Onu tanıyamıza yeterlidir.

O dönemde ilim ve irfan yuvalarının medreseler olması nedeniyle Arapça bilim dili, Farsça edebiyat dili olarak kabul edildiğinden, ister istemez Mevlâna da bu sahaya girmek zorunda kalmıştır. XIX. yüzyılda bile Türkçe'nin ne kadar küçümsendiğini göstermesi bakımından Aşık Paşa'nın dörtlüğü dikkat çekicidir.

"Türk diline kimesne bakmaz idi
Türlere herkez gönül akmaz idi
Türk dahi bilmez idi bu dilleri
İnce yolu ol ulû menzilleri".

Anadolu sahasında mülemmâ gazeller tertip etmek de ilk defa Mevlâna'da görülmüştür. Bir şiiri başka dillerden seçilmiş kelimelerle nazmetmek; yahut bir beytin bir mısraını başka, diğer mısraını başka bir dille, nihayet mısraların yarısını bir dilin, diğer yarısını başka dilin kelimeleriyle söylemek yoluyla meydana gelen manzumelere mülemma denir. Aşağıda böyle bir örnek verilmiştir.

"Mâhî çü Şems-i Tebrîz gaybet nümûd güftend

Ez diğeri nepürsîd men söylerem arar men

(Şems-i Tebrîz gibi bir ay gizlendi dediler; başkasından sormayın. Ben söyler, ben ararım.)

MEVLÂNÂ'NIN ESERLERİ VE ETKİLERİ

1- Divân-ı Kebîr: Mevlâna'nın, coşkun bir aşk ve cezbeyle yazdığı tasavvufî şiirlerini içine alan 21 divanla, rubailer divanından meydana gelmiş büyük bir eserdir.

2- Fihî Mâ-Fih (için içi): Mevlâna'nın vaaz ve öğütlerinden derlenmiş bir eserdir. Çoğu, Selçuklu veziri Süleyman Pervâne'nin konağında, ona hitaben söylenmiştir.

3- Mesnevî: Mevlâna'nın en tanınmış eseridir. Mesnevi tarzında yazılmış 26.000 beyitten oluşmuştur. Birçok dillere çevrilmiş ve zaman zaman şerhleri yapılmış olan bu eser, Mevlâna'nın tasavvufî fikirlerini birbirine bağıntılı hikâyeler halinde anlatır.

4- Mecâlîs-i Seb'a (Yedi Meclis): Mevlâna'nın Arapça ve Farsça söylediği, yedi hutbesinin derlenmesinden meydana gelmiş olan bir eserdir.

5- Mektubât: Başta Selçuklu sultanları olmak üzere, devlet ileri gelenlerine yazdığı 144 mektubun bir araya getirilmesiyle meydana gelmiş bir eserdir.

Çelebi Hüsameddin'in Mevlâna'dan 11 yıl sonra ölmesinden ötürü şeyhlik, büyük bir sadâkat ve sabırla tekkeyi beklemiş olan Sultan Veled'e geçer. Sultan Veled, Mevlevî tarikatının hakiki kurucusu olur. İ

yi bir teşkilâtçı olduğu anlaşılan Sultan Veled, gerek babasının yaygın şöhretinden faydalanmak, gerek bu şöhret etrafında yapılan dedükoduları unutturmak, gerek bu çok ileri şiir, sema, musikî, düşünüş ve inanış tarikatını daha geniş ülkelere yayarak ebedileştirmek gibi emellerle çalışarak bu temiz idealde ilk başarılı adımı atmıştır.

Mevlâna Celâleddin-i Rûmî, yalnız Türk tasavvuf edebiyatında değil, bütün Türk İslam edebiyatları ile inanış ve sosyal hayatı üzerinde büyük tesir bırakan müstesna bir şahsiyettir. Türkiye'den başka İran, Pakistan ve Hindistan gibi geniş Doğu ülkelerinde de büyük alâka uyandırmıştır. Türkiye'de Rumlar, Ermeniler gibi azınlıklar içinde de Mevlevîler yetişmiş bu yoldan İslâm'a inananlar görülmüştür.

Başta İngilizler, Almanlar ve Hollandalılar olmak üzere, Mevlâna ve Mevlevîlik, Batılı aydınlar arasında da derin akisler ve olumlu etkiler bırakmıştır. İngiliz Doğu Bilimleri Uzmanı A.J. Arbery Mevlâna için "Dünyanın en büyük şairlerinden biri, eğer en büyüğü değilse..." demiştir. Goethe'den başlayarak birçok büyük şairler arasında O'na karşı yaygın bir hayranlık vardır. Rembrandt bile, onun bir tablosunu yapmaktan kendisini alamamıştır.

Neff gibi, Şeyh Galib gibi büyük divan şairlerine ilham ve heyecan kaynağı olan Mevlâna, halk arasında da geniş ve devamlı bir sevgi ve saygı görmüştür.

Mevlâna'nın insanın özgürlüklerine verdiği üstün değer, insanı adeta kutsal bir varlık derecesine yükseltmesi hiçbir fark gözetmeksizin insanlara aynı gözle bakması, sevgiyle kucaklaması, onun evrensel bir boyut kazanmasını sağlamıştır. Nitekim Mevlâna bu düşüncelerini ortaya koyarken Avrupa'nın Ortaçağ'ın karanlığında olduğunu, Mevlâna'dan birkaç yüzyıl sonra insana değer vermeye başladığı" bir gerçektir.

Bugün O'nu önemli kılan işte bu unsurlardır. Yoksa turistik değerini esas almak O'nu çok sığ kalıplara çekmek demektir. Dünyanın dört bir yanında kimler varsa, hepimizin mayasında ortak olan sevgi, aşkı ortaya çıkarmasındandır. Şu aralar Mevlâna üzerinde çalışan ve yakında bir CD ile tasavvuf müziğe ezgilerini terennüm edecek olan Madonna'nın da büyülediği, ilham aldığı düstür şu ilke değil midir?

Gel gel her ne ve her kim olsan da gel.

Allah'ı inkâr eden de olsun, putperest de olsun yine gel.

Bizim bu dergâhımız ümitsizlik dergâhi değildir.

Yüzbin kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel.

Kaynaklar:

- 1- Nihad Sami Banarlı, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi s. 308-31*
- 2- Mehmet Önder, *Mevlâna, Hayatı eserleri*
- 3- Fihî Mâ-Fih ve Mecâlîs-i Seb'a'dan Seçmeler, Hazırlayan Abdülbaki Gölpınarlı MEB yay. İst. 1972, s.116
- 4- Divan-ı Kebirden Seçme Şiirler, Çeviren: Miñhat Baharî Bayraktar, MEB Yay. İst. 1959, s.36-37
- 5- Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında ilk Mutasavvıflar. Diyanet Yay. Ankara 1991, s. 220-225*



CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK RESİM SANATI

D GRUBU TEMSİLCİLERİ

"D Grubu"nun modern sanatımızın doğmasındaki rolü büyük oldu. 1933'de ve onu izleyen yıllarda açılan sergilerde görülen, kimi zaman yerilen Batı etkileri, Türk aydınlarının bile yabancı oldukları çağdaş eğilimleri tanıtmak, resmimizin yarım yüzyıldan beri sıkıştığı dar gerçekçilik çerçevesini kırmak bakımından önemli bir faktör olmuştu. 1933'den bu günlere Türk resminin soyut gösterilerdeki başarıları, Doğu ile Batı'yı bağdaştırarak ilginç sonuçlara varması "D Grubu"yla açılan kapının kavuşturduğu özgürlükler sayılabilir.

Kuruluşunda altı kişi olan Grup, on yıl sonra ondört sanatçıyla kalabalık bir topluluk olmuştu. Ünlü düşünürler, yazar, şairler, yüksekokullar gençliği sergileri değişik tepkilerle karşılaşmakla beraber, ilgilerini de gösteriyordu. Yeni sanatı kuşku ya da karaksızlıkla karşılayanlar olduğu gibi övgülerle selamlayanlar vardı.

REFİ CEVAD ULUNAY: "D Grubu" sanat âlemini kâh düşündüren, kâh hayretlere düşüren, münakaşa kaldıran bir teşekküldür.

ERCÜMENT EKREM TALU: "Benim, kör değneğini bellemiş gibi, alışık olduğum "Klasik San'at"ın yerine, burada yepyeni, hattı ileri bir san'at kaim olmuştu. Benim kafam biraz işleyince bunu kavramaya, şuurum zevk almaya başladı. Anladım ki, "D" Grubunu kurmuş olan yedi ressam ve bir heykeltıraş Türk Genç, yurtlarına modern ve entellektüel bir san'at zevki aşlamak istiyorlardı."

SELAMİ İZZET SEDES: "Bu Grup sanatçıları resim teorilerini tümünü biliyorlar; ama resim yapmasını bilmiyorlar."

PEYAMİ SAFA:

"D Grubu manga değil

Ne sağa çark ne sola

Kendi mihverî etrafında dönen altı kafa!

Altı çift göz ki maddenin içine de, üstüne de bakıyor

Ve ölüde bile gizlenen canı rıyor...

Yeni resim değil bu; Avrupalı yahut yerli resim değil. Resim."

CEMAL TOLLU: Türk resminin en başarılı bir şahsiyetidir. Sanat hayatının ilk arştırmalarını Zeki Kocamemi gibi Kübizm tesiri altında yapmış ve sonraları bu yoldan ayrılarak kendisine mahsus bir renk ve kitle bütünlüğü elde etmiştir. Tollu özellikle manzara ve portrelerinde başarılı olmuştur.

*Paris'e, hacca gider gibi gider. Sümer, Akat heykellerini, heykel yapmayı, Corot'yu, Renoir'yi çok sever. İnsanlardan ziyade dağlardan ve ağaçlardan hoşlanır.

EŞREF ÜREN: Doğanın şiirini yakalama çabasındadır. kendini yetiştirmiş bir sanatçıdır. Aradıklarını kendi çabasıyla bulmuştur. Eşref Üren'de egemen olan tabiata bağlılığı. Küçük figürlerin serpiştirildiği Ankara park ve bahçelerinden görünüşleri, ağaçlıklı yolları, Karadeniz kıyıları ve Paris peyzajlarını canlandıran açık, parlak resimleri Eşref Üren'i modern ressamlarımızın ön saffına oturtmuştur.

ARİF KAPTAN: Bir denizci. Denizciliği bırakarak kendini sanata vermiş, denizin rengini, denizin kendisine tercih etmiştir. Resim yapmaya başladığı yıllarda Nazmi Ziya ile yakın arkadaşlık ve çalışma beraberliği kuran Arif Kaptan



Canser ÖKTEN
Resim Öğretmeni

daha sonraları soyutlamalara yanaştı.

ZEKİ FAİK İZER: Her tablosunda bir bahar havası estiren bu ressam giderek konudan uzaklaştı ve "tablo alanında serpiştirilmiş etkisini uyandıran" bir "TAŞIZM-lekecilik" tekniğinde karar kılarak fırça lirizmasını olanca hareketliliği vesicaklığı ile dile getirdi.

*Bidüziye gözlerini kırptığı için Kırpık Zeki namıyla marufur. Bazen müthiş Kalender bazen de sonuna kadar etiket ve nezakettir. İhtiyarlıkla çocukluk arasında karar verememiş bir hlali vardır. Çocuk Faik Zeki resim yapar, ihtiyar Zeki Faik kaşlarını çatarak tenkit eder. Cevat Dereli, Zeki'nin onsekiz seneden beri boya kutusunu temizlemediğine şahit olmuştur.

HAKKI ANLI: Daha ressamca ve daha seçici, zevkli bir davranışla ilkin Picasso'dan, daha sonra Metzinger'den etkilenmiş, inşacı bir tasayla geniş renk lekelerinde karar kıldı.

BEDRİ RAHMİ EYÜBOĞLU: Kuruluşundan az sonra Grup kanrosuna alınarak son sergisine kadar ona bağlı kaldı. Turgut Zaim'den sora Anadolu folkloruna egilmiş olan Eyüboğlu klasikleşmiş süsleme sanatlarımızdan ve halk sanatlarımızdan seçtiği motifleri yağlı boya tabloya, gravüre, mozaik ve seramiğe aktardı.

Eyüboğlu halk sanatlarımıza olan tutkusunu çeşitli yapımlarda belirtmiştir.

Bir şiiri var kilimler üstüne:

Kilim ismarladım Orhaneli'ne

Elleri kındalı çilli geline

Kırkaltı Temmuz'u düştü önüme

Çörelere köyünün yoluna kurban

ELİF NACİ: Enerjik, atak mizacıyla müze yöneticiliği ve ressamlığı bir arada yürütmeyi başaran Elif Naci, ilk çalışmalarında bir "entimist", eviçi, eviçi yaşantısı ressamıydı. Daha sonra Türk ve İslâm eserleri Müzesi Müdürlüğünde, oradaki eserlerin etkisiyle, Doğu Sanatıyla Batı anlayışı bastırmaya çalıştı.

NURULLAH BERK: "D Grubu"nun isim babasıydı. "D Grubu"nun kuruluşunu izleyen yıllarda teşhir ettiği ilk denemelerinde kübist arştırmalarda bulunmuş, geometrik düzemin egemen olduğu düzenlemelerde yavaş yavaş yerel bir anlatıma yönelmişti. Yazarlığıyla da resim sanatının tanıtılması, yayılması için uğraşmıştır.

HALİL DİKMEN: Yapıya öncelik veren bir tutumu vardır.

Eren Eyüboğlu, Salih Urallı "D Grubu"na değişik tarihlerde katılmış, grubun dinamizmi doğrultusunda, doğacılık-tan soyuta varan anlayışlarla gelişmeyi destekleyici katkılarda bulunmuştur.

KAYNAKLAR

*Bedri Rahmi Eyüboğlu: Resim Yaparken

Türk Pastik Sanatlar Tarihi: Prof. Dr. Günsel Renola

Doç. Dr. Kaya Özsegin

Doç. Atilla Atar

Doç. Aytac Kati

Türk Resmi: Nurullah Berk

Kaya Özsegin



Hikaye

"Yüzeylerde dolaşmak, derinlerdeki güzellikleri asla göremeden ölmek gibi bir ağır ceza taşır daima..."



Fatma DELİCEOĞLU
Edebiyat Öğretmeni

Yorulmuştu. Ayaklarının ağrısına artık tahammül edemiyodu. Çantasını açtı ve evinin anahtarını aramaya koyuldu. Acele ettikçe bulamıyor, sinirleniyordu. Gereksiz pek çok şeyle karşılaşmış ama aradığı anahtar bir türlü bulamamıştı.

- "Hah işte buldum" dedi.

Yavaşça kapıyı açtı. İçeri girdi. Kapıyı tekrar kapadı. Karşılaştığı manzara ona haz vermektense uzaktı. Bitkinci ve her tarafın toparlanması gerekiyordu. Girişten itibaren her yer dağınık bir savaş alanı gibiydi. Bir an "Eve gelmeseydim" diye geçirdi içinden. Gelmesi ne yapacaktı! Şu saatte nereye gidecekti? Hem gitse geri dönmeyecek miydi? Geri döndüğünde mazara farklı mı olacaktı yani? Lavabolar kirlenmiş, bulaşıklar yığılmış, çamaşırlar oraya buraya gelişi güzel fırlatılmıştı.

Çantasını bıraktı. Yere çöktü. Kapıya yaslandı ve ortalığı seyre koyuldu. Ne yapacağını, nerden başlayacağını diye düşünürken içinden bir ses; "bu günlük ara ver, dinlen, rahatla, şimdiki sırası değil" dedi.

Yapmazsam ne olacak yine ben yapmayacak mıyım? Hem daha fazlasını... Hayır, hayır! Bir yerden başlamalıyım. Kalktı çantasını aldı ve odasına gitti. Üstünü değiştirdi. Günlük, sıradan kıyafetlerini giydi. Ve bulaşıklarla işe başladı. Hemen yemeği yetiştirmeliyim diye düşündü. Yemeği yaparken bir yandan da ortalığı topluyordu. Öylesine dalmıştı ki yaptığı işe zilin sesiyle irkilirdi. Çocuklar okuldan gelmişlerdi. Asık bir suratla karşıladı onları.

-Hemen üzerinizi değiştirin, şu kabanlarınızı ortaya atmayın, zaten canım sıkılıyor arkanızı toplamaktan diye bağırdı.

Çocuklar şaşkın bir ifadeyle annelerine baktılar. "-Yine sinirli" diye kıkırdaştılar.

- Hadi hemen diyorum, hala sallanıyorsunuz, yeter! Gidin üstünüzü değiştirin.

Çocuklar bu güzel karşılamadan oldukça memnun (?) içeri gidip oynamaya başladılar. Biraz sonra yanlarına gelen anneleri:

- "Hala değiştirmediniz değil mi üstünüzü, ne kadar ağır hareket ediyorsunuz, bırakın oynamayı da, çıkarın şunları" dedi.

Çocuklar çaresiz boyun eğdiler ve yavaş yavaş muzip gözlerle birbirlerine bakarak, gülmek için büyük bir çaba sarfederek üstlerini değiştirmeye başladılar.

"Allah kahretsin yemek yapıyor" diye koştu mutfağa. Şükürler olsun birşey olmamıştı.

Şu ortalığı da toplayabilsem benden mutlusu olmayacak herhalde diye geçirdi içinden.

- Kapı çalınıyor biriniz gidin, şu kapıya bakın, bari bir işe yarayın hadi.

Çocuklar koşu koşu kapıya gittiler ve babalarını karşıladılar.

- "Ben geldim kimse yok mu? Yoksa mutfakta biri mi var" diyerek neşeli bir halde içeri girdi baba.

- Hoşgeldiniz karşılama komitesi az mı? Daha birilerini toplayayım mı diye çıkıştı anne.

Çocuklar bu gergin havadan, rahatsız olmuş tekrar odalarına giderek oynamaya koyulmuşlardı.

- Ne o yine havanda değilsin anlaşılın güzelim?

- Şu manzarayla felaket havamdayım hele bulaşıklar beni daha çok coşturuyor, birazdan fındıkkırıp oynarım diye karşılık verdi bizimki.

Bozulmuş bir halde, hiç cevap vermeden oturma odasına yöneldi baba. Koltuğa kuruldu. Televizyonu açtı. Gazetesini eline aldı ve günlük haberleri okumaya koyuldu.

Erkek olmak varmış şu dünyada, rahata baksana diyerek başını sallaya sallaya başladı sofrayı hazırlamaya...

- Hadi herkes sofraya, davetiye mi istiyorsunuz?

- Tamam tamam geldik.

Sessizce yemeğe koyuldular. Çocuklar sofrayı süzüyor, birbirlerine takılıyor, ellerini kollarını sallıyor, konuşuyorlar ama bir türlü yemeğe başlamıyorlardı.

- Lütfen çabucak yemeğinizi yer misiniz sevgili müşterilerim. Menüü beğenmediniz mi yoksa. Yalnızca bunlar var, yemezseniz kendiniz bilirsiniz.

Biraz oynadıktan sonra sofradan kalktı çocuklar. Baba masayı toplamaya girişti. Bir iki tabak kaldırdıktan sonra "Ben gidiyorum" deyip yine televizyonun karşısına geçti. Mutfağı düzenledi anne.

- "Hadi ödevlerinizi yapın erken yatmalısınız" dedi çocuklara.

Nice mücadelelerden sonra çocuklar yatırıldı. "Birlikte salona geçtiler. Birer sigara yakıp, günlük değerlendirmeler üzerine sohbetle koyuldular. Vakit epey ilerlemişti.

- Ben yatıyorum hayatım iyi geceler!

- Tamam ben de çocukların kıyafetlerini hazırlayıp geliyorum.

Önlükleri hazırladıktan sonra lavaboya gitti. Şu makyajımı da sileyim de öyle yatayım diye geçirdi içinden. Gayri ihtiyari bir el çabukluğuyla boyaları silmeye başladı. Makyajını sildikçe biraz daha kendi oluyordu.

- "Allah kahretsin" dedi. Bir yandan da ıslattığı bir parça pakumla sinirli bir titizlik içerisinde aynada gözüne çarpan birkaç küçük lekeyi silmeye çalıştı.

"Yaramazlar! Her defasında şu aynaya su sıçratmaz diyorum ama nafi". Lekelerin silinip silinmediğini



kontrol etmek için yüzünü aynaya yaklaştırdı. Tam muzaffer bir edayla geri çekiliyordu ki gözü kendine takıldı. Birşey vardı bir değişiklik, bir başkalık. Makyaj silindiği için gözleri küçülmüş, dudakları soluklaşmış, bir kaç küçük sivilce gün ışığına çıkmıştı. Ama hayır, başka çok başka birşey, onu rahatsız eden bir ayrıntı...

Birden, biran yıllar kadar uzun bir saniye sanki soluğu kesildi. Öyle yabancı ve beklenmedik ki... Elini kaldırdı, parmakları titriyordu hafifçe. Yüzüne dokundu yavaş yavaş. Sanki bir başkasının teniydi dokunduğu. Ürktü önce ama vazgeçmedi. Yanağını okşayan parmakları su yeşili gözlerinin etrafında gezindi. İşte oradaydılar...

Küçük ama bir yaşama bedel birkaç minik, küstah ve huzurlu çizgi.

Kalbi demir bir pençe ile sıkılıyordu sanki. Üzülüyor muydu, şaşkın mıydı yoksa acıyormuydu kendine? Birkaç güzellik düşkünü arkadaşı üniversite yıllarında onu kahkahalarla ve çok fazla gülmemesi için uyarışlardı. Bu kadar çok gülerse göz çevresi çabucak kırışırdı. O günlerde arkadaşlarının bu uyarısına umarsızca omuz silkmişti. Oysa şimdi...

Tüm cesaretini toplayarak tekrar baktı o küçük çizgilere... Baktıkça derinleşiyordu çizgiler, bir girdaba düşmüşçesine o derinlerde kaybolduğunu hissetti bir an.

Annesi aklına geldi her nedense? Sessiz, anne ve eş rolünü hakıyla oynayan, iyi kalpli bir kadındı. Onun her zaman daha bakımlı, kendine güvenen, kararlı bir kadın olmasını istemişti. Kendisi asla böyle olmayacaktı. Üniversiteyi okuyacak, özgür düşünecek, akıllı ve modern bir kadın olacaktı. Bu kararları almıştı almasına ya ilk fireyi özgür düşünmek konusunda vermişti. Konservatuar okumak istemesine rağmen üniversitede tercihlerinin bir kısmı tıp bir kısmı mühendislikti. "Doktor hanım diyecekler" diyordu annesi. Yıllar sonra o doktor hanımını yalnızca ve alışmıştı doktor hanımlığına...

Nişanlıyken son sene ihtisas için sınavlara hazırlanmak istediğinde aşkı "hayatım evlilikle ihtisas eğitimini nasıl birarada yürüteceksin? Yanlış anlama çok zekisin ama seni öyle seviyorum ki yorulmana üzülmeneye dayanmam. Hem belki bu yüzden düşüncümüzde gecikebilir."

Doğru söylüyordu nişanlısı. Daha doğrusu şimdi şimdi anlıyordu ki kendini onun haklı olduğuna inandırmıştı. "Beni seviyor ya gerisi vız gelir" demişti. Yıllardır aynı sağlık ocağında pratisyen hekimdi. Hayatının monotonluğunu bozan, kendisini yaşama bağlayan tekşey çocuklarıydı. Ama onlar bile bazen bencil olabiliyorlardı. Yaşam bu muydu? Doğmakla ölüm arasındaki çizginin anlamı neydi? Kimler belirliyordu bu çizgide yapılması gerekenlerle yapılmaması gerekenleri?

Halbuki o hep bir dil öğrenmek istedi. Yaşına bakmadan bisiklete binmek, anne olduğunu unutup çocuklarıyla top oynamak, görmediği yerlere gitmek, zamanı dolu dolu yaşamak... Ama rollerinin ağırlığını üstüne öylesine hissetmişti ki bunlar ancak hayal olarak kalabilmişlerdi.

- Kitap okuyup da ne yapacaksın? Yeterince okudun. Artık sen bir kadınsın. Gezmelerin olacak. Misafir ağırlayacaksın, istemesen de çevren onlardan ibaret olacak. Katlanmak zorundasın diyordu annesi...

- Müziği zamanında dinledin yeter! Senin şimdi müziğin çocuklarının sesi diyordu babası...

Çocuklarla oynamak, ülkeleri gezmek, bisiklete binmek de neyin nesi şu yaşından sonra elalemi kendine mi güldüreceksin diyordu arkadaşı...

- Daha ne istiyorsun! Neden mutlu olmuyorsun? Eksik hiçbirşeyin yok. Başka kadınlarda olmayan özgürlük var sende? Neden? diyordu eşi...

- Hayır! Ya ben, isteklerim, zevklerim, ideallerim... Onlar ne olacak, yalnızca eş-anne kimliği istemiyorum ben. Ben düşünebilmeliyim, haz duyabilmeliyim, hissedebilmeliyim ve en önemlisi yapabilmeliyim içimden gelenleri.

Sanki karşısındaki hayalleri kovmak istercesine ellerini oraya buraya savurmaya başladı kadın. Birdenbire aynada kendisiyle karşı karşıya geldi. Ne kadar zamandır ayakta durduğunu bilmiyordu. Islak gözlerle yüzünü seyrediyordu. Hanımefendi, anne, kibar bayan, tatlı eş. Evet bunlar onun toplumdaki maskesiydi.

Birden o çok sevdiği dizeler döküldü ağzından!

*SÖYLEMEDİKLERİMİ İŞİTİN LÜTFEN

Bana aldanmayın!

Yüzüm bir maskedir

Sizi aldatmasın

Binlerce maskem var

Çıkarmaya korktuğum,

Ve

Hiçbiri ben değilim...

Olmadığımı göstermek

İkinci doğan benim

Kim olduğumu merak ediyor musun?

Hiç merak etme...

Ben çevrendeki

Her erkek ve kadını...

Maske takan her insanım.

Ben... ben ne yapıyorum? Ağlıyorum. Şaşkınlıkla, aynada ağlayan yüze baktı. Acı çekmesi gerekiyordu ama dökülen gözyaşlarıyla içinin yıkandığını hissetti. Ve yenilenmiş kendini görmek isteği içinde heyecandan titreyen elleriyle gözyaşlarını sildi.

Aynaya yaklaştı. Şimdi sadece görebildiği gözleriydi. Kendi ile hesaplaşıyordu. O gözlerde -kendi gözlerinde- gerçek beni keşfetmeye çalışıyordu.

Birden aynadan uzaklaştı. Omuzları dikleşti. Kendinden emin bir edayla gülümsedi. Artık ne yapması gerektiğini biliyordu. Yepyeni bir savaşın eşliğindeydi. Sevdiklerini üzmemek adına, onlardan alabileceği bir sevgi kırıntısı adına dizginlediği benliğini, kendini diriltme savaşıydı bu. Zordu ama onurluydu. Herşeyden önemlisi kararlıydı. Yüreğini bir bulut hafifliğinde taşıyarak yatağına döndü. Ruhu öylesine dingin ve rahattı ki... Çarşafın soğukluğunu vücudunda hissedince keyiflendi bir çocuk gibi kıkırdadı. Uykuya çoktan kendini bırakmış eşi, onun bu gülüşüne şaşkın ve mat bir sesle "iyi misin?" dedi. O ise yavaşça gülümsedi, boynuna kadar çekti ve evet, iyiyim, sonunda aradığımı buldum..."

* Şiir Doğan Cüceloğlu'nun "İçimizdeki Çocuk" kitabından alınmıştır.



Hikaye

BİR GECE VAKTİ

Mutluluğu luna parkta eğlenen bir çocuğun mutluluğundan çoktu. Onun luna parkında ne bir dönmedolap, ne bir atlı karınca ne de bir çarpışan araba vardı. Onun luna parkını; bir gelin edasıyla süzülen menekşeler, gökkuşağını andıran zarif laleler, narin güller, pespembe ve bembeyaz zakkumlar, zambaklar, sardunyalar, begonyalar, dikenli olsa da, insana haz veren kaktüsler, körpe fidanlar, ihtiyar ağaçlar süslüyordu. Uzun boyu, kara gözleri ve ifadeli bakışları ile dikkat çekerti...

Sevgi sanki sokaktan süprülmüş, Ona verilmişti. Denizin o tatlı mavisi sahili okşarken, kıyıda gezinirdi. Sonra sandalına binip, oltasını denizin içinde balıklarla dans ettirdi. Ormana kendi elleriyle ağaç dikmişti. Ona bir anne sevgisi gibi şefkat tattırdı. Mahallenin çocuklarına yazdığı hikâyelerini, masallarını okurdu. Yüreğindeki sevgi, bir okyanus kadar büyük, bir deniz kadar derin ve oldukça çocuksuydu. Elinden gelse yıldızları, bulutları insanlara verecekti. Elinden gelse dünyayı insanların ayaklarına serecekti. Onun için yaşam bir ayakkabı meselesiydi. Eğer insan ayağına uygun bir ayakkabı bulursa, yaşamı tadardı. Fakat ayağına uygun ayakkabı bulamazsa yaşam zehirli bir yilandı. O ayağına uygun ayakkabıyı bulmuştu. Yaşamı çok seviyordu, huzurlu ve mutluydu. Ta ki ayakkabılarını kaybedene kadar...

Nasıl kaybetmesin ayakkabılarını? Artık taparcasına sevdiği doğa yoktu. Ormanda sadece bir kaç tane tektük ağaç vardı. Diğer ağaçlar o canavar baltaların kurbanı olmuştu. Bu kurbanların içinde onun ağacı da bulunmaktaydı. Deniz kara bir böcekti adeta. Balıklar denizin pis suyu içinde, yaşamak için savaşıyorlardı. Dünyada barış, sevgi, huzur kalmamıştı. Hiç olmazsa bahçesindeki çiçekler, onu biraz yaşama bağlamışlardı.

Dünyanın bu derece adi olduğunu, hayatın onu aldatacağını nereden bilebilirdi ki? Yazılarda bulunduğu kahramanlar da yoktu artık. Yarattığı karakterlerin bazıları dost, bazıları kardeş, bazıları anne, bazıları baba oluyordu. Bazıları ise hayal ettiği bir sevgili... Onlar da aldatmışlardı, kandırmışlardı bu adamı. Daktilosuna da küsmüştü. Evden dışarı çıkmak istemiyordu. "Nereye gitti o güzel dünya?" Diye sordu kendine. Aynaya baktı. Ürperdi. "Aynada gözük-

ben değilim" diye düşündü. Yoksa ayna da mı yalan söylüyordu? Yoksa yüzündeki bir maske miydi? Gülmeye çalıştı. Ama bunu bir türlü yapamadı. Zaten ayakkabılarını kaybettiğinden beri, gülemiyordu.

Titreyen elleriyle tozlu daktilosunu aldı. Tozunu üfledi. Tekrar yazmak istiyordu. Kafasında tasarladıklarını kağıda aktarmak için hazırlandı. "Bir gece" diye başladı. Fakat hevesi kursağında kalmıştı. Daktilo artık yazmıyordu. Daktilonun koynuna sokulmuş kağıta sadece bir gece sözcükleri kalmıştı. Kâğıdın üzerine bir göz yaşı damladı. Kâğıdı sulu ve sönük gözlerle süzdü. Masaya bıraktı ve kapıyı açıp, dışarı çıktı. Gördüklerine inanmıyordu. Çiçekleri de küsmüştü Ona. Adeta isyan ediyorlardı. "Haklılar" diye düşündü. Kaç gündür onlara sevgi vermemişti. Onları susuz bırakmıştı. Çiçekleri gözyaşlarıyla suladı. Fakat gözyaşları çiçekleri asla tekrar açtıramazdı. Birden yüreğinde bir umut filizlendi, yaşlı gözlerini sildi. Yola koyuldu. Rengârenk çiçekler aldı. Birkaç tane fidan almayı da unutmadı. Eve koştu çiçeklerle bahçesini donattı. Fidanları, yıllar önce güzelliğini kaybetmeden ormana dikti. Eve yeni dostlar edinmenin sevinci ile geldi. Aynaya bakıp, gülümsedi. Umudunun üstüne umut ekledi. Bir gece vakti, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Rüzgâr hırçın bir at gibiydi. Şimşek çakıyordu. Yıldırımlar gökyüzünü bile korkutmuştu.

Korkuyla paltosuna sarıldı. Dışarı çıktı. Elindeki feneri yaktı. "Olamaz" diye bağırdı. Çiçekler de kandırmıştı onu. Hem de sıcak günlerde serinliğine sığındığı rüzgârla işbirliği yaparak. Hemen koşarak ormana gitti. Gördükleri karşısında yıkıldı. Katil yıldırımlar fidanları öldürmüşlerdi.

Zaten gözyaşları çeşme gibiydi. Çeşme açıldı. Yaşlar burnuna süzüldü. İçindeki acı hırsı eve koştu. Daktilosunu tamir etti. Bir gece yazdığı kâğıda vakti kelimesini ekledi. Yazmaya devam etti. Ve daktilosu yine kandırdı Onu. "yaz, yaz!" diye vurdu daktiloya. Bıkmıştı, tükenmişti. Umudu, bir tutam umudu yok oldu. Yaratacağı yeni eserinin ilk kelimeleri ağızda kaldı. Bir gece vakti doğa aşkıyla yanıp tutuşan ruhu- nu terketti. Geride son yazdığı kelimeleri,

"Bir Gece Vakti" ni bırakarak...

Ayça AKTÜRK 11/D

Pat MESİTİ'nin "Uyanın ve Hayal Kurun" Adlı Kitabından

Pat Mesiti; topluma uyamayan, okulda başarısız ve sarhoş anne-babası tarafından sürekli dövülen biri iken, gençlere ulaşıp onlara yardım etmeye çalışan uluslararası bir kuruluşun başına geçen biridir.

O, bu berbat hayattan kurtulabilmek için sadece hayal kurup, bu hayalini gerçekleştirmeye çalışmış ve başarılı olmuştur.

Ona göre; herkesin kaderi kendi elindedir. Neden insanlar ulaşabileceklerinin en üstüne ulaşmasınlar?

İşte Pat Mesiti insanların özellikle gençlerin iyi bir yere gelmesi için bu kitabı yazmıştır. Bu kitaptan alınan şu sözlerle belki biz de "uyanmaya" karar veririz:

"Hayatta başımızdan geçmiş veya geçmekte olan şeyler önemli değildir. Önemli olan bizim olaylara verdiğimiz tepkilerdir."

"Önümüze çıkacak bir fırsatı değerlendirmek, hatta daha iyisi, kendi imkânlarınızı yaratabilmek için her zaman hazırlıklı olun."

"Hayatını bilinçli bir şekilde yükseltmek için insanın sorgulanamayacak yeteneğinden başka cesaretlendirici bir şey bilmiyorum." (*Henry David Thoreau*)

"Kendiniz tarafından belirlenmiş yüce bir amaç için çalışmak bu hayatta gerçek bir hazdır. Sürekli kendi çıkarını düşünüp hep şikayet eden biri olarak, neden dünya beni daha mutlu etmiyor demek yerine, doğanın bir gücü olarak işlev görmek gerçek bir mutluluktur." (*Bernard Shaw*)

"Her şey bir hayal ile başlar ve bir hayal ile biter."

"Paradan çok daha büyük bir şey vardır; amaç."

"Yarın olacağınız şey olmaya bugünden başlayın."

"Bir hayalperest olayların önünde gider ve omuzlarının üstünde iyi bir kafa taşır."

"Akıl düşünebildiği ve inandığı herşeye ulaşır."

"Kendinizi sınırlamayın, büyük hayaller hayal edin, büyük yük mücadelelere girin."

"Heyecan ve hayal kurmak sizi hayalinize yakınlaştıracak yakıtlardır."

"İçinde bulunduğunuz durum ve kendiniz için üzgün olmak sadece bir enerji kaybı değil aynı zamanda sahip olabileceğiniz en kötü alışkanlıktır." (*Dale Carnegie*)

"Hayattaki başarınız geçmişte olan şeylere değil gelecekte olabilecek şeylere bağlıdır."

"Hayalperestler olayları farklı görme yeteneğine sahiptirler. Olduğu gibi değil, olmalarını istedikleri gibi."

"Kim olduğunu ve nereye gitmek istediğini bil ve oraya ulaşana kadar hedefine kilitlen."

"Doğa insana bir ağız ve diğer insanlardan söyleyebileceğimizin iki katını duyabilmemiz için iki kulak vermiş." (*Epictetus*)

"Hayaller ağızımızda doğar veya ölür. Söylediği sözler-

den bir hayalperesti tanıyabilirim."

"Başarı sadece hayatın tüm alanlarına yansırsa başarıdır."

"Sorumlu olmak bizi odaklandırır. Bizi saygılı yapar. Bizi doğru yolda tutar."

"Hayalinizden sadık ve vefalı insanlara bahsedin. Sizin onların hayatlarını değiştireceğiniz ve onlar da sizinkini değiştirmeye yardım ederler."

"Olumsuzlukları atın. Onlardan kurtulun. İyiliğiniz için kafanızın içindeki "İnsanların Bana Yaptıkları Affedilmez Şeyler" dosyasını bulun onu atın!!! Daha sonra da hiç bakmayın."

"Kişisel bütünlük biraz olmaz. Ya bütünlüğünüz vardır ya yoktur."

"Kişisel bütünlük kendin olmak ve doğruları söylemektir."

"Hayalperestler kendilerine, dünyalarına, komşularına, hayallerine bağlı insanlar olmalıdır."

"Yapabileceğinizi de yapamayacağınızı da düşünseniz, muhtemelen haklısınızdır." (*Henry Ford*)

"Eğer peşlerinden gidebilecek cesaretimiz olsa tüm hayallerimiz gerçekleşebilir." *Walt Disney*

"Asla yenilgiyi kabul etmeyin, asla yenilgiyi kabul etmeyin, asla ama asla yenilgiyi kabul etmeyin..." (*Winston Churchill*)

"Karakterinizin derinliği ve hayalinizin güçlülüğü onun peşinden ne kadar koşacağını belirler."

"Eğer sadece güneş parladığında yürürseniz gezinizi asla tamamlayamazsınız."

"Eğer hiç hayaliniz yoksa bir tane bulun ve ona ulaşın."

"İç yaşamımız bizi olduğumuz insan yapar. Dışarıdaki diğer herşey yüzeyseldir."

"Bireye ulaşmak için mükemmel bir yol yoktur. Tek iş bir adımda, çok iş birçok adımda yapılır. Çabuk büyüyen, çabuk solar. Yavaş büyüyen, dayanıklı olur." (*Josiah Gilbert Holland*)

"Yaratıcı düşünceden vazgeçmek yaşamdan vazgeçmekten çok az farklıdır." (*Ben Franklin*)

"Bir hayalim var, bir gün bu toplum yükselecek ve inancının gerçek anlamını yaşayacak: "Bu gerçek tüm insanların eşit yaratıldığıdır." Bir hayalim var, bir gün Georgia'nın kızıl tepelerinde önceki kölelerin oğulları ve önceki köle sahiplerinin oğulları kardeşlik masasında birlikte oturabilecekler. Bir hayalim var, bir gün dört küçük çocuğum derilerinin rengiyle değil karakterlerinin içerikleriyle yargılanacakları bir toplumda yaşayacaklar..."

"Etiketiniz önemli değildir... Önemli olan ardınızda bıraktıklarınızdır."



Mezunların Kaleminden

HEY SEN! YARIN SABAH YEPYENİ BİRİ OLARAK UYANMAYA NE DERSİN? SORUMU "OKEY" LİYOR-SAN AŞAĞIDA YAZILANLARI İYİCE BİR OKU. ESTAĞFURULLAH SANA AKIL ÖĞRETMEK NE HADDİMİZE KALMIŞ. SADECE BİLDİĞİN ŞEYLERİ ŞÖYLE BİR HATIRLATALIM İSTEDİK.

- Bırak en sık kurduğun cümle "seni seviyorum" olsun.
- Bol bol gülümse. Herşeyin kolaylaştığını sen de farke-deceksin.
- Asla aşka inanmadığını söyleme.
- Kendine iyi davran.
- Yaptığın değil, yapmadıkların için pişmanlık duy.
- Çılgınlık yapmayı ayıp sayma.
- Hergün 3 kişiye ne kadar güzel/yakışıklı olduğunu söy-le.
- Yılda en az bir kez güneşin doğuşunu seyret.
- Kaybedecek hiçbir şeyi olmayanlardan sakın.
- Tanıştığın insanların isimlerini unutmamaya gayret et.
- Karşındakine ikinci bir şans verebilirsin, ama üçüncü-sü sakıncalı.
- Günlük tutmayı dene.
- Aynaya baktığında gördüğün kişiye bir öpücük gönder.
- Başkaları için değil; kendin için yaşa.
- Zamanı ve sözcükleri dikkatli kullan. İkisini de geri alamazsın çünkü.
- Aklına her estiğinde kendine hediye al.
- İnsanları kendi problemlerine sıkma.
- Birisinin kahramanı olmaya çalış.
- Her sabah 1 saat erken kalk. Böylece yıla 15 gün daha eklemiş olursun.
- Ayakkabı, güneş yağı ve müzik seti alırken cimrilik yapma.
- Mutlaka bir müzik aleti çalmayı öğren.
- Sürekli başkalarını suçlamaktan vazgeç.
- Baban sular idaresinde çalışmıyorsa, dişlerini fırçalar-ken musluğu kapat.
- Buzdolabının kapısına en sevdiğin kişinin resmini ya-pıştır.
- Yalan söyleyeceksen beyaz olanları tercih et.
- Organlarını başışla, öldükten sonra onlara ihtiyacın ol-mayacak.
- Bulabilirsen çimentelere uzan ve gökyüzünü seyret.
- Pencerenin kenarına bir tabak dolusu kuşyemi koy.
- Hayal et ama kendini fazla kaptırma.
- Kaset, CD ve kitaplarını kimseye ödünç verme.
- Yemek kötüyse garsonun bahşişini kesme. Yemeği piş-iren o değil ki?
- Aranızda kilometreler olsa bile, sevdiklerinin sana tele-fon kadar yakın olduğunu aklından çıkarma.
- Küfredmeden önce 10'a kadar say.
- Dünya için birşeyler yap. En azından pet şişedeki su-lardan alma, ya da naylon torba kullanma.
- Mutlaka bir evcil hayvan besle.
- Cevap alamama riskine rağmen hayran olduğun yıldız mektup gönder.
- Hayatta en çok yapmak istediğin 10 şeyi belirleyip bir kağıda yaz ve o kağıdı cüzdanından ayırma.

- Bolca resim çek ve eski resimlere bakmaktan çekinme.
- Sırdaşının bir başkasının da sırdaşı olabileceğini hep aklında tut.
- Cüzdanını unutabilirsin belki; ama telefon defterini ya-nından ayırma.
- Araba lastiği değiştirmesini öğren.
- Sigara içenlere misafir muamelesi yap.
- Arada bir kaybetmeye hazırlıklı ol.
- Mükemmel olmadığını, daha doğrusu kimsenin mü-kemmel olmadığını iyice kafana sok.
- Yaşayan her şeye saygı duy.
- Bazı şeylerde mantık arama.
- Bencilik et ve dergiyi kimseyle paylaşma.
- Bütün bu saydıklarımın hepsini birden yapamayacağı-mı baştan kabullen.
- Ve hoşçakal...

Filiz ASLANTAŞ

- Kitap Tanıtımı -

Değerli öğretmenlerim ve sevgili arkadaşlarım. Dergimizin bu sayısında sizlere tanıtacağım seçme kitaplardan birisi de ünlü yazar Leo Buscaglia'nın Türkçeye çevrilen ilk kitabı olan "Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek" adlı kitabıdır.

Ünlü yazar Buscaglia bu kitabında sade ve her-kesin anlayabileceği bir dil kullanmış, ayrıca günlük hayattan birçok konuları eserinde ele almıştır.

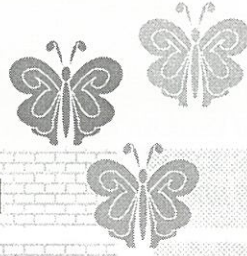
Buscaglia "Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek" adlı kitabında sevmeyi, yaşamı, insanların kendileri-ni nasıl bulacakları v.b. konuları işlemiştir. Ayrıca yazar bu kitabında gönüldenliği, yarının gençlerini ve nasıl bir insan olmamız gerektiğini anlatır bizlere.

Leo Buscaglia'nın bu kitabında biz öğrenciler ve siz öğretmenlerle ilgili güzel ve bir o kadar da önemli bir bölüm vardır: "Engel değil köprü kurun." Yazar bu bölümde, öğretmen ile öğrenci arasında-ki uçurumun nasıl kapatılacağı ve öğretmenlerin öğrencilerle nasıl bir bağ kurması gerektiği konu-sunda bilgiler vermektedir.

Ayrıca Buscaglia bu kitabında, sevgiden ve yaşamdan da bahsetmektedir. Sevginin nasıl bir kavram olduğunu ve yaşamı için sevmemiz gerektiğini güzel tanımlar yaparak anlatır.

Leo Buscaglia'nın çeşitli yerlerde yapmış oldu-ğu konuşmaların bir derlemesi olan bu kitabı sizlere tavsiye eder, aldığınızda zevkli ve neşeli okulamalar dilerim.

Turan Bahadır SARIASLAN 11-D 9777



ÖĞRETMENİM

Öğretmenler gününü kutlarım hocam
Kömür alamadın, tütmüyor bacan
Senin için diyorlar, tonton babacan
Ver elini öpeyim muhterem hocam.

İçin kan ağlasa yüzün hep güler
Boş cüzdanın sana iyi günler diler
Bakkal, manav, kasap yolunu gözler
Öğretmenler gününü kutlarım hocam.

Bir gün bile dersine geç kalmadın
Aç kaldın ama yan yollara hiç dalmadın
Senin sahi bankandan kredi de almadın
Öğretmenler gününü kutlarım hocam.

Gözlüğün kırıldı alamadın,
Beş yıldızlı otellerde kalamadın
Piyangodan milyarı da bulamadın
Öğretmenler gününü kutlarım hocam

Bütün ömrün geçecek gözünde yaşla
Yarı aç, yarı tok bir avuç maaşla
Vaktini aldım hocam, dersine başla
Sen gene bizi lütfen bağışla.

Ne talebeler yetiştirdin profösör-paşa
Olmadın hiç bir işte bugüne kadar maşa
Ne çıkar adını yazmadılarsa, altın harflerle taş
Allah senden razı olsun hocam, sen daha çok yaşa.

Ne kadar yazsam yetmez satırlar
Hakkını yiyen 34 plakalı katırlar
Seni senede bir gün hatırlar
Öğretmenler gününü kutlarım hocam.

GÜLAY ÖZCURT
YAB. D. 2-B 403

ÖĞRETMENİM

Ben bir gülüm, sen bahçevan;
Çok açarsam eser senin,
Misk kokarsam hüner senin,
Ama bir de soluversen,
Günah senin, günah senin Öğretmenim...
Ben tobumum, çiçek sensin,
Çok sularsan ürün senin,
Bol olursam verim senin,
Ama bir de çürütürsen;
Hata senin, bata senin Öğretmenim...
Ben elmasım, sarraf sensin;
Pırlantaysam emek senin,
Parlıyorsam yıldız senin,
Ama bir de parçalarsan;
Kırık senin, kırık senin Öğretmenim...
Ben boş defter, kalem sensin;
Doğru yazsan, yarın senin,
Güzel yazsan, ikbal senin,
Ama bir de karalarsan;
Vicdan senin, vicdan senin Öğretmenim...
Ben öğrenci, sen öğretmen;
Başarırsam hüner senin,
Kazanırsam zafer senin,
Ama bir de kaybedersem;
Yok diyecek başka sözüüm,
Yorum senin, yorum senin Öğretmenim...

Hatice KÜLTÜR

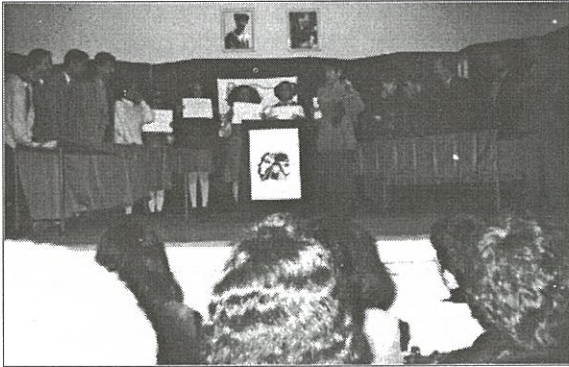


ÖĞRETMENLE ÖĞRENCİ ELELE

24 Kasım!.. Öğretmenlerin yılda bir kere hatırlandığı gün. Biz öğretmenler için önemi büyük olan bugün, her yıl öğrencilerin hazırlayıp sunduğu programlarla kutlanır. Bu yıl okulumuzda yapılan kutlamanın geçmiş yıllardakilerden bir farkı vardı; öğretmen izleyici değil, izlenilen durumundaydı. Okulumuz öğretmenleri yeteneklerini büyük bir başarıyla sergilediler. Şiirler okundu, şarkılar söylendi, gösteriler yapıldı ve en önemlisi de başta okul müdürümüz olmak üzere, okulumuz öğretmenlerinin hazırladığı koro oluşturuldu.

Öğretmenlerimizin gösterdiği başarının yanında, öğrencilerimizin de başarısını taktir etmek gerekir. Yab.Dil. 3-D sınıfında üç ayrı grubun skeçleri, yine Yab.Dil. 2. sınıfların hazırladığı gösteriler, bireysel olarak görev alan öğrencilerimizin yaptığı çalışmalar başarıyla sergilenmiştir.

Öğrencilerimize teşekkür ederiz. Önümüzdeki yıllarda da öğretmen öğrenci işbirliği ile hazırlanan programların artması ve bu tür kutlamaların geleneksel hale gelmesi dileğiyle!..



Nursun ALKAN
Edebiyat Öğretmeni



Üniversiteye Giriş Tek Sınava İndi! NELER DEĞİŞTİ?

Lise ve dengi okul öğrencileri 1999 yılından itibaren tek basamaklı sınavla üniversitelere yerleştirilecekler.

1999 ÖSS testi sözel ve sayısal olmak üzere iki bölümden oluşacaktır. Sözel bölümde, Türkçe %25, sosyal bilimler %25 (kapsamında tarih %10, coğrafya %9, felsefe %6) olmak üzere yaklaşık 45 er soru bulunacak. Sayısal bölümde matematik %25, fen bilimleri %25 (kapsamında fizik %10, kimya %8, biyoloji %7 olmak üzere) yaklaşık 45 er soru bulunacaktır. Yaklaşık 180 soru sorulacaktır.

SINAV SORULARI NASIL OLACAK?

Sınav kılavuzunun açıklamasında sınavda soru biçimlerinin daha önce yapılan ÖSS sınavları tipinde olacağını söylemektedir. Temel bilgilere dayalı olarak okuduğunu anlama, verilenle ilgili bilgileri soruda uygulayabilme, basit işlem alışkanlığı, konuların ana içeriklerini hatırlama, temel bilgilere bağlı olarak muhakeme ve analiz yeteneklerine dayalı zihinsel becerilerin ölçülmesi amaçlanmıştır.

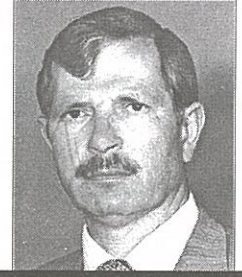
Öğrenci geçmiş yılların ÖSS sorularına çalışarak kendini tek basamaklı ÖSS sınavına hazırlayabilir.

Burada şu konuyu öğrencilerime hatırlatmakta fayda görüyorum. Aşağıdaki tabloda 1998 ÖSS verilerine göre belirli puanları almak için en az kaç net yapmak gerekli olan tabloda görüleceği gibi, sayısal puanla girilecek yerlerde sözel puanın ağırlığı, sözel puanla girilecek yerlerde sayısal puanın ağırlığı 1/5 oranında da olsa vardır. Öğrenci sınav için çalışırken kendi alanından soru yapınca alacağı 1 puanı diğer alanın 5 sorusunu doğru cevaplayarak alır.

Yani öğrenci sözelse sözel, sayısalda sayısal soruları yapmaya ağırlık vermelidir. "Her dersten soru çıkıyor" diye soru çıkan bütün derslere aynı ağırlığı vermemelidir.

Eşit ağırlıklı puan isteğinde ise sözel ve sayısalın ağırlığı puan hesabında da görüldüğü gibi birbirine yakındır.

1998 verilerine göre ÖSS-SÖZ, ÖSS-SAY, ve ÖSS-EA puan hesabı:



Osman GÖRGÜZ
K.L. Rehber Öğretmeni

$$\text{ÖSS-SÖZ} = 78,070 + (0,864 \times \text{Söz.}) + (0,207 \times \text{Say.})$$

$$\text{ÖSS-SAY} = 92,101 + (0,935 \times \text{Say.}) + (0,192 \times \text{Söz.})$$

$$\text{ÖSS-EA} = 85,086 + (0,528 \times \text{Söz.}) + (0,571 \times \text{Say.})$$

LİSEDE SEÇTİĞİ ALANIN PROGRAMINDA ÖĞRENİM GÖRMEK ŞART.

Değişikliklerden bir başkası lisede seçilen alanın önemli hale gelmesi. Adaylar liseden mezun oldukları alana uygun tercih yaptıklarında OBP 0,5 katsayısı ile, alanlarının dışında tercih yaptıkların ise 0,2 katsayısı ile çarpılarak ÖSS eklenecek ve yerleştirmede kullanılacak Y.ÖSS puanları bulunacaktır. Bu 20 puanlık fark demektir. Bu durum lise öğrencilerine okudukları alan dışında bir programı kazanmayı adeta imkansız hali getiriyor.

ALINAN PUANLARIN SIRALANMASI

1999 ÖSS'yi kazanmak için sözel, sayısal ve eşit ağırlıklı puan türlerinden en az birinin 105 veya daha üzerinde olması gerekir. 105 ve 119, 999 arasında puan alan adaylar sadece 2 ve 4 yıllık açıköğretim programlarını ve 2 yıllık ön lisans (meslek yüksekokullarını) tercih edebileceklerdir.

"1999 ÖSS'de 4 yıllık fakültelerin (lisans programları) tercih edebilmesi için adayların üç ayrı puan türünün en az birinden 120 ve üzerinde puan alması gerekir." Bu demektir ki 120 puandan aşağı alanlar 4 yıllık fakülteye yerleşemeyecekler. En iyi puan alanlardan kontenjan kadarı tercihlerine göre bir fakülteye yerleşeceklerdir.

ÖĞRENCİLERİN TERCİHİ SINAVDAN SONRA YAPILACAK

Değişikliklerden bir başkası öğrenciler 2 mayısta sınava girecekler. Sonra aldıkları puan gelecek daha sonra tercih yaparak tercih formlarını ÖSYM merkezine gönderecekler. Ağustos 1999 da yerleştirme sonuçları açıklanacak.

Başarı Dilekleriyle

Aşağıdaki tabloları inceleyerek hangi alanların hangi fakültelerde (birimlerde) ağırlıklı OBP'nin 0,5 ile çarpıldığını görebilirsiniz:

ALANA UYGUN TERCİH YAPILDIĞINDA EK PUAN ALINACAK 4 YILLIK YÜKSEK ÖĞRETİM PROGRAMLARI			
Aşağıdaki alanlardan mezun olan adaylar, karşılarında belirtilen bölümleri tercih ettiklerinde, ağırlıklı OBP 0,5 e çarpılarak elde edilen puan, ÖSS puanına eklenecektir.			
ALAN	ÖSS-SÖZ	ÖSS-SAY	ÖSS-EA
Fen Bilimleri Fen Klasik Fen Tıbbi İlimler M.....		Ağaç İşleri Endüstri Müh. Astronomi ve Uzay Bil. Balıkçılık Tek. Müh. Beslenme ve Diyetetik Bilgisayar Bilimleri Müh. Bilgisayar Müh. Bilgisayar ve Enformatik Müh. Bilgisayar Öğrt. Bilgisayar ve Öğretim Tek. Öğrt. Bilgisayar ve Kontrol Öğrt. Bilgisayar Sistemleri Öğrt. Bitkisel Üretim Biyokimya Biyoloji Biyoloji Öğrt. Çevre Müh. Deniz Tek. Müh. Elektrik-Elektronik Müh. Endüstri Müh. Endüstri Ürünleri Tasarımı Fen Bilgisi Öğrt. Fizik, Fizik Antropoloji Fizik Müh, Fizik Öğrt. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Gemi İnşaat Müh. Gıda Müh. Güverte Havacılık Elektrik ve Elektronik Müh. Havacılık Müh. Hayvansal Üretim Hemşirelik Hidrojeoloji Müh. İlköğretim Matematik Öğrt. İnşaat Müh. İstatistik İstatistik ve Bilgisayar Bilimleri İşletme Müh. Jeodezi ve Fotogrametri Müh. Jeofizik Müh. Jeoloji Müh. Kimya, Kimya Müh. Kimya Öğrt. Kontrol ve Bilgisayar Müh. Matematik Öğrt. Matematik-Bilgisayar Matematik-Bilgisayar Prog. Metalurji Müh. Metalurji ve Malzeme Müh. Meteoroloji Müh. Mimarlık Moleküler Biyoloji ve Genetik Nükleer Enerji Müh. Orman End. Müh. Orman Müh. Paleoantropoloji Petrol ve Doğalgaz Müh. Peyzaj Mimarlığı Sağlık Memurluğu Seramik Müh. Sistem Müh. Su Ürünleri Şehir ve Bölge Planlama Tanım Teknolojisi Tekstil Müh. Tıbbi Biyolojik Bilimler Tıp Tütün Ekspertiği Uçak Gövde Bakım, Motor Bakım Uçak Müh. Uzay Müh. Veteriner	Anaokulu Öğrt. Ekonometri Felsefe İktisat İşletme Okul Öncesi Öğrt. Sınıf Öğrt.

ALANA UYGUN TERCİH YAPILDIĞINDA EK PUAN ALINACAK 4 YILLIK YÜKSEK ÖĞRETİM PROGRAMLARI			
Aşağıdaki alanlardan mezun olan adaylar, karşılarında belirtilen bölümleri tercih ettiklerinde, ağırlıklı OBP 0,5 e çarpılarak elde edilen puan, ÖSS puanına eklenecektir.			
ALAN	ÖSS-SÖZ	ÖSS-SAY	ÖSS-EA
Türkçe- Matematik	Türk Dili ve Edb. Türk Dile Edb. Öğ. Türkçe Öğrt.	İlköğretim Mat. Öğ. Matematik Matematik Öğrt.	Aktüarya Anaokulu Öğrt. Bankacılık Bankacılık ve Finans Bilim Tarihi Çalışma Ekonomisi ve eEnd. İls. Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Ekonometri Ekonomi Enformatik Ev Ekonomisi Felsefe Felsefe Grubu Öğrt. Hukuk İktisat İşletme İşletme-İktisat Kamu Yönetimi Konaklama İşletmeciliği Maliye Muhasebe Okul Öncesi Öğrt. Psikoloji Sağlık Eğitimi Sağlık İdaresi Sağlık Kurumları İşletmeciliği Sağlık Yönetimi Sermaye Piyasası Seyahat İşletmeciliği Sınıf Öğretmenliği Sigortacılık Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği Siyaset Bilimi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Siyaset Bilimi ve U. İlişkiler Sosyoloji Turizm İşletmeciliği Turizm ve Otel İşletmeciliği Turizmde Bilg. Teknolojisi Turizmde Büro Yönetimi Uluslararası Finans Uluslararası İlişkiler Uluslararası Ticaret Yiyecek İçecek İşletmeciliği Yönetim Bilişim Sistemleri



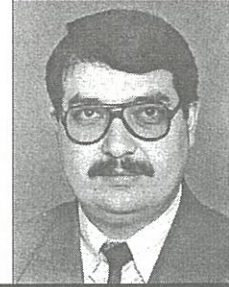
ALANA UYGUN TERCİH YAPILDIĞINDA EK PUAN ALINACAK 4 YILLIK YÜKSEK ÖĞRETİM PROGRAMLARI
Aşağıdaki alanlardan mezun olan adaylar, karşılarında belirtilen bölümleri tercih ettiklerinde, ağırlıklı OBP 0,5 e çarpılarak elde edilen puan, ÖSS puanına eklenecektir.

ALAN	ÖSS-SÖZ	ÖSS-SAY	ÖSS-EA
Sosyal Bilimler	Arkeoloji ve Sanat Tarihi		
Edebiyat	Arşivcilik		
Sosyal Bil.ve Ed.	Basın ve Yayıncılık		
Dil ve Edebiyat	Coğrafya		
Genel Kültür	Coğrafya Öğrt.		
	Çağdaş Türk Lehçeleri ve Ed.		
	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi		
	Dokümantasyon ve Enformasyon		
	Eğitim İletişimi ve Planlaması		
	Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri		
	Etnoloji		
	Ev İdaresi ve Aile İşletimi		
	Gazetecilik		
	Görme Engelliler Öğrt.		
	Halk Bilimi (Folklor)		
	Halkla İlişkiler		
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım		
	Hitotoloji		
	İlahiyat	Anaokulu Öğrt.	
	İletişim	Çalışma Ekonomisi ve End. İliş.	
	İletişim Sanatları	Felsefe	
	İlk Din Kültürü ve Ahlak Bilg.Öğ.	Felsefe Grubu Öğrt.	
	İşitme Engelliler Öğrt.	İktisat	
	Klasik Arkeoloji	İşletme	
	Kütüphanecilik	Okul Öncesi Öğrt.	
	Medya ve İletişim Sistemleri	Psikoloji	
	Prehistorya	Sınıf Öğrt.	
	Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi	Siyaset Bilimi	
	Radio, Televizyon ve Sinema	Siyaset Bilimi ve U. İliş.	
	Radio-TV-Sinema ve Görsel	Sosyoloji	
	Sanatlar	Uluslararası İlişkiler	
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık		
	Reklamcılık		
	Sanat Tarihi		
	Sinema ve Televizyon		
	Sinema-TV		
	Sosyal Antropoloji		
	Sosyal Bilgiler Öğrt.		
	Sosyal Hizmetler		
	Sümeroloji		
	Tarih		
	Tarih Öğrt.		
	Televizyon Gazeteciliği		
	Türk Dili ve Edebiyatı		
	Türk Dili ve Edebiyatı Öğrt.		
	Türk Halk Bilimi		
	Türkçe Öğrt.		
	Zihin Engelliler Öğrt.		
Yabancı Dil			Siyaset Bilimi ve Ul. İliş.
			Turizm İşletmeciliği
			Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik
			Turizm ve Otel İşletmeciliği
			Turizmde Büro Yönetimi
			Uluslararası Finans
			Uluslararası İlişkiler
			Uluslararası Ticaret

ALANA UYGUN TERCİH YAPILDIĞINDA EK PUAN ALINACAK 4 YILLIK YÜKSEK ÖĞRETİM PROGRAMLARI
Aşağıdaki alanlardan mezun olan adaylar, karşılarında belirtilen bölümleri tercih ettiklerinde, ağırlıklı OBP 0,5 e çarpılarak elde edilen puan, ÖSS puanına eklenecektir.

ALAN	ÖSS-DİL
Yabancı Dil	Alman Dili ve Edebiyatı
	Alman Dili ve Kültürü
	Almanca Öğrt.
	Amerikan Kültürü ve Edebiyatı
	Arap Dili ve Edb.
	Arapça Öğrt.
	Bulgar Dili ve Edebiyatı
	Çağdaş Yunan Dili ve Edb.
	Çin Dili ve Edb.
	Dil Bilimi
	Fars dili ve Edebiyatı
	Fransız Dili ve Edb.
	Fransızca Öğrt.
	Hindoloji
	Hungaroloji
	İngiliz dili ve Edebiyatı
	İngiliz dili ve Kültürü
	İngilizce Öğrt.
	İspanyol Dili ve Edebiyatı
	İtalyan Dili ve Edebiyatı
	Japon Dili ve Edebiyatı
	Japonca Öğrt.
Karşılaştırmalı Edebiyat	
Kore Dili ve Edebiyatı	
Latin Dili ve Edebiyatı	
Leh Dili ve Edebiyatı	
Mütercim-Tercümanlık	
Romen Dili ve Edebiyatı	
Rus Dili ve Edebiyatı	
Sinoloji	
Turist Rehberliği	
Urdu Dili ve Edebiyatı	
Yunan Dili ve Edebiyatı	





M.Kemal KILNAMAZ
K.L. Müdür Muavini

Sınıf Geçme Sistemini Tanıyor musunuz?

NOT DÜZENİ

Madde 6- Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde "beşli not düzeni" kullanılır. Öğrencinin başarısı dört, başarısızlığı iki ayrı notla değerlendirilir.

Bütün sınavlar ile ödev projeler 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Bu değerlendirme sonuçları öğretmen not defteri ile not çizelgelerine puan olarak yazılır. Bir dersin dönem sonu notu ise o dersten alınan puanların aritmetik ortalamasına göre takdir edilir ve nota çevrilir.

Puanları not değeri ve derecesi aşağıdaki gibidir.

Puanı	Not	Derece
85-100	5	Pekiyi
70-84	4	İyi
55-69	3	Orta
45-54	2	Geçer
25-44	1	Geçmez
0-24	0	Etkisiz

Puanların aritmetik ortalaması alınırken yarım ve yarımdan büyük kesirler tama yükseltilir. Yarımdan küçük kesirler dikkate alınmaz.

Örnek: Ahmet 1. Dönem Fizik dersinden

1. yazılı: 58

2. yazılı: 90

3. yazılı: 90 ve Sözlü notu: 100 olsun.

Bu öğrencinin Fizik Dersi ortalaması $58 + 90 + 90 + 100 = 84.5$

bu notun 5'lik düzendeki karşılığı ise 5 (Beş) Pekiyidir.

Mehmet ise,

1. yazılı: 30

2. yazılı: 40

3. yazılı: 52

Sözlü notu: 40

Ödev notu: 50

Ortalaması: $30 + 40 + 52 + 40 + 60 = 222.4$: 44.4 Bu notun 5'lik düzendeki karşılığı 1 (Geçmez)

PROGRAMLAR İLE İLGİLİ ESASLAR

Ortak Genel Kültür, Alan/Bölüm, Alan/Bölüm Seçmeli Dersleri ve Seçmeli Dersler

Program Çeşitleri

Madde 7- Orta öğretimin amaç ve görevlerinin yerine getirilebilmesi için orta öğretim kurumlarında;

- Yüksek öğretime hazırlayan programlar
- Hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlayan programlar
- Hayata ve iş alanına hazırlayan programlar uygulanır.

Öğretim programları, öğrencilerin istek ve yetenekleri yönünde, bireysel farklılıklarına ve alanın/bölümün özelliklerine cevap verecek şekilde ortak ge-

nel kültür dersleri, alan/bölüm dersleri ile alan/bölüm seçmeli dersleri ve diğer seçmeli derslerden oluşur.

Ortak genel kültür dersleri ile alan/bölüm ve alan/bölüm seçmeli dersleri ve diğer seçmeli derslerin her biri, bunların haftalık saatleri ve hangi okullarda okutulacakları, Kurul kararına bağlı olarak belirlenir.

Ortak Genel Kültür Dersleri

Madde 8- Ortak genel kültür dersleri, her öğrencinin okulu bitirinceye kadar almakla yükümlü olduğu derslerdir. Bu dersler, bütün öğrencilere asgari ortak bir genel kültür vermek, toplum sorunlarını kavramak, yurdu ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak amacına yöneliktir.

Alan/Bölüm Dersleri

Madde 9- Alan/Bölüm dersleri, öğrenciyi, girmeyi hedeflediği yüksek öğrenim dalına veya mesleğe ve iş alanına yönelten ve ona bu yönde gelişme imkanı sağlayan derslerdir.

Alan/Bölüm Seçmeli Dersleri

Madde 10- Alan/Bölüm seçmeli dersleri, öğrenciyi yöneldiği alanda/bölümde gelişme ve derinleşme imkanı sağlayan derslerdir.

Seçmeli Dersler

Madde 11- Seçmeli dersler, ortak genel kültür, alan/bölüm dersleri ile alan/bölüm seçmeli dersleri dışında kalan; öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda çeşitli programlarda ilerlemelerini, kişisel yeteneklerini geliştirmelerini sağlayıcı derslerdir.

-Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme

-Dönemlerde Öğrenci Başarısının Tespiti

Öğrenci Başarısının Tespiti

Madde 16- Öğrencinin başarısı; dersin özelliğine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlar; ödev, projeler ile işletmelerde beceri eğitimi, ders içi ve ders dışı eğitim ve öğretim faaliyetleri değerlendirilerek tespit edilir.

Öğretmen, her türlü sınav, ödev, proje, işletmelerde beceri eğitimi, ders içi ve ders dışı eğitim ve öğretim faaliyetleri yoluyla öğrencinin programlarda amaçlanan davranışları kazanıp kazanmadığını sürekli olarak kontrol eder.

Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar

Madde 17- Bir dönemde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısı, haftalık ders saati sayısı üç ve daha çok olan dersler için üçten az, bir ve iki saat olan dersler için ikiden az olamaz. Zorunlu hallerde bir yazılı sınav ekisiği ile dönem notu verilebilir.

Yazılı Sınav Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Madde 18- Ölçme sonuçları, yalnız not vermek veya eksiklik aramak için değil, eğitim ve öğretim amaçlarına ne ölçüde ulaşıldığını tespit etmek, özellikle, işlenen konuların hangilerinde öğrencilerin başarılı olduklarını belirlemek, başarısız olunan konularda ne gibi tedbirlerin alınması gerektiğini ortaya çıkarmak amacı ile de kullanılır.

Öğretmen, her sınav sonucunda, özellikle yazılı sınavlarından sonra öğrencilerin hangi konularda ve ne derecede başarılı olduğunu belirler. Başarı oranı az ise sebeplerini araştırır ve değerlendirir. Buna göre ilgili konuları yeniden işlemek veya öğrencilere alıştırmaya çalışmaları yaptırmak gibi tedbirleri alır.

Yazılı sınav sonunda, öğrenci mevcudunun çoğunluğu başarısız olmuşsa, öğretmen başarısız öğrenciler için bir sınav daha yapabilir. Bu sınava, isteyen başarılı öğrenciler de katılabilir. Bu sınavlarda, öğrencinin aldığı en yüksek puan geçerli olur.

Karşılaştırmalı Sınavlar

Madde 19- Bir okulda aynı programları okutan öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkan vermek üzere yazılı sınavların en az biri birlikte düzenlenir. Bu ortak sınavlar, o dersi okutan zümre öğretmenleri tarafından ortak sorular ve cevap anahtarları hazırlanarak yapılır. Ortak sınavın sadece bir defada yapılması durumunda bunun, dönemin son ayı içinde yapılması esastır.

Aynı çevrede aynı okullarda okutulan aynı ders programları için de ortak değerlendirme yapılabilir. Böylece, okullar arası aynı programı okuyan öğrencilerin seviyeleri arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak ve öğretmenlere değerlendirmeleri hakkında karşılaştırma yapmak imkanı sağlanır. Bu sınavlar, ilgili okullarla işbirliği yapılarak il-ilçe milli eğitim müdürlüklerince düzenlenir.

Bakanlık tarafından gönderilecek testler ve başka ölçme araçları ile de başarı seviyesi belirlenebilir ve bunlarla öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sonuçları karşılaştırılır. Öğretmenler bu karşılaştırma sonuçlarından yararlanarak sonraki ölçme ve değerlendirme faaliyetleri için gerekli tedbirleri alırlar.

Bu tür sınavlarda alınan puanlar da ortalamaya katılır ve eşit şekilde değerlendirilir. Öğretmenler tarafından verilen puanlarla okul, ilçe, il ve ülke çapında yapılan sınavlarda belirlenen puanlar arasında dikkat çekici ve anlamlı bir farklılık varsa ilgili yönetim birimlerince bu konuda gerekli tedbirler alınır. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili problemler, bu amaçla gerekli görülen zamanlarda toplanacak olan zümre öğretmenler kurulunda görüşülür ve ortak çözüm yolları araştırılır. Karşılaştırmalı sınavlar Cumartesi ve Pazar günleri de yapılabilir.

Yazılı ve Uygulamalı Sınavların Niteliği ve Zamanı

Madde 20- Yazılı ve uygulamalı sınavların zamanı en az bir hafta önceden öğrencilere duyurulur. Bir sınıfta bir günde uygulanacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısı ikiye geçmez. Ancak, işletmelerde meslek eğitimi gören öğrenciler için gerektiğinde bir günde üç sınav da yapılabilir.

Yazılı sınavlar, genellikle çok sorulu ve kısa cevaplı ölçme araçlarıyla yapılır. Derslerin özelliklerine göre gerektiğinde az sorulu uzun cevaplı ölçme araçlarına da başvurulabilir.

Yazılı sınavların süresinin bir ders saatinin aşmaması esastır. Yazılı sınavların, ödev ve projelerin zamanlarının belirlenmesinde sınıf öğretmeni, aynı sınıfta dersi olan öğretmenler arasında işbirliği yapılmasını sağlar. Bu işbirliğinin esasları okul müdürlüğü tarafından düzenlenir. Tekniğine uygun olarak hazırlamak ve bir dersten her dönemde birden fazla uygulamamak kaydıyla yazılı sınavlar test olarak yapılabilir.

Sözlü Sınavlar

Madde 21- Bir dönemde öğrencilere her dersten bir sözlü sınav puanının verilmesi esastır. Dersin özelliğine göre ve imkanlar ölçüsünde daha çok sözlü puan da verilebilir. Sözlü sınav için başlı başına bir ders saati ayrılmaz. Sözlü puanı öğrencilerin, eğitici çalışmalarında faaliyetleri, derse hazırlıkları, ders

içindeki etkinlikleri ve dersle ilgili araştırma çalışmaları değerlendirilerek verilir ve öğrenciye anında bildirilir.

Uygulamalı Derslerin Sınavları

Madde 22- Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulamalı nitelikteki diğer derslerin sınavları, her dönemde üç defadan az olmamak üzere ve dersi özelliğine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan yalnızca biriyle yapılabilir. Sınavların şekli ve sayısı ile uygulamalı sınavların süresi, zümre öğretmenler kurulunda belirlenir.

Soruların Yıllık Plan ve Programlara Uygunluğu

Madde 23- Öğretmenler, yazılı ve uygulamalı sınav sorularını düzenlerken, ders yılı başında zümre öğretmenlerince dersin programına uygun olarak hazırlanan yıllık ders planlarındaki ders konularını ve dersin amaçlarını göz önünde bulundururlar.

Sınavlara Katılmayanlar

Madde 24- Sınavlara katılmayan, ödev veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrenci özrü, özrünün başlangıcından itibaren 7 gün içinde bildirmek, bitimini izleyen 7 gün içinde de belgelendirerek okul idaresine vermek zorundadır. Ancak, kaza, ölüm, yangın ve benzeri durumlarda bu süre okul idaresinin takdirine bırakılır.

Özürsüz olarak sınavlara katılmayan, ödev ve projesini zamanında teslim etmeyen ve sınavlarda kopya çeken öğrenciye puan olarak sıfır verilir ve durum okul idaresine yazılı olarak bildirilir.

Özrü okul idaresince kabul edilen öğrencinin durumu ders öğretmenine yazılı olarak bildirilir. Bu öğrenci, ders öğretmenin belirleyeceği bir zamanda ve önceden duyurularak sınava alınır, ödev veya proje kabul edilir. Bu sınav, sınıfta diğer öğrencilerle ders işlenirken yapılabileceği gibi ders dışında da yapılabilir.

Sınav Sonuçlarının Duyurulması

Madde 25- Öğretmenler yaptıkları sınavların, verdikleri ödev ve projelerin sonuçlarını öğrenciye bildirirler ve yapılan başlıca ortak hataları sınıfta açıklarlar. Yazılı sınavlar, uygulamalar ve ödev sonuçları yazılı sınavın yapıldığı tarihte veya ödevin, uygulamanın yahut projenin teslimi tarihine kadar en çok on beş gün içinde öğrenciye duyurulur. Öğrencinin istemesi halinde sınav kağıdı ders öğretmeni ile birlikte bir defa daha incelenir.

Dönem Notlarının Tespiti

Dönem Notu

Madde 28- Bir dersin dönem notu, o döneme ait yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlarla, ödev ve projelere verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak ve nota çevrilerek belirlenir. Öğretmen, öğrencinin sınıf içi etkinlik ve başarı durumunu dikkate alarak takdir hakkını kullanabilir.

Ancak, takdir edilen not; yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlar ile ödev ve projelere verilen puanlarla izah edilebilmeli bu puanların aritmetik ortalamasının nota çevrilmesi ile elde edilen notların aşağı olmamalıdır.

Bu dönemde, öğrenciye her dersten bir dönem notu verilir. Ancak;

a) Kompozisyon ayrı, dil ve edebiyat ayrı not konusu olmakla birlikte dönem notu olarak Türk Dili Edebiyatı dersi için bir not verilir. Bu notun nasıl tespit edileceği dersin programında belirtilir.

b) Yabancı dil dersinde okuma, anlama, konuşma ve yazmadan verilen yazılı, sözlü ve ödev puanlarının ayrı ayrı aritmetik ortalamaları alınır, daha sonra bu puanların ağırlıklı ortalamasına göre dönem notu takdir edilir.



c) Öğretmenin raporlu, izinli olması, göreve geç başlaması, dönem bitmeden ayrılmasının kesin olduğu; doğal afet, salgın hastalık, olağanüstü hal ve benzeri durumlardan dolayı yapılmayan dersler, yoğunlaştırılmış programlar ile tamamlanır. Ders yılının uzatılması yönüne gidilmez. Bu programlara ayrılan ders saati sayısı, dönem içinde devam edilmeyen toplam ders saati sayısından az olmayacak şekilde düzenlenir.

İl ve ilçe milli eğitim müdürlüğü gerektiğinde Cumartesi ve Pazar günleri ile çalışma saatleri dışında da öğretim yapılabilmesi için gerekli tedbirleri alır.

Ders Yılı Sonunda Herhangi Bir Dersten Başarılı Sayılma

Madde 32- Öğrencinin, ders yılı sonunda her hangi bir dersten başarılı sayılması için;

- İkinci dönem notunun en az "Geçer", ancak, birinci dönem notu "Etkisiz" ise ikinci dönem notunun en az "Orta";
- Yalnız bir dönem notu aldığı derste dönem notunun en az "Geçer" olması gerekir.

Ders Yılı Sonunda Doğrudan Sınıf Geçme

Madde 33- Ders yılı sonunda;

- Her dersten 32.nci madde hükmüne göre başarılı sayılan,
- Dokuzuncu sınıfta yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak ders veya dersler hariç herhangi bir ders veya derslerinden başarısızlık söz konusu ise yıl sonu başarı ortalaması 2.00 ve daha yukarı
- Diğer sınıflarda;

1) Alan/Bölüm ders/dersleri dışında ders/derslerden başarısızlığı olup yıl sonu başarı ortalaması 2.00 ve daha yukarı,

2) Alan/Bölüm ders/derslerinden de başarısızlığı olanların ayrıca bu derslere ait yıl sonu ağırlık ortalaması da 2.50 ve daha yukarı olan öğrenciler geçer.

Lise 2. Sınıf

Örnek: Fen Bilimleri bölümünde okuyan Ahmet'in alan derslerinin notları çizelgedeki gibi olsun.

Alan Dersleri	Yıl Sonu Notu	Haftalık Ders Saati	Ağırlıklı Notu
Fizik	2	4	12
Kimya	1	3	3
Biyoloji	3	2	6
Matematik	3	5	15
Geometri	2	2	4

Ağırlıklı Not Toplamı: 40

Alan Ağırlıklı Not Ortalaması = Ağırlıklı Toplam Not / Alan Ders Saati Sayısı Toplamı 40/16 = 2.5

Bu öğrenci sınıfı doğrudan geçer.

Ortalama Yükseltme Sınavı ile Sınıf Geçme

Madde 34- ortalama yükseltme sınavı sonunda;

- Başarısız olduğu derslerin her hangi birinden en az "Geçer" not alan,
- Yıl sonu başarı ortalaması 2.00 ve daha yukarı olan öğrenciler ile alan/bölüm ders veya derslerinden de başarısız olunmuş ise alan/bölüm derslerinin ağırlıklı not ortalaması 2.50 ve daha yukarı olan öğrenci de doğrudan sınıfı geçer.

Sınıf Tekrar Etme

Madde 35- Dokuzuncu sınıflarda okuyan ve başarısız dersi veya dersleri bulunan öğrencilerden, ders kesiminde yıl sonu başarı ortalaması 2.00'dan aşağı olan ve ortalama yükseltme sınavına girmeyenler ile ortalama yükseltme sınavı sonunda yıl sonu başarı ortalaması 2.00'dan aşağı olanlar sınıfı tekrar ederler.

ederler.

Ayrıca bütün sınıflarda devamsızlık sebebiyle başarısız sayılanlar da sınıfı tekrar ederler. Ancak sınıfı tekrar etme orta öğretim süresi boyunca bir defa yapılır.

Sorumlu Olarak Sınıf Geçme

Madde 36- Dokuzuncu sınıf dışında kalan sınıflarda okuyan, ders kesiminde veya ortalama yükseltme sınavı sonunda doğrudan sınıfı geçemeyen öğrencilerden;

a) Yılsonu başarı ortalaması 2.00'dan aşağı olanlar başarısız oldukları derslerden,

b) Yıl sonu başarı ortalaması 2.00'dan daha yukarı olmasına rağmen alan/bölüm derslerinin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalaması 2.50'den aşağı olanlar, başarısız oldukları alan/bölüm derslerinde sorumlu olarak bir üst sınıfa devam ederler.

Ortalama Yükseltme Sınavı

Madde 37- Doğrudan sınıfı geçemeyen öğrenciler ile bazı derslerinin yıl sonu notunu yükseltmek isteyen öğrenciler, ders kesiminde istedikleri en fazla üç dersten ortalama yükseltme sınavına girebilirler.

Ortaöğretim kurumlarının son sınıflarında okuyan ve mezun olmayan öğrenciler için ayrıca, ders yılının başlamasından önceki hafta içinde de aynı şartlarda ikinci bir ortalama yükseltme sınavı yapılır.

Ortalama yükseltme sınavına girecek öğrenci, sınavına gireceği ders veya dersleri, velisi ve sınıf öğretmeni ile birlikte belirler. Öğrenci veya veli tarafından yazılı olarak okul idaresine verilir.

Ortalama yükseltme sınavı Cumartesi ve Pazar günleri ile çalışma saatleri dışında da yapılabilir.

Sorumluluk Sınavı

Madde 38- Sorumluluk sınavı, ders yılının ikinci döneminin başında ve ortalama yükseltme sınavı sonrasında olmak üzere bir öğretim yılında iki defa yapılır. Öğrenci, okulla ilişkisi kesilinceye kadar sorumlu olduğu derslerden sorumluluk sınavına katılabilir.

Sorumluluk sınavı Cumartesi ve Pazar günleri ile çalışma saatleri dışında da yapılabilir.

Ortalama Yükseltme ve Sorumluluk Sınavları ile İlgili Esas ve Usuller

Madde 39- Ortalama Yükseltme ve Sorumluluk sınavları ile ilgili esas ve usuller Kurulca hazırlanacak yönerge ile belirlenir.

Sorumluluğun Kalkması

Madde 40- Öğrencinin, sorumlu olduğu dersten sorumluluğu;

- Sorumluluk sınavı sonunda o dersten en az "Geçer" not alması,
- O dersin üst sınıfta okutulan programından başarılı olması,
- Sorumluluk sınavı sonunda, sorumlu olarak geçirilen sınıfa ait derslerin yıl sonu başarı ortalamasının 2.00; ayrıca alan/bölüm derslerinden de sorumlu olduğu dersi/dersleri var ise ayrıca alan/bölüm derslerine ait ağırlıklı not ortalamasının da 2.50 ve daha fazla olması halinde kalkar.

Yıl Sonu Başarı Ortalaması ile Başarılı Sayılmayacak Dersler

Madde 41- Öğrenciler, Türk Dili ve Edebiyatı dersi ile, her sınıfta; okulların ders dağıtım çizelgelerinde belirtilen bir dersten başarılı olmadıkça yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmazlar ve başaramadıkça mezun olamazlar.

Bir Dersin Ağırlığı ve Ağırlıklı Notu

Madde 42- Bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir. Bir dersin yıl sonu notu ile o dersin haftalık ders saati sayısı çarpılır. Çıkan sayı

o dersin ağırlık notudur. Örneğin Lise 1. sınıf Matematik notu 3 olan öğrencinin Matematik dersi ağırlıklı notu = Dersin haftalık ders sayısı X Yıl sonu notu Bu öğrencinin Matematik ağırlıklı notu: $5 \times 3 = 15$ 'dir.

Yıl Sonu Başarı Ortalaması

Madde 43- Aynı yılda okunan bütün derslerin ağırlıklı notları toplamı, aynı derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölünür. Çıkan sayı öğrencinin "Yıl Sonu Başarı Ortalaması"dır.

Yıl sonu başarı ortalaması hesaplanırken, bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Yıl sonu ortalaması ile sınıf geçen öğrencilerin notları değiştirilmez. "Yıl Sonu Başarı Ortalaması ile başarılı sayıldı." yazılır.

Yıl sonu başarı ortalaması öğrencinin dosyasına, sınıf geçme ve diploma defterine işlenir ve mezuniyet notunun hesaplanmasında esas alınır.

Yıl Sonu Başarı Ort. (YSBO)

YSBO = Derslerin Ağırlıklı Notları Toplamı / Haftalık Ders Saati

Her dersin yıl sonu ağırlıklı notları toplanır ve haftalık ders saatine bölünür. Bulunan sayı öğrencinin yıl sonu başarı ortalamasıdır.

Alanlara Yönelme

Madde 46- Programında birden fazla alana yer verilen okullarda 9. sınıfa geçen öğrenciler; ilgi, istek, yetenek ve derslerdeki başarı durumlarına göre alanlara yönelir veya yönlendirilir. Yönlendirme öğrenci ve velisinin görüşü alınarak ilgili müdür yardımcısı, sınıf öğretmeni ve rehber öğretmen tarafından yapılır.

Yönelme veya yönlendirme; 9. sınıfa okutulana alanlara kaynaklık eden derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalaması ya da bu derslerin yıl sonu notları esas alınır.

Buna göre;

a) Öğrenci;

1- Alana kaynaklık eden derslere ait yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalamasının 2.50 ve daha yukarı,

2- Yıl sonunda 32. Madde hükmüne göre, alana kaynaklık eden derslerin her birinden başarılı olduğu alan veya alanlardan birine yönlendirilir.

b) Alanlara yönele şartını taşımayan öğrenci, alanlara kaynaklık eden derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalaması, hangi alan için daha yüksek ise o alana yönlendirilir.

c) Yöneldiği alan veya yönlendirildiği alan yerine başka bir alana devam etmek isteyen öğrenci, alana kaynaklık eden derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalaması tercih ettiği alana devam etmeye hak kazanmış ve ortalaması en düşük olan öğrencinin ortalamasından daha aşağı olmamak kaydıyla bu alana yönelir. 32. Madde hükmü gereğince yıl sonu notlarına göre başarılı olan ve bu alana yönelen öğrencilerin alanlara kaynaklık eden derslerden aldıkları notların ağırlıklı olmaması, en düşük ağırlıklı ortalamaya tesbit edilirken dikkate alınmaz.

d) Birden fazla alana yönelme şartını taşıyıp herhangi bir alana yönelmiş bulunan öğrenci; istemesi halinde ders yılının başlamasını takip eden bir ay içinde alan değişikliği yapabilir.

Yabancı dil, sanat ve spor alanları şartları uygun olan okullarda öğretime açılır.

DEVAM DEVAMSIZLIK

Ders Yılı Süresi ve Devamsızlığın Hesaplanması

Madde 54- Ders yılının süresi, derslerin başladığı günden kesildiği güne

kadar, okulun açık bulunduğu günler ile öğrencilerin törenlere katıldıkları resmi ve mahalli bayram günleri sayılarak hesaplanır. Normal eğitim yapıları okullarda sabah ve öğleden sonraki süreler yarımşar gün, çift öğretim yapıları okullarda bu süreler bir gün sayılır.

İlk derse girdiği halde arada bir veya daha fazla derse özürsüz olarak girmeyen öğrencinin devamsızlığı yarım gün sayılır.

Devam Zorunluluğu

Madde 55- Öğrenciler okula devam etmek zorundadırlar.

a) Bir ders yılı içinde toplam 20 gün okula özürsüz olarak devam etmeyen öğrenci, notları ne olursa olsun başarısız sayılır.

b) Yurt içinde ve yurt dışında, tiyatro, spor, müzik, folklor ve benzeri eğitici ve kültürel faaliyetlere katılan öğrenciler okula devam edemedikleri süre için izinli sayılırlar. Yurt içindeki faaliyetlere katılan öğrencilere o ilin milli eğitim müdürünce, yurt dışındaki faaliyetlere katılanlara ise valilikçe izin verilir. Bu izinlerin toplamı ile diğer devamsızlıkların toplamı devam süresinin yarısını aşamaz. Ancak, uluslar arası yurt içi ve yurt dışı yarışmalarla bunların hazırlık çalışmalarına katılan öğrencilerin, bu organizasyonun devamı süresince izinli sayıldıkları süreler, devamsızlık süresinin hesabında dikkate alınmaz.

c) Yetiştirme kurslarına devam zorunludur. Yetiştirme kurslarında devam etmek zorunda oldukları toplam ders saatinin özürsüz olarak üçte biri kadar devam etmeyen öğrenciler notları ne olursa olsun başarısız sayılırlar.

Geç Gelme

Madde 56- Okula zamanında gelmeyen öğrenciler derslere alınır. Birinci ders saatinden sonra okula gelenler hakkında bu yönetmeliğin 54 üncü maddesinin son fıkrasına göre işlem yapılır.

Özel Durumlar

Madde 57- Okula devam ederken, yangın, deprem gibi tabii afetler yüzünden veya ana, baba, kardeş yakınlarından birinin ağır hastalığı, ölümü gibi önemli sebeplerle kendilerine izin verilenler ile tedaviye gerektiren bir hastalıktan dolayı okula özürsüz olarak devam edemeyen öğrencilerle tutuklanıp serbest bırakılan veya tutuklandıktan sonra serbest bırakılarak yargılaması devam eden ve beraat eden öğrenciler;

a) Devam süresinin en az yarısını doldurmuş ve beraat eden öğrenciler;

b) Özürleri resmi bir makamdan veya özel sağlık kurum veya kuruluşlarından usulüne göre alınmış ve zamanında okul idaresine teslim edilmiş bir rapor veya belge ile tespit edilmiş ve özür belgesini, özür son erdiği tarihten itibaren 7 gün içinde vermiş olmak şartıyla, devam süresini dolduran öğrenciler gibi işleme tabi tutulurlar.

Ancak; kaza, ölüm, yangın gibi durumlarda 7 günlük süre okul idaresinin takdirine bırakılır.

Okulu Bitirme Süresi

Madde 58- Öğrenciler kayıt oldukları öğretim yılından itibaren üç yıllık okulları en çok dört öğretim yılında, dört yıllık okulları en çok beş öğretim yılında bitirmek zorundadırlar. Dokuzuncu sınıfı iki yılda başaramayanların okudukları programla ilişkileri kesilir ve programa uygun yönlendirilirler. Devamsızlık sebebiyle bütün derslerden başarısız sayılan öğrencilerin bu yılı ile hiç devam edilmeyen yıllarda yukarıdaki süreye dahildir.

Ancak, bu süreyi tamamlamasına rağmen ortalama yükseltme sınavı ile sorumluluk sınavları sonucunda hala başarısızlığı bulunan son sınıf öğrencileri, bir yıl daha sorumluluk sınavlarına katılabilir.

Hazırlık sınıflarında geçen süre, yukarıdaki yıl sayılarına dahil değildir.

Müdür Yardımcılarımızdan Fazilet KILINÇ İle Röportaj

Kayseri Lisesi Dergisi: Sizce folklor ve folklorun önemi nedir?

Fazilet Kılınç: EVELA bir düzeltme yapmak gerekir. Halk oyunlarının folklor olarak kullanılması yanlıştır. Konuyu biraz açabiliriz. Folklor bir milletin hayatında var olan gelenek ve göreneklerin, manevi kültür ürünlerinin toplamıdır. Ve yurdumuzu dış dünyaya tanıtmada en önemli faktörlerden bidirir. Halk destanları, halk türküleri, oyunlar, bilmeceleler, atasözleri ve deyimler folklorün konularıdır. Folklorün yazılı ve sözlü kaynakları vardır. Halk oyunları folklorün sözlü kaynaklarındandır. Halk oyunları Türk Folklorunun en zengin dallarından biridir. Ulusal oyunlardır ve mahallidir. Oyunlarda ritim, kıyafet ve müzik bakımından yörelere göre ayrılıkları vardır. Bu ayrılıkları oyun tiplerine göre altı bölgeye ayrılan oyunlarda görürüz.

K.L.D. : Bu bölge oyunları nelerdir?

Fazilet Kılınç: Bölge oyunları geniş ve dar bölgelerde ayrı isimler alır.

Geniş bölgelerde; a) Ege Zeybek Bölgesi

b) Kuzey Doğu Anadolu Bölgesi - Bar

c) Güney Doğu Anadolu Bölgesi - Tepki

ç) Orta Anadolu - Halay

d) Doğu Karadeniz - Horon

f) Trakya Bölgesi - Hora

Dar oyun bölgelerinde ise;

a) Ankara dolaylarında Misket

b) Konya Oyunu

c) Kastamonu Sepetçiöğlü

ç) Balıkesir
d) Türkmen yerleşim bölgelerinde Mengi
e) Trakya göçmen bölgelerinde Şirto gibi isimler alır.

K.L.D. : Okulumuz halk oyunları ekibi ne zamandır çalışıyor ve hangi yöre oyunları oynanıyor?

Fazilet Kılınç: Okulumuz halk oyunları ekibi benim denetimimde 1993-94 yıllarında çalışmaya

başladı. Öğrencimiz İsmail Akınca'nın çalıştığı ekibimiz ilk yarışmada il dördüncüsü 1994-95 yıllarında da il üçüncüsü olmuştur. 1995-96 yıllarında ise ekibimiz çok iyi hazırlanmış olmasına rağmen maddi destek sağlanamadığı için yarışmalara katılamamıştır. Okulumuz ekibi Orta Anadolu'nun mahalli oyunu olan Halayın Kayseri yöresine ait olan çeşitli oyunlarını çalışıyor. Bu oyunlar, Avşar Ağrılması, Beşli, Öteyüz, Pınarbaşı Güzelleri ve Gezbeli, Kıyılı, Karanfilli gibi isimler alır.



K.L.D. : Eski ekiple

mi yeni bir ekiple mi çalışıyorsunuz. Ekip karma mı?

Fazilet Kılınç: Bu sene ekip yeniden seçildi eski öğrencilerimizden iki kişi var ekipte. Daha önceki ekibimiz karma idi. 8 erkek 8 kız öğrencimizle görev almışlardı. Bu sene sadece kız öğrencilerimizden oluşturuldu ekibimiz. 20 kişilik bir grup çalışıyor.

K.L.D. : Okulumuz halk oyunları ekibi il çapındaki yarışmalara katılacak mı ve yörelere neye göre seçildi?

Fazilet Kılınç: Evet, ekibimiz Ocak ayında yapılacak yarışmalara hazırlanıyor. Bölgesel yarışmalarda yöresel oyunlarla yarışmaya girilir. Düzenlemelerde farklılık olabilir ama oyunların müzik ve hareketleri aynıdır. değerlendirme yöreye göre giysi,

müzik ve aynı oyunların sunulmasına göre yapılır. Bütün ekipler aynı oyunlarla yarışmaya girer.

K.L.D. : Dereceye girmeyi hedefliyor musunuz? Hedefe ulaşmak için nasıl çalışıyor ekibimiz?

Fazilet Kılınc: Her çalışmada belirli bir hedef düşünülür. Bir amaç için gayret edilir. Amacımız başarmak ve dereceye girebilmek. Ancak diğer ekiplere göre ekibimiz çalışmalara geç başladı. Bu sene ilk defa yarışmaya girecek. Yarışma deneyimi yok. Cumartesi-pazar günleri dört saatlik bir çalışma yapıyor. Diğer gruplarla olan açığı kapatabilecek mi bilemiyorum.

K.L.D. : Çalışmalar öğrencilerin derslerine etki ediyor mu?

Fazilet Kılınc: Eğer bir öğrenci derslerini zamanında biriktirmeden çalışırsa herhangi bir sosyal etkinliğe katılmayı olumsuz olarak derslerini etkilemez sanıyorum. Öğrencilerime plânlı hareket etmelerini öneriyorum. Daha önceki ekip öğrencilerimizin başarılarını sürdürdüklerini gördüm. Yeter ki öğrenci ciddi olarak çalışsın.

K.L.D. : Öğrencinin sosyal gelişiminde halk oyunlarının önemi var mıdır?

Fazilet Kılınc: Halk oyunları birlikte el ele tutularak, müziğin ritmine uyularak davul ve zurnanın eşliğinde oynanır. Ekip oyunudur. Öğrenci bir ekip oyununa katılma zevkini alır. Ben sözünden çok biz demeye başlar. Çevresindeki arkadaşlarından farklı bir şey bilmenin kıvancını taşır. Sosyal etkinliklerle okul çağını süsleyen anıların sahibi olur. Hayatının monotonluğu kırılır, yeni arkadaşlar ve çevre edinir.

K.L.D. : Öğrencinin halk oyunlarına katılımı ve ilgisi nasıl?

Fazilet Kılınc: Öğrencilerimiz halk oyunlarına ilgi gösteriyor. Fakat katılıma gelince istediğimiz ölçüde öğrenci bulamıyoruz. Sebebine gelince, biliyorsunuz öğrencilerimizin pek çoğunun ikinci bir okulları var: Dersaneler. Çalışma saatlerini belirlerken zorlamıyoruz. Bu sebeple bazı öğrencilerimiz istekli oldukları halde katılamıyorlar çalışmalara. Ayrıca bazı velilerin, öğretmen arkadaşların olumsuz yaklaşımları da öğrencilerin katılımını engelliyor sanırım.

K.L.D. : Hangi eğitsel kollarla işbirliği yapıyorsunuz?

Fazilet Kılınc: Genelde müzik kolu ile birlikte çalışmamız gerekiyor.

K.L.D. : Ekibin kurulması ve geliştirilmesinde karşılaştığımız problemler nelerdir?

Fazilet Kılınc: Halk oyunları masraflı bir çalışmayla yapılır. Kiyafetler için, müzik ekibi için hep maddi destek gerekir. Bu desteği bulamamak benim için en büyük problem. Yarışma için çok iyi olan, birincilik için yarışacak bir ekibin maddi destek bula-

madığı için yarışmalara katılamaması, istekli, var gücü ile fedakârlıklarla yapılan çalışmanın neticelenmemesinden büyük problem olur mu? Yarışmalara katılan ekip öğrencilerine izin alınması, onların cesaretini artırmak, sıralamalarda kaprisleri problem yaratsa da yine birlikte birşeyler yapabilmekten mutluyuz. Benim için başarılı olmak veya bu şenliklere katılabilmek de çok güzel.

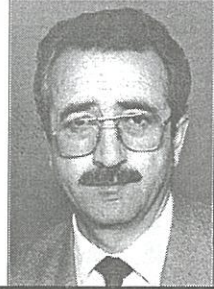
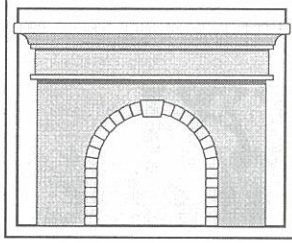
K.L.D. : Bu röportaj için teşekkürler. size çalışmalar sırasında ve yarışmada başarılar diliyoruz.

RÖPORTAJ
Rahşan AYDIN
İngilizce Öğretmeni

GÜZEL SÖZLER

- Eğer bir ağaca tırmanacaksan en yukarı tırman çünkü en iri meyve oradadır.
- Akıllı insan düşündüğü herşeyi söylemez, fakat söylediği her şeyi düşünür.
- Doğruyu söyleyip zincire vurulmak yalan söyleyerek zincirden kurtulmaktan iyidir.
- Para her şeyi yapar diyen adam para için herşeyi göze alan adamdır.
- Yalanlamak ve reddetmek için okuma. İnanmak ve herşeyi kabul etmek için de okuma. Konuşmak ve nutuk çekmek için de okuma. Tartmak, kıyaslamak ve düşünmek için oku.
- Bir mum, diğer bir mumu tutuşturmakla ışığından hiçbir şey kaybetmez. (Mevlâna)
- İnsanı elbisesine göre karşılarlar bilgisine göre ağırlarlar.
- Küçük şeylere gereğinden çok önem verenler, elinden büyük iş gelmeyenlerdir.
- Bir toplum öğretmenliğe ne derece önem verirse o derece geleceğe güvenle bakmaya hakkı vardır.
- Haksızlık karşısında eğilmeyiniz çünkü o zaman hakkınızla beraber şerefiniz ve haysiyetinizi de kaybedersiniz.
- Aptallar akıllılardan çok az şey öğrenirler; ama akıllılar aptallardan çok şey öğrenirler.





Yusuf TELİS
English Teacher

Dear Students,

It's a great pleasure for me to write for the school magazine, "Kayseri Lisesi". I'd like to thank those who give us the opportunity to write for the magazine in English.

I've been teaching English at Kayseri Lisesi for three years and I believe Kayseri Lisesi is great. As you know, our school is 106 years old and many people have graduated from this school. I hope you will, too.

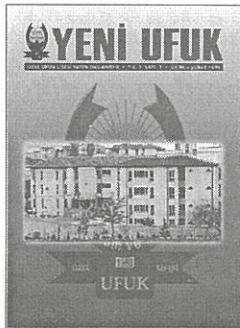
I'm sure you're proud of your school. We, as teachers, are proud of you. We believe that our students are wellbehaved and eager to learn. All the students want to be successful of course. What to do to be successful then? I can say, first of all, you ought to follow the lessons carefully. Secondly, you should try to find out the similarities and differences between the new knowledge and the previous ones. The third and most important thing to do is to review the new material by doing the homework the teacher gives you and also doing extra studies. Revision is very very important at learning. Don't forget this. In this way you keep the knowledge in your me-

mory. If you do this, you won't forget what you have learned. Using the knowledge comes next and then improving it.

You should study in a planned and programmed way, too. You could make a daily programme for yourselves - like TV programmes. The aim of this is to decide the most suitable time for you to study. You needn't make it so long. Decide the best time and study when the time comes. If you make your programme well, you will certainly have enough time both to study and to rest and also to do your other activities.

You know it is necessary to learn English. You will need it at university and after finishing the university also. Learning English isn't difficult; it is easy. It is enjoyable to learn. We realise that you like English and you are willing to learn it. Sometimes you may have some problems of learning-understanding, speaking, etc. My advice to you is: Go on studying hard. We believe you will and we hope you will succeed.

That's all what I want to write for now. Thanks a lot for your reading my article.



KAYSERİ BASIN CAMİASI BİR DERGİ DAHA KAZANDI

Özel Ufuk Lisesi yayın organı olarak "YENİ UFUK" isimli dergi Kayseri Basın Dünyasına adım atmıştır. Süleyman Aydın yönetimindeki derginin önemli hizmetler yerine getireceğine inanıyor ve başarılar diliyoruz.

NE OL NE OLMAYI!

Gürültü patırtının ortasında sükûnetle dolaş; sessizliğin içinde huzur bulunduğunu unutma. Başka türlü davranmak gerekmedikçe herkesle dost olmaya çalış.

Sana bir kötülük yapıldığında verebileceğin en iyi karşılık unutmak olsun. Bağışla ve unut. Ama kimseye teslim olma. İçten ol, sakın, kısa ve açık seçik konuş.

Başkalarını dinle. Aptal ve cahil oldukları zaman bile dinle onları. Çünkü dünyada herkesin bir hikayesi olduğunu unutma. Yalnız planlarının değil, başarılarının da tadını çıkar. Ne küdür küçük olursa olsun işinle ilgilen. Hayattaki dayanağın odur. Seveceğin bir iş seçersen, hayatın boyunca bir an çalışmış sayılmaz ve yorulmazsın. İşini öyle seveceksin ki verdikleriyle de yepyeni hayatlar başlatmış olacaksın.

Olduğun gibi görün ve görüldüğün gibi ol, sevmediğin zaman sever gibi yapma. Çevrene önerilerde bulun, ama hükmetme! İnsanları yargılasan, onları sevmeye zamanın kalmaz. Ve unutmak insanlığın yüzyıllardır öğrendikleri bir kumsalda kum tanecikleri bile değildir. Aşka burun kıvrma sakın. O çöl ortasındaki yemyeşil bahçedir. O bahçeye layık bir bahçıvan olmak için, her bitkinin bakıma ihtiyacı

olduğunu unutma.

Kaybetmeyi, ahlaksızca bir kazanca tercih et. Birincisinin acısı bir an diğerinin vicdan azabı bir ömür boyu sürer. Bazı idealler o kadar değerlidir ki, o yolda mağlup olman bile zafer sayılır.

Bu dünyada bırakacağın en büyük miras dürüstlüktür. Yılların geçmesine öfkelenme, gençliğine yakışan şeyleri gülümseyerek teslim et geçmişe. Yapamayacağın şeylerin yapabileceklerini engellemesine izin verme. rüzgarın yönünü değiştiremiyor, yelkenlerini rüzgara göre ayarla. Çünkü dünya karşılaştığın fırtınalarla değil; gemiyi limana getirip getirmediğinle ilgilenecektir.

Ara sıra isyana yönelecek olsan da unutmak evreni yargılamak imkansızdır. Onun için kavgalarını sürdürürken bile kendinle barış içinde ol.

Doğduğun zamanı hatırla. Sen ağlarken, herkes sevinç içinde gülüyordu. Öyle bir ömür geçir ki herkes ağlasın sen öldüğünde.

Sabırlı, sevecen, erdemli ol. Eninde sonunda servetin sensin. Görmeye çalışki bütün pisliğine ve kallesliğine rağmen dünya yine de insanoğlunun yegâne mekanıdır.

Mehtap ŞİMŞEK

297 Yab.dil. 2-C

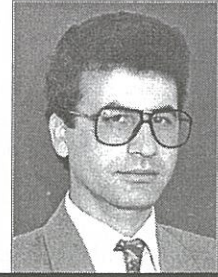
KAYSERİ BASIN CAMİASI HAFTALIK BİR GAZETE DAHA KAZANDI



Kaliteli baskısı, değişik ve ilgi çekici konuları ile dikkatleri üzerine toplayan haftalık "KAYSERİ PAZAR" gazetesi ilk sayıları yok satmış. Tefik ERASLAN ve Jale AHISKALI yönetimindeki bu gazetenin de Kayserimiz için bir kazanç olduğuna inanıyor, yayın hayatında başarılar diliyoruz.



ÇAĞIN İLLETİ



Bekir ERDOĞAN
Biyoloji Öğretmeni

Virüs: Kelime anlamıyla zehir demektir. Çünkü virüslerin faydalı veya en azından zararsız bir çeşiti yoktur. Gerçi hiç bir canlı gereksiz yere yaratılmamıştır. Ancak ekolojik sistemde virüslerin ne gibi bir görevi vardır, bu günün teknolojisinde bilinmiyor. Zira virüsler çok küçük aynı zamanda basit canlılardır. Protein kılıf ve genom adı verilen yönetici molekül (DNA veya RNA) den ibarettir. Her hangi bir organel ve enzim sistemi yoktur. Bu sebeptendir ki mecburi parazitlerdir. Yaşamlarını sürdürürebilmek için mutlak canlı bir ortama ihtiyaç duyarlar. Canlı ortam dışında kendilerini kristalize ederek korumaya alırlar ve bu dönemde cansız bir özellik gösterirler. Ancak kristalize süresi değişik virüslerde değişiklik gösterir. Kristalize süresi dolan bir virüs canlı bir ortam bulsa da canlılık özelliği gösteremez.

Virüsler; hayvanlarda ve bitkilerde hastalık yapıcı olarak ikiye ayrılır. Bitkilerde; tütün, patates, marulda mozaik hastalığı yaptığı gibi insanlarda grip, kızamık, humma, çocuk felci, uçuklar, AIDS... vs. gibi hastalıklara sebep olurlar.

Bugün virütik hastalıklara çare bulunamamıştır. sebebi, virüslerin çok küçük canlı olmaları ilaçlarla reaksiyon gösterecek enzim sistemlerinin olmamasıdır. Her ne kadar virüsler bu kadar tehlikeli olsa da, daha gelişmiş mükemmel organizmanın insan vücudu için bir çok virütik hastalığa sebep olurlar. İnsan vücudu ise bu hastalıklara salgıladığı interferon ve antikor sistemi ile karşı koyabilmektedir. Son yıllarda bir virüs var ki HIV adı verilen illet bir virüs insanda AIDS hastalığına sebep olur. İşte organizma bu virüsü yenemedi, daha doğrusu tanıyamadı. Allak bulak ederek organizmanın yorgun ve bitap düşmesine sebep olur. Çok küçük rahatsızlıklar bile insanı ölümlere sürükleyebilir.

AIDS NEDİR?

AIDS hastalığı, HIV denilen virüsün neden olduğu vücudumuzun bağışıklık sistemini bozarak, diğer

mikroplara karşı vücut direncinin dayanıklılığının bozulmasıyla ortaya çıkan, bulaşıcı ve öldürücü bir hastalıktır, tedavisi yoktur. Belirtileri; kendine has bir belirtisi yoktur.

Virüs alındıktan sonra gelişmesi için 10 yıl kadar kuluçkada kalabilmekte. Yani 10 yıl gibi uzun süre etkisini göstermeden yaşayabilmektedir. Çocuk, genç, yaşlı, erkek, kadın herkeste görülebilir.

Virüslerin Bulunduğu Ortamlar:

* Kanda, menide (spermde), rahim ve vajinada, havada, suda, toprakta, eşya üzerinde bulunabilir. Ancak dış şartlara duyarlı olduğu için yani kristalize süresi çok kısa olduğu için dış ortamlarda canlılığını kısa sürede kaybeder ve etkisi yok olur. Bu nedenle günlük hayatta normal yaşam ortamında insana geçip yaşaması söz konusu değildir.

Bulaşma Yolları:

- 1- AIDS'li bir insanla cinsi münasebet (%75)
- 2- Eşcinsellerle cinsi münasebet (%75)
- 3- Kan nakilleriyle AIDS'li kanların sağlıklı insanlara aktarımıyla (%20)
- 4- Hasta annenin hamileyken çocuğuna aktarması
- 5- Hasta kişilerin kullandığı enjektör ve iğne ile
- 6- Jilet, manikür, pedikür aletleriyle

Korunma Yolları:

- 1- Eşcinsellerle, çok kişi ile cinsi ilişkiye girenlerle, yabancı ülkelerden gelenlerle, damar içi uyuşturucu kullananlarla kesinlikle cinsel ilişkiden uzak durulmalıdır.
- 2- Çok eşlilikten kaçarak eşe sadık kalmalıdır.
- 3- Prezervatif kullanmak
- 4- Kadınların adet dönemlerinde kadınlardan uzak durmak
- 5- Kan nakillerinde test yaptırmak
- 6- Başkalarının kullandığı enjektör, jilet, manikür,

pedikür aletlerinden akapunktur ve dövme iğnelerinden uzak durmak ve kullanmamak.

Yukarıda sayılan bulaşma yollarına dikkat edilirse korunulması da çok basit metodlardır. Ancak yakalanma payı en yüksek cinsi münasebettir. Tüm dünya ülkelerinde hasta sayılarında anormal artış varken özellikle ülkemizde az olmasını dünya bilim adamları Türk insanlarının dini ve kültürel yapısıyla bağdaştırmaktadır.

HIV Virüsünün Hangi Yolla Bulaşmadığının Bilinmesi Önemlidir:

HIV virüsü insan vücudu dışında kolayca yaşayabilen bir virüs değildir. HIV virüsü günlük yaşamda el sıkışma, kucaklaşma ve dokunma ile geçmez. Yiyecek ve içeceklerle tabak ve bardakların ortak kullanımı ile aksirik, öksürük, yüzme havuzları, tuvaletler, sivri sinekler, haşereler aracılığı ile geçmez.

Taşıyıcı ve AIDS'li kişilerin toplum dışına itilmeleri mücadeleyi güçleştirir:

AIDS virüsü taşıyan kişiler bazen toplum dışına itilmektedir. Bu kişilerin toplumda destek görmeleri gerek insan hakları açısından ,gerekse mücadelenin başarısında büyük önem taşımaktadır.

Toplum bazen damgalanmış kişilerin dışındakiler için gerekli kişisel önlemleri alır, gereğini duymaktadır. Bu da Toplum Sağlığı açısından tehlike yaratmaktadır.

AIDS probleminin gerçek boyutları kişilerin kendilerini gizlemeleri yüzünden ortaya çıkamamaktadır.

Bilgilendirme ve Eğitimin Hayati Önemi:

Tıp bilimi AIDS'e karşı bir ilaç veya aşı geliştirene kadar korunma sadece riskli davranışlarını değiştirmeye bağlıdır. Bu nedenle korunma ve bulaşma yollarının bilinmesi hayati önem taşır.

AIDS Hepimizi Tehdit Etmektedir:

AIDS dünya üzerindeki kadın, erkek ve çocuk olmak üzere her yaşta herkesi etkileyebilir. Hiç kimse bu hastalığa karşı bağışık değildir. AIDS etkeni bulaşan kişide hastalık belirtileri hemen çıkmaz, hatta 10 seneye kadar kişi belirtisiz bir taşıyıcı olarak kalabilir ve sağlıklı görünür. Bu nedenle gerekli önlemleri olarak yaşamaya zorunluyuz.

Hep Birlikte Mücadele Ederek AIDS'i Durdurabiliriz:

riz:

AIDS global bir problemdir ve bir ülkede ortadan kaldırılması tüm ülkelerden kaldırılmadan tam olarak mümkün değildir. Bu nedenle mücadelenin ümitle, bütünlük içinde bilinçli olarak milli ve uluslar arası ortak gayretlerle sürdürülmesi gerekmektedir.

Ne Yapabiliriz?

AIDS hakkındaki gerçekleri iyi anlayarak ve değerlerini de bu konuda uyararak mücadeleye katılabiliriz.

Hastalıkla İlgili Bazı Dipnotlar:

- * Hastalık 1981'de tanımlandı
- * Dünyada 30 milyon HIV taşıyan insan var
- * Her gün 16.000 kişiye AIDS bulaşıyor
- * Türkiye'de 829 kayıtlı hasta var bunların 550'si taşıyıcı 279'u hasta
- * Korunma çalışmaları önemli
- * Korunmada risk yaklaşımı ve riskli davranışlarda bulunanlar öncelikli
- * Bununla birlikte hiç kimsenin kendini AIDS'den uzak sayamaz
- * Kişiler hastalığı genellikle üstlerine almıyor, kendilerini emin sayıyorlar, bu nedenle riskli davranışlarda bulunmaktan kaçınmıyorlar
- * Korunmada kişi önce kendini korumalı
- * Kan yoluyla bulaşmada görev öncelikle tıp çevrelerindedir. Bununla birlikte kişisel duyarlılık da önemlidir.
- * Ancak cinsel yolla ve uyuşturucu iğnesiyle bulaşmada kişisel önlemler daha önemlidir. Zaten bu iki durum her biri tek başına problemdir.
- * Böyle kişiler ayrıca ele alınmalı çevre şartları düzeltilerek destek olunmalı ve umut aşılanmalı
- * Günümüzde hastalığın seyrini durduran veya yavaşlatan ilaçlar mevcuttur.

Unutmayalım AIDS virüsüne karşı koruyucu aşı henüz yoktur. AIDS tedavisi bu gün için tıbben mümkün değildir. Hastalık ölümlerle sonuçlanır. Bu nedenle ki: AIDS hastalığına yakalanmamanın bugün için tek yolu bu hastalık mikrobunu almamaktır!

Genetik Kopyalama



Gülsüm ARIKAN
Biyoloji Öğretmeni

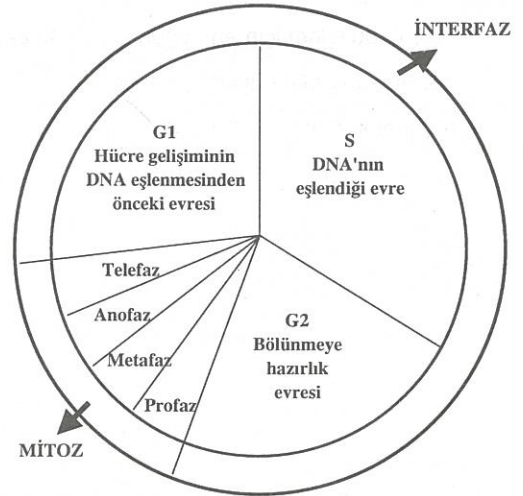
Çoğu memeli canlı gibi insan vücudu da milyonlarca hücreden oluşuyor. Bu hücrelerin binlercesi her saniye bölünmeyi sürdürerek beden gelişimini devam ettiriyor ve yıpranmış hücreleri yeniliyor.

Bu hücrelerin önemli bir kısmı bedenimizin belli başlı bölümlerini oluşturan "SOMATİK HÜCRELER". Tek istisna üreme hücreleri. Eşeyli üreme, mayoz bölünme sonucunda meydana gelen üreme hücrelerinin (yumurta ve sperm) birleşmesiyle gerçekleşiyor. Yeni bir canlının ilk hücresi olan "ZİGOT" oluşuyor. Bu noktadan sonra gelişmeye yönelik hücre bölünmeleri mitoz bölünme yoluyla ilerliyor.

Koyun ve insan hücrelerinin de dahil olduğu ökaryotik yani, çekirdeği olan hücreler, farklı gelişim evreleri içeren bir yaşam döngüsü içeriyorlar. Bu döngüyü diğer evrelere oranla daha durağan olan "INTERFAZ" ve belirgin biçimde bölünmenin gerçekleştiği "MİTOZ" evrelere ayırmak mümkündür.

Hücre yaşam döngüsünün yüzde doksan kadarını interfaz evresinde geçiriyor. Aslında bu duraklama evresi düşünüldüğü kadar sakın değil. Hücre tüm bileşenlerini DNA'yı sona bırakacak biçimde çoğaltarak, bölünmeye hazırlanıyor.

Interfaz evresi işlevsellik açısından G1, S ve G2 evrelerine ayrılır. Yani hücrenin yaşam döngüsü bu üç evre ve mitozdan oluşuyor. G1 evresi DNA dışındaki bileşenlerin çoğaldığı bir dinlenme dönemi. S, DNA'nın bölünmesiyle (replikasyon) sonuçlanan bir geçiş evresi. G2 ise gelişmenin tamamlanıp, hücrenin mitoz yoluyla bölünmeye hazırlandığı devreyi içine alıyor.



Hücrenin hangi evreyi ne kadar sürede tamamlayacakları bir biçimde programlanmış durumda. Belli bir organizmanın tüm hücreleri bu evreleri aynı sürede tamamlıyor. Yine de çevre şartlarındaki ani değişiklikler hücreleri G1 evresinde kısıtlayabiliyor; sözgelimi, besleyici maddelerin miktarı birdenbire minimum düzeye düştüğünde. G1 evresinin belli bir aşamasında bu duraklamaya izin veren sabit bir kritik noktası bulunuyor. Bu noktanın denetim altında tutulabilmesi, Wilmut ve ekibinin başarılı bir klonlama gerçekleştirebilmelerinin altın anahtarı olmuştur.

G1, S, G2 ve Mitoz evrelerinin denetim altına alınması hücrenin yaşam döngüsünün denetim altına alınmasını ve hücrenin genetik saatinin sıfırlanmasını sağlıyor. Wilmut, hücreyi G1 evresinin kritik noktadan önceki duraksama döneminde "GO evresinde" kısıtırmayı başarıyor. Verici koyundan alınan meme dokusu hücrelerini kültür ortamında gelişmeye bırakan Wilmut, hücrelerin

geçirdiği evreleri gözetim altında tutarak bir hücreyi GO evresinde kısırtıp bu haliyle bırakmayı başarmıştı.

Bunun için hücrenin besin ortamını neredeyse öldürme sınırına kadar geriletmiş, tüm süreci dondurarak bir anlamda genetik saati de sıfırlayabilmişti. Üstelik bu evre, kaynaştırılacağı yumurta hücreninin (mayoz gelişim sırasında girdiği bu işlem için en uygun olan) Metafaz-II evresiyle de mükemmel bir uyum içindeydi.

GO evresindeki çekirdek metafaz-II evresindeki yumurtayla kaynaştırılıp, normal besin şartları ve hafif bir elektrik şoku etkisiyle olağan çoğalma sürecine yeniden sokuluyor. (GO evresinde kısırılan meme dokusuna ait hücre, çekirdeği alınmış koyun yumurta hücresi ile birleştiriliyor.) Laboratuvada yapılan bu çalışmaların sonunda, kültür ortamında döllenmiş gibi gelişmeye ve bölünmeye başlayan yumurta hücresi taşıyıcı dişinin rahmine yerleştiriliyor. Normal hamilelik süresi sonunda yumurtanın sperm tarafından döllenmeden geliştirilen ilk memeli olan DOLLY doğuyor.

Dolly kendisini doğuran annesine benzememekle kalmayıp, meme hücrelerinin alındığı koyunla aynı genetik bilgileri taşımaktadır. İnsannoğlu böylece memeli bir hayvanın kopyasını yapmayı başarmıştır.

Genetik olarak özdeş bu iki koyunun, fiziksel olarak aynı özellikleri taşımakla birlikte, aynı biyolojik özellikleri taşıyıp taşımadıkları henüz belli değildir.

Her ne kadar kalıtımın temelini oluşturan genetik yapı canlıların özelliklerini belirlemede ana etken olsa da, çevresel etkilerin canlıları değiştirebileceği de bilinmek-

tedir. Dolayısıyla iki kopya arasında zamanla bazı biyolojik farklılıklar ortaya çıkabilir.

Bu çalışmanın bilimsel olarak önemi, ilk kez yetişkin bir hayvan hücresinden yepyeni bir hayvan kopyasının elde edilmesidir.

Bilinen kuralların dışında olan bu gelişme, birden insanların ortak ilgi alanı haline geldi. Bunun nedeni şu: Acaba aynı metot kullanılarak insanlar da kopyalanabilir mi?Konunun uzmanları, koyunda kullanılan yöntemin kullanılmasıyla en erken bir, en geç on yıl içinde insanların klonlanmasının teknik olarak mümkün olduğunu söylemektedirler. Çoğunluğun ortak olduğu bir görüş

ise bu metodun insanlarda hiç kullanılmayacağı, kullanılmaması gerektiği.

Konunun hukuki, dini ve sosyal boyutları bir yana, davranış açısından insan diğer canlılardan çok farklıdır. İnsan davranışlarından bazıları genler tarafından düzenlenebilirse de, bir çoğu çevresel faktörlere bağlıdır. İnsan davranışlarını belirleyen beyin fonksiyonlarının biyolojik özellikleri konu-

**İnsan davranışlarını
belirleyen beyin fonksiyonlarının
biyolojik özellikleri konusundaki
bilgileri yok denecek
kadar azdır. Böyle bir aşamada
insanı klonlamaya kalkmak
sorumsuzluk örneğidir.**

sundaki bilgileri yok denecek kadar azdır. Böyle bir aşamada insanı klonlamaya kalkmak sorumsuzluk örneğidir.

Üstelik insan kültürel bir varlıktır ve kültürel özellikler sonradan edinilen özelliklerdir.

Zorunlu olarak iki ayrı zaman diliminde yaşayacak olan iki kopyanın aynı özellikleri taşıyacağı nasıl düşünülebilir?

Kaynak: Bilim ve Teknik Dergisi

SİGARAYI BIRAKMA (!)

Sedat KARAKOÇ
Edebiyat Öğretmeni

Her yıl, 20 Kasım'ı "Sigarayı Bırakma Günü" olarak anar, medyada ve basında ibret tablolarına yer veririz. Fabrika bacasında terbiyelenmiş görünümlü veren ak-karaciğerler, damarları tıkanmışlıktan dolayı kesilen kollar, bacaklar... "Bir of çeksem karşiki dağlar yıkılır" türküsüyle hemen hemen aynı ezgide çıkan öksürükler, tıksırıklar...

Ne yazık ki hiçbir uyarı, gerçekten bir balyoz etkisi yapmıyor. Ne sigaranın üzerindeki "Sigara Sağlığa Zararlıdır!" ibaresi ne de 4207 sayılı yasa. Bu uyarılar, müptelâlar üzerinde sadece sivrisinek etkisi yapmaktadır.

Doğan Cüceloğlu, "İçimizdeki Çocuk" adlı kitabında sigara içenleri, normal dışı davranış sergileyenler sınıfına soktuğunu okuduğumda anlayamamış, biraz da kızmıştım. Galiba yavaş yavaş anlıyorum. "Dumanını yele, parasını ele" verdiğimiz sigarayı içmek hususundaki inadımız normal olmasa gerek.

Peki neden bu uyarılar, bilgilendirmeler sigara bağımlılıkları üzerinde etki yapmıyor? Hiç düşündünüz mü? Çünkü bu uyarılar samimiyetten uzak. O filmlerin reji odasına girin bakalım, yönetmeninden montajcısına kadar, ellerinde sigara var mı yok mu? Ya o filmde bilimsel bir bakış açısını vurgulamak, olayın ciddiyetini ortaya koymak için çıkarılan doktorlara ne demeli? Sigaranın binlerce zararlı maddeden oluştuğunu, vücudumuza bir sürü zarar verdiğini sayıp döken doktorların, meslek gruplarına göre sigara içenler istatistiğinde niçin 1. sırada olduğunu sormak lâzım.

Üzülerek belirtelim ki 2. sırada da öğretmenler gelmektedir. Gözünüzde şöyle bir tablo canlandırın: Öğretmen okuldan çıkmış, dersini vermenin rahatlığıyla ohh! dedikten sonra bir sigara yakıyor. 100-200 metre ilerledikten sonra, aynı dertten muzdarip bir öğrenciyle karşılaşılıyor.

Öğrencinin avucunun içinde gizlemeye çalıştığı bir sigara öğretmenin ağızındaki sigara! Tam evlere şenlik bir görüntü. Adeta mizah dergilerinde yayınlanacak türden bir karikatür. Bundan sonra ne olacak dersiniz şu üç alternatif üzerinde durmak-

ta fayda var diyorum.

1- Öğretmen, ağızında sigarayla öğrenciye yaklaşır ve olayı ahlâkî açıdan değerlendirmeye başlarken eli de -gayri ihtiyarî- öğrencinin kulağına gider. Gerekli ders verildikten sonra yollara devam edilir. Anlayacağınız "Hocanın dediğini tut; gittiği yoldan gitme!" klasiği uygulanır.

2- Öğretmen, babacan bir tavırla öğrencisine yaklaşır ve "oğlum; içme şu zıkkımı! Biz içiyoruz da madalya mı veriyorlar? Hem biz baba parasıyla değil, kendi kazandığımız parayla içiyoruz. Bizim yaşımıza hele bir gel, hayatın zorluklarıyla bir karşılaş da gör. Hem senin yaşın kaç, başın kaç?" dedikten sonra gönül rahatlığıyla yoluna devam eder.

3- Öğretmen ve öğrenci sigaraları hemen yere atarlar ya ellerine gizlerler ya yol değiştirirler ya da en yakın mağaza vitrine siper alırlar.

Sonuçta her üç tablo da yanı neticeyi verecektir: Tam yol ileri! Ne öğretmen ne de öğrenci bu davranışından vazgeçecektir. Acı ama gerçek!

Şimdiye kadar sorunun samimiyetsizlikten kaynaklandığını belirtmeye çalıştım. Şimdi de aşağıda -acizane- çözüm yollarını veriyorum:

1- Öğrencilere iyi örnek olduğu gerekçesiyle, törenle sigarayı bırakan öğretmenlerin ödüllendirilmesi, sigarayı bırakmanın özendirilmesi.

2- Sigara ile mücadele ve Yeşilay dernekleriyle işbirliği yapıp öğrencilere panel ve seminerlerin düzenlenmesi.

3- 4207 sayılı yasaya işlerlik kazandırılması. Öğretmene gerçek matrah üzerinden, yakalanan öğrenciye ise "%20 öğrenci indirimi" yapılarak cezanın alınması.

4- Annelerin, öğrencilerin ceplerini daha sık aralıklarla kontrol edip uyarımları. Babaların da "hoh de bakayım" metreye, öğrencilere yoğun bir biçimde üflettirmeleri.

Ayrıca, öğrencilerin cep harçlıklarının nereye, nasıl gittiğinin kontrol edilmesi, babanın harcamaları belgelendirme karşılığında öğrenciye vergi iadesi primi tahsis etmesi.



Biraz da gülelim :



Fıkralar



TEMEL'İN DENEYİ

Temel bir gün pireler üzerinde deney yapıyor-muş. Pirenin birinin ayağını koparmış "zıpla" demiş. Sonra not almış "üç ayaklı pire zıplayı." Pirenin 2. ayağını koparmış "zıpla" demiş. Pire zıplamış. "iki ayaklı pire de zıplayı" diye not almış. 3. ayağını koparmış "zıpla" demiş ve pire güçlükle zıplamış. "Tek ayaklı pire güçlükle zıplayı" diye not almış. Son ayağını da koparmış ve pireye "zıpla" demiş. Pire sağa dönmüş, sola dönmüş, zıplayamamış. Bunu gören temel "Uy hiç ayağı olmayan pire duymayı" diye not almış.



SANA DEMİYORUM

Temel ile Dursun birbirlerine küserler. Aradan hayli zaman geçtikten sonra Dursun keçisini satmak için şehre inmeye karar verir ve yola çıkar. Yolda Temel'le karşılaşır, küsler ya... Temel Dursun'dan yana dönerek şöyle söylenir:

- O yanındaki köpekle nereye gidiyorsun?
- Dursun kafasını çevirerek biraz da kızgın bir şekilde
- O köpek değildir, keçidir daa...! deyince
- Temel şöyle der:
- Sana demiyorum, keçiyeye diyorum daa...!



SENEYE

Fizik imtihanında soruları bilemeyen Çetin, boş kağıt vermenin öğretmene hakâret olacağını düşünerek bir şiir yazar ve kâğıdı öğretmene verir:

- Yürü boş kâğıt yürü,
- Öğreneni gör de gel
- Zayıf iki taneydi
- Üç oldu mu, sor da gel!
- Boş kağıttaki dörtüğü okuyan öğretmen de şu-nu yazar.
- Çabuk çıkma kal geriye
- Yine hoş şiir yaz böyle
- Sen de bu kafa varken
- Ayrılmayız biz seneye

Hacı Ali EROL
H-B 9786

HANGİ YÜZLE

Acemi şoför, fren yapamayıp ışıklı trafik cihazına çarpmıştı. Trafik polisi hemen yanına gelerek seslendi:

-Ehliyet ve ruhsatını ver bakayım!

Şoför sinirli sinirli cevap verdi:

-Siz bana ehliyet ve ruhsat verdiniz mi? Hangi yüz-le istiyorsunuz?



YA SÖNDÜRÜRSEN

İki hasta, geceleyin akıl hastanesinin bahçesinde oturmuşlar ellerindeki el fenerini havaya tutup ışığına bakarak eğleniyorlarmış. O an elinde fener olanın aklına bir hınzırlık gelir. Feneri dimdik gökyüzüne tutarak arkadaşına;

- Hadi bakalım, şu ışığa tırmansana, der

Arkadaşı gülerken cevap verir:

- Çok akıllısın! Ben tırmanırken sen ışığı söndür de, yere düşeyim, öyle mi?

Şahin YILMAZ
11/B 7839



ŞART MİDUR?

Karadenizli başbakan olmayı kafasına koymuştu. Arkadaşlarına;

- Ben başbakan olacağım, bana yardım edin, diye ısrar ediyordu.

Memleketin halini bilen arkadaşlarından biri:

- Yahu sen deli misun? diyecek olur...

Başbakan adayı Karadenizli hayretle sorar:

- Şart midur?



O. VAZ GEÇERMİŞ

Karı kocanın kavgaları iyice kızışmıştı. Kadın öf-keyle:

- Ölsem daha iyi, dedi.

- Keşke ben de ölsem, diye kocası hiddetlendi.

- O zaman ben ölmekten vazgeçerim.

Hakiye ERDOĞAN
11/B 7584



DÜNYA

Öğretmeni Rizaya sorar
- Dünya yuvarlak mıdır?
- Hayır efendim.
- Nasıl olur? Düz mü yani?
- Hayır efendim, babam dünyanın karmakarışık olduğunu söylüyor.



Mustafa BAYHAN
9/E 8812

ÖDEŞMEK

Hapsanede müdür, mahkuma derki;
- Kusura bakma bir yanlışlıktan dolayı 10 gün geç tahliye ettik.
Mahkum gülerек;
- Ziyamı yok efendim gelecek sefere ödeşiriz.

PARA

Erol okuldan burnu kan revan içinde dönünce annesi feryadı bastı;
- Aman Allah'ım başına bir kaza mı geldi oğlum?
- Hayır anneciğim kabahat sihirbazın
- Hangi sihirbazın
- Okula numaralar yapmak için gelen sihirbazın, beni sahneye çağırdı ve burnumdan 10 bin lira çıkarttı.
- Ah hain adam ah!
- O birşey yapmadı anneciğim. Arkadaşlar yaptı. Sihirbaz gidince başka para var mı diye herkes burnu ma saldırdı.

DINDAR ÖĞRETMEN

Ali okuldan dömuşü. Babasına;
-"Baba bizim öğretmen çok dindarmış" dedi.
-Nasıl anladın oğlum?
-Sorduğu sorulara verdiğim cevaplardan sonra "Aman allah'ım, aman Allah'ım" diyordu.

BENİM İŞİM DEĞİLKİ

Öykümüz Herkes, Birisi, Herhangi Biri ve Hiç Kimse adlı dört kişi hakkında.
Yapılması gereken önemli bir iş var ve Herkes, Birisinin bu işi yapacağından emindi.
Gerçi işi Herhangi biri de yapabiliirdi, ama Hiç Kimse yapamadı. Birisi buna çok kızdı, çünkü iş herkesin işiydi.
Herkes Herhangi Birisininbu işi yapabileceğini düşünüyordu ama, Hiç Kimse Herkesin yapacağıının farkında değildi.
Sonunda Herhagi Birinin yapabileceği bir işi Hiç Kimse yapamadığı için Herkes, Birisini suçladı...

EĞER ÖĞRENCİ

Hem çalışkan, hem akıllı ise; taktir et
Çalışkan fakat akıllı değilse; dikkat et
Akıllı fakat tembel ise; ikaz et
Hem akısız, hem tembel ise; imha et

ENKİN GÖZLER

Enginden daha engin gözlerinde
Raksını seyrederken bütün mavilerin
Bir ben değilmişim meğer o temâşâda
Deniz ve gök üstündeymiş ensemin

Sen bana sakla bütün mavilikleri
Sinmesin yaban gözler üstüne
Hoyrat nazarlar bir umut bulmasın
Yemin bil eskimeyen sevdalar üstüne

Nel gecelere sakla hüznlerini
Sihri bozulmasın güzel günlerin
El ele tutuşup âsmâne dek
Her tonu bizim olsun bütün mavilerin
Feri AY

KAYSERİ LİSESİ

Uygarlık, çağdaşlık, aydınlıktır yolumuz
Bilgidir silahımız, cumhuriyet uğurumuz
Asıl gücümüz damarlarımızdaki kanımız
Biz KAYSERİ LİSESİYİZ

Eğitim öğretimle duyururuz sesimizi
Dövüş kavga yerine kullanırız kalemimizi
Dostluk barış için uzatırız elimizi
Biz KAYSERİ LİSESİYİZ

Bilgi ile coşarız, şimşek gibi çakarız
Biz öğrenciyiz öğrenmektir görevimiz
Öğretmeniyle öğrencisiyle biz bir bütünü
Biz KAYSERİ LİSESİYİZ

Çeviktir bileğimiz, sevgi dolu yüreğimiz
Yurdumuzu kalkındırmak yükseltmek ülkümüz
Aydınlıktır yolumuz...
Biz KAYSERİ LİSESİYİZ.

Mehmet GÜNGÖRDÜ
Hz/A 197

İLGİNÇ HABERLER

- Futbol milli takımımız, Dünya Kupası Final Maçında Brezilya'yı 4-0 gibi net bir skorla yenerek şampiyon oldu. Böylesine sıradan olaylara alışkın olan halk gene sokaklara dökülmedi. Silahlar patlamadı ve kimsenin burnu kanamadı.

Tarih: 14 Mart 2117

- Kırksekiz milyon nüfuslu İstanbul ilimizde yıllardır tek bir adli vaka olmadığı için, İçişleri Bakanlığınca Polis Teşkilâtı lağvedildi.

Tarih: 3 Temmuz 2405

- Ünlü işadamlarımızdan Recep Urgancı, Iğdır'da bir dokuma, Çizre'de bir otomobil fabrikası yaptırdı. Böylece binlerce kişiye iş ve ekmek kapısı açılmış oldu.

Tarih: 17 Mayıs 2808

- Dün Ankara'da bir sokak yürüyüşü yapan işçi emeklileri, ellerindeki döviz ve pankartlarla Başbakanlık önüne gelerek; "Artık maaşlarımıza zam istemiyoruz! Gelirlerimiz hayat standardının çok üzerine çıktı..."

Milletvekilllerimiz ise çok zor ekonomik şartlarda yaşam mücadelesi veriyor. Bu yüzden birer maaşımızı onlara bırakıyoruz!.." diye slogan attılar.

Tarih: Çok uzak, görülüyor...

- Dün Belediye ekiplerince kentimizde yapılan kontrollerde, yüzyetmişüç fırının yüksek gramajlı ekmek ürettiği tespit edildi. Bu konuda fırın sahipleri bir defa daha uyarıldı ve aynı durumun tekrarında işyeri kapatma cezası uy-

ZAMAN TÜNELİ

gulanacağı söylendi.

Tarih: 32 Şubat 2999

- İstanbul, Ankara ve İzmir illerimizdeki 5000'e yakın zengin aile, "Bizler de bu vatanın evlâdı değil miyiz?" diyerek Genelkurmay'a bir toplu dilekçe verdiler ve kendi çocuklarını da bundan böyle Doğu ve Güneydoğu illerimizin en ücra köşelerinde asker olarak görmek istediklerini bildirdiler.

Tarih: 1 Nisan 5000

- Büyük Millet Meclisi'nin dünkü bütçe görüşmelerinde, kürsüde konuşmakta olan iktidar partisi milletvekiline oturduğu yerden "Siz" yerine "sen" diye haykıran ve daha sonra bu kabalığından duyduğu utançla bunalıma giren "Erdem Partisi" milletvekillerinden Şemsettin Bayılmaz, hastaneye kaldırıldı. Hâlâ yoğun bakımda...

Tarih: 15 Haziran 2501

- İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü, işsizlikten yakındı. Yaptığı basın toplantısında şöyle dedi. "Aylardır bekliyorum kimse iş için müracaat etmiyor. Herkesin artık bir işi var. Bir devlet kurumu olarak bizzat biz işsiz kaldık. Şu anda sinek avlıyoruz. Gözlerimiz telefonda ve kapıda. Ah bir işçi içeri girse, "iş arıyorum" dese dünyalar bizim olucak" diyerek sözlerini tamamladı.

Tarih: 3 Ağustos 2900

Erkan GÜRBÜZ

YD. 3-D 184



TIPLİNİN VASIYETİ

Aklım başımdayken gözüm liselim
Günahı boynuna at, tıbbı gelme.
Baş belası olur hazırlık belkim
ÖYS formunu sat, tıbbı gelme.
Simsiyah saçların eline gelir
Yirmibeşe varmadan keline gelir
Not boyun aşmazsa beline gelir
Gövdeyi bir işe at tıbbı gelme.
Hocalar bir âlem, dersler bir âlem
Kurtaramaz seni gelse de sülâlen
İnek der alay eder elâlem
Bir meslek sırrına yet, tıbbı gelme.
Cayır cayır paran gider her sene
Çatlasan da tek kuruş gelmez kesene
Bir de bütünleme patlar ensene
Meslek okulunda yat, tıbbı gelme.
Derse yetişilmez akşamdan gitsen
Gene geç kalırsın anfiye yatsan
Bir senede bitmez nota göz atsan
Başka bir belaya çat, tıbbı gelme.
Çalışırsın günlük 30-40 saat
Her türlü sınavda edersin rahat
Sende değil gönderende kabahat
Sonuç belgesini yut, tıbbı gelme.
Kitaplar, notlar kafayı yersin
Kadavradan evvel kefen giyersin
Her gece rüyanda kemik sayarsın
Akşamdan mezara yat, tıbbı gelme.
Köyünden gelmeden olursun doktor
Okul bitse tıptan haberin yoktur
Ben gelme diyorum hikmet çoktur
İyi dinle sözümü tut, tıbbı gelme.
Hazırlık bitmeden canına yeter
Evin memleketin gözünde tüter
Dönem bir, iki, üç ölümden beter
Davar, sığır güd, tıbbı gelme.

-BİTTİ-

Sema KÜÇÜKÇAKMAK
11-E 7609

ÖĞRENİN SÖZLÜĞÜ

Öğrenci: deneme tahtası
Yazılı: sonumuz
Sözlü: ölüm-kalım meselesi
Veli toplantısı: facia
Pencere: gözetleme kulesi
Koridor: cennet gezmesi
Not: zam gelmeyen tek şey
Ders: uyku zamanı
Kurul: sonumuzun belirlenmesi
Sıra: ilan tahtası
Yazılı sonucu: yaprak dökümü
Tahta: mezarlık
Baygınlık: tören vaziyetleri
Öğretmenler Odası: moda salonu
Okul: mayın bölgesi
Not Defteri: katliam aracı
Zavallı: öğrenciyi hergün okulda zanneden veli.

Sema KÜÇÜKÇAKMAK
11-E 7609

Günün Yemeği;**İNSANLIK****Malzemeler:**

Bir ölçü "Günaydın"
Bir ölçü "İyi günler"
Yeterince "İlgi"
Bir tutam "Anlayış"
Azımsanmayacak kadar "Nezakat"
Bir çorba kaşığı (tepeleme dolu) "Hoşgörü"
Bol bol "Sevgi Sosu"
Kâfi miktarda "Duygu Şerbeti"

Yukarıda yazılan malzemelerin tümünü "İç dünyamız" marketinden temin ediniz. Bunlar, özenle hazırlanmış ve paketlenmiş olduğundan temizdir. Yıkamanız gerekmez.

Yapılışı:

"Sevgi sosu" hariç malzemenin hepsini "Gönül" kabınıza koyun. Kokuları her yana sininceye kadar duygu şerbeti kaynamaya başlayıncaya kadar karıştırın, karıştırın pişirin. Sonra fazla sarsmadan yavaşça "Yaşam" tabağına boşaltıp üstüne "Sevgi sosu" ile süsleyin. Sıcak sıcak servis yapın ve afiyetle yiyin.

NOT: Bu leziz yemekten daha fazla tat, yerken daha fazla zevk almak isterseniz, yemeğinizi biriyle hatta birileriyle paylaşarak yemenizi içtenlikle tavsiye ederiz.

Hasan ÇALIŞ
9-E 8828

MUTLULUK TAKVİMİ

- * Üşümüş bir çocuğu ellerinle ısıt.
- * Parayla saadet olmadığı için sevin.
- * Acılarında yaşama dahil olduğunu unutma.
- * Sokak lambasına el salla.
- * Bir çocuğun gülüşündeki içtenliği hisset.
- * Kendini zamana bırak.
- * Sevginin sınırlarını zorla.
- * Bir iğnenin acısını hisset.
- * Dargınlıklarını bitir.
- * Baharın ayak sesini duy ve havaya zıpla.
- * Gülümsemeyi unutma.
- * Sevmekten korkma.
- * Pidenin sıcaklığını hisset.
- * Bir çocuğun, oyuncak paketini açmasıdaki heyecamı izle.
- * Güldeki dikenini değil, dikendeki gülü farket.
- * Yaşlanacağını unutma.
- * Güneşin yakında seni ısıtacağını bil.
- * Aynada kendine gül.

Evlilik kutsal bir şey. Cennetten çıkma dayak gibi!

Televizyon eğitime de yararlı. Tamircim bu sayede oğlunu üniversiteye kadar okuttu.

Mutluluk, suların kesik olup olmadığını düşünmeden, rahatça duşa girmektir.

Sessizlik iyidir, söylemediğiniz şeyi açıklamak zorunda kalmazsınız.

Alternatifi dikkate alındığında, hayat hiç de kötü bir şey değilmiş.

HANGİ HAYVANA NE SORMUŞLAR?

AKREBE: niçin onu, bunu sokuyorsun? demişler.

-Hayır, sıkıca kucaklıyorum kısılcımın samimiyetine dayanamıyorlar, demiş.

SU AYGIRINA: aman ne kadar çirkinsin? demişler.

-Siz bazı insanların içini görseydiniz benim güzelliğe heykelimi dikerdiniz, demiş.

MAYMUNA: ne kadar taklitçisin? demişler

-El insaf, ben taklidi modacılarından öğrendim demiş.



LEYLEĞE: neden yükseklere yuva kuruyorsun? Rüzgâr uçuramaz mı? demişler

-Merak etmeyin onu ben yaptım müteahhit değil, demiş.

İNEĞE: niçin bağırp duruyorsun demişler.

-Sütüme su katmayın sütü bozuklar diye bağıryorum demiş.



Yasin HARMANCI - 11/B 9790

SAKIN UNUTMA

Yapraklar sararıp düşerken yere
Kahverengi gözlerini çevirip göklere
Hergün istemem yılda bir kere
Adımı anmayı sakın unutma



Kıfayet IRKILATA

TUTSAK ELLERİM

Ben hep böyle yüzyıllar boyu sevdim,,
Çağlar boyu.

Kopkoyu bir geceydi yaşadığım sevince
Ellerimi arardım bulamazdım, çoğu gün

Bir saklayan vardı beni,

Bir tutan vardı

Suya yaklaşamazdım

Anlayamadığım korkular vardı içimde

Hep öyle seninle sensiz kalırdım

Bir kıvılcım sönerken

Bir yanardağ patladı içimde

Mehtap MALATYALI



Bulmaca

1	Ş	E	R	İ	F	E	Ö	Z	T	Ü	R	K		E	K	O		
2	A	B	İ		E	R	K	E	K		A	R	A	L		S	T	
3	Y	E	M	E	N		Ü	R	Y	A	N		T		A	M	A	
4	E	R	E	K		E	M	A		Y		A	T	A	L	A	R	
5	T		L			T	E	F	E	C	İ	L	İ	K		N		
6		O		E	M	İ	N	E		A	N	A	L		E	L	A	
7	A		A	D	E	M		T	O	N			A	R	T	İ	Ş	
8	T	A		A		O	K		N		İ	R	İ		M		A	
9	A	S	İ		İ	L	İ	K		O	B	E	L	D	E		R	
10	M	A		O	T	O		A	S		O		H	A	N	E		
11	A		O	R	İ	J	İ	N	A	L		K	A	R		L	A	
12	N	A	R		N	İ	L			H	E	L	E	N		K	E	L
13		L	A	L	A		E			A	R	A	L		S	A	K	A

SOLDAN SAĞA:

- Okulumuzda bir edebiyat öğretmeni - Yankı, akis
- Halk dilinde ağabey - Adam - Orta Asya'da bir göl - "Saint" in kısaltılmışı
- Ano..... dir, gülü çemendir - Çıplak - kör
- Amaç - Eski dilde bağırsaklar - Cetler
- Kanunsuz yollarla yapılan faizcilik
- Üçüncü tekil kişi - Bir kız ismi - Yıllık - Bir göz rengi
- Yokluk - Renk - Yükseliş
- Uzaklık anlatır - İlkel savaş aracı (yayla atılır) - Büyük
- Baş eğmeyen - Düğme - Ahmet Haşim'in bir şiiri
- Eski dilde su - Araba - İskambilde birli - Ev
- Özgün - Bir yağış biçimi - Bir nota
- Bir meyve - Bir ırmak - Euripides'in bir trajedisi - Saçı olmayan
- Osmanlı'da şehzade eğitmeni - Orta Asya'da bir göl - Bir kuş

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

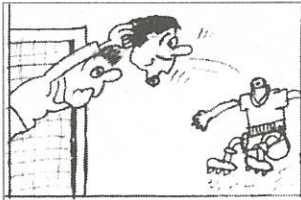
- Varsayalım, oldu ki - Kafkaslar'da devlet yöneticilerine verilen ad
- Orta Asya'da bir göl - Baston - Hile
- Bir makyaj malzemesi - o yer
- İlave - Hal, hareket - "Ora" nın ilk iki harfi
- Fizik, kimya, biyoloji dersleri - Kuzu sesi - Özen
- Rütbesiz asker - Kök bilimi
- Yerleşmeye uygun alanlara coğrafyada verilen isim - Bir bağlaç - Bir bağlaç
- Zariffik - Yaşamsal sıvı
- "Tekay" in ünsüzleri - Bir sayı - Alan
- Bir kız ismi - Çoğul eki
- Nazım Hikmet'in soyadı - Küçük mağara - İbrahim Tatlıses'in kısa ismi - Bir nota
- Karın ünsüzleri - Karışık renkli - Bir nota - Saçı olmayan
- "Böyle Bir Sevmek" adlı şiirin yazarı
- Yabancı, yad - Beyaz - Geniş olmayan
- Kırmızı - faktör, neden - "Kara" nın ilk hecesi
- Eski bir Türk devleti - Eleme aracı
- Bir Türk Çalgısı - Osmanlı'da bir vergi - Karışık renkli

Zeliha AYDOĞDU

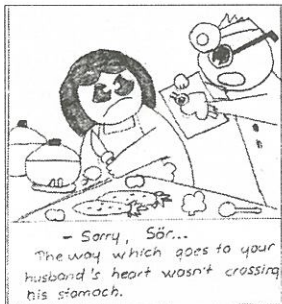
11 / F 7166



Top kale direğini yaladı...



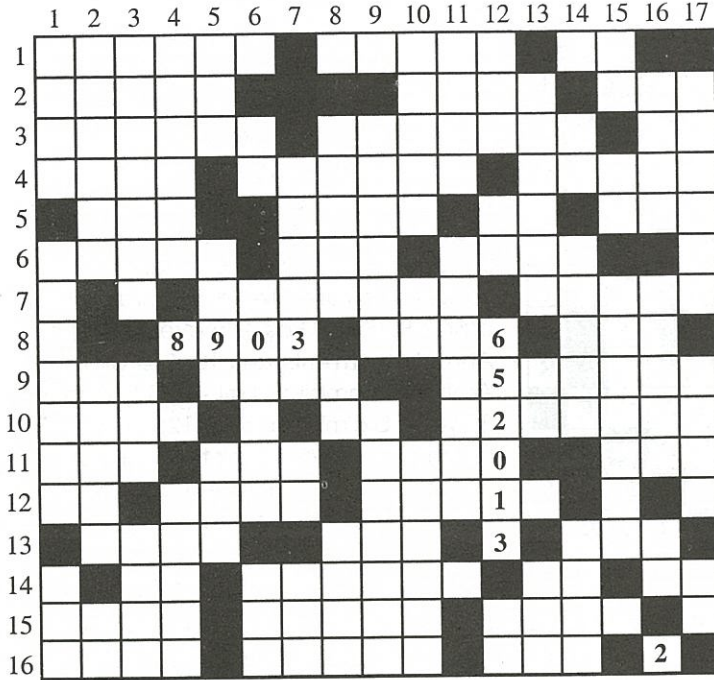
Opuz'un kafası kakeade kaldı.



13	V	S		T	V	R	V		E		V	A	V	L	V			
12	N		N		H	E	L	E	N		I	L		N				
11	V	A	R		K	A	R		K	E	L		O	R	I	J	I	N
10																		
9																		
8																		
7																		
6																		
5																		
4																		
3																		
2																		
1																		

Çözümü:

Say Bulmaca



2 Rakam : 01 - 02 - 10 - 11 - 16 - 18 - 19 - 20 - 32 - 40 - 55 - 57 - 75 - 78

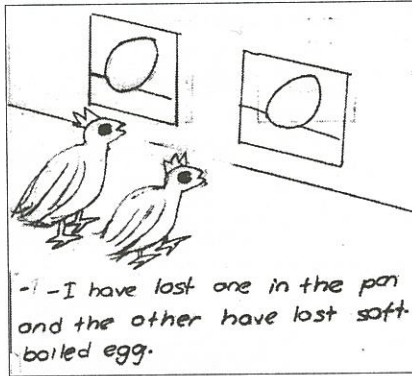
3 Rakam : 000 - 001 - 030 - 046 - 051 - 100 - 232 - 257 - 285 - 333 - 441 - 561 - 666 - 627 - 062 - 563 - 703 - 741 - 850 - 875

4 Rakam : 0635 - 0891 - 0326 - 0011 - 1111 - 1066 - 2251 - 3241 - 2340 - 2145 - 2240 - 9876 - 1234 - 8310 - 8391 - 2421 - 4141 - 3748 - 7312 - 8903 - 9153

5 Rakam : 38176 - 75230 - 51002 - 73220 - 02221 - 21795 - 75412 - 25225 - 33481 - 32592 - 21341 - 23470

6 Rakam : 684052 - 886205 - 652013 - 025641 - 251671 - 524031 - 901901 - 355712 - 321879 - 364121 - 162591

7 Rakam : 7278901 - 4154623 - 8901243 - 2468240 - 2518679 - 2345667 - 9289898 - 687888989



SEVMEK NE GÜZEL BİRŞEY

Düşünmek
Bakmak
Özlemek
Ve işte sevmek
Derinliğine sevmek olabildiğine
Koşmak sokaklarda başı boş
Küfür atmak, şarkı söylemek
Bağırarak, çağırarak
Yürürken kimsesiz tenhalarda
Bir türkü tutturmak suskun akşamlarda
Yıldızları seyretmek yağın yağmurlarda
Seçmek tek tek
Ve çalmak her gece bir tane
Kimselere söylemeden kendinden bile habersiz
Gülümseyebilmek boşluğa
Bir mısra dizmek içten gelen haykırıyla
Sazın tellerine bir türkü daha yakmak gibi
Sevmek ne güzel birşey
Tövbeleri bozup
Yeniden coşkuyla dönebilmek şiiire
Yini baştan şairliği duyumsamak gibi
Sevmek ne güzel birşey
Sıcacık
Dolu, dolu
Coşkunca
Bir ırmak gibi huzurluca
Yürekten kopan bir haykırış
Bir soluk, bir çığlık
Dağların yücesinden kopup gelen
Bir fısıltı belkide savrukluğundan gönderilen
Ve belkide yıldızların ötesinde bir arayış
Bir giz
Kızıl güneşin
Yeşil çimenin
Vesonsuz göğün renkleri gibi anlamlı
İnsanı diri tutan bir yaşam dalı gibi

Sevmek ne güzel birşey
Ve dünya
Öyle büyük
Öyle güzel
Öyle dolu
Öyle sonsuz ki gökyüzü
Her gece hepimiz tüm sevdalılar
- bir şafak beklentisinde
-yürek yüreğe durup
-yıldızlara dalarak
En güzel şeyleri
En ulaşılmaz hayalleri düşleyebiliriz.
Daha çokça sevebiliriz
Sonsuz seyredebiliriz gözlerimizi
Sevmek
Seviyorum diyebilmek ne güzel birşey
Anlayarak tanıyarak '
Bir can gibi yüreğinde taşıyarak
Bir şarkı dinler gibi
Bir nefes alır gibi
Bir çay gibi demlice
Ömür boyu samimice
Ve bir çocuk gibi acemice sevmek
Sevmek bir kişiyi
Ve sonra herşeyi
Tüm dünyaca
Hepbir ağızdan umutlu bir türkü söyler gibi
-dağlara meydan bir yürekle
Sevmek
Kardeşcesine
Dostçasına
Ve yar gibi sevmek ölürcesine



SERVET ÖZTÜRK
EDA İRKILATA 10-C

Şerefle bitirilmesi gereken en ağır görev hayattır.

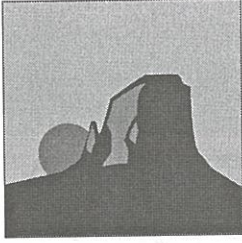
Bu nedenle bir lokma ekmek için şerefini ayaklar altına almaya,

bir anlık zeuk için namusunu lekelemeye,

bir zamanlık meuki için ayak öpmeye,

günlük menfaatlerin için faziletini karartmaya değmez.

M.Akif ERSOY



GÜN AKŞAM OLDU

*Ufkumda güneş battı batacak
Elveda ömrüm gün akşam oldu
Bu son demin de bitti bitecek
Elveda ömrüm gün akşam oldu*

*Gölgeler suya indi inecek
Kuşlar yuvaya döndü dönecek
Gözlerimde nur söndü sönecek
Elveda ömrüm gün akşam oldu*

*Güller rengini attı atacak
Bülbüller matem tuttu tutacak
Kara baykuşlar öttü ötecek
Elveda ömrüm gün akşam oldu*

*Kör karanlıklar bastı basacak
Acı poyraz yeli esti esecek
Dostlar selamını kesti kesecek
Elveda ömrüm gün akşam oldu*
NUH NACİ MIHÇI

NUH NACİ MIHÇI

1945 yılında Kayseri'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. 1976 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirdi. İl Belediye Konservatuarında üç yıl müzik eğitimi gördü.

Yirmi yıl Edebiyat Öğretmenliği ve idarecilik yaptı. Çalışmalarında Atatürk ilke ve inkılaplarından hız aldı. Sürekli gelişme, değişme ve yenileşmeyi ilke edindi. Ülkesine ve mesleğine sevgi esin kaynağını oluşturdu.

Yaşamını İstanbul'da Edebiyat öğretmeni olarak sürdürmektedir.



ÖĞRETMENİM

*Saygı sana öğretmenim
Sevgi sana öğretmenim
Her çiçekten her buketten
Demet sana öğretmenim*

*Gözlerinden okunur sevgiler
Dudağından dökülür bilgiler
Çiçekler içinde açan güller
Hepsi sana öğretmenim*

*Tüm sevgisini bize veren
Emeğini hiç esirgemeyen
Sınıfa girerken gülen
Selam sana öğretmenim*

*Sevgi odağsın tüm çocukların
Ufuklarda parlayan bir güneş gibi
Bulunmaz emsalin yoktur bir eşin
Uzat ellerini öpeyim öğretmenim*

Erkan ŞAHİN
1-B 521

İKİLİKLER

*Bilgi güneş gibidir; girdiği yeri aydınlatır, çıktığı yeri karartır.

*İkiyüzlü insanlar ilkbahar mevsimi ve kırkikinci yağmurları gibidir; ne zaman güneş açıp, ne zaman yağmur yağacağı belli değildir.

*Yazılıda kopya çekmek, cinayet suçu işlemek gibidir; kimse görmez ise bir şey olmaz, hakim suçu işlediğinize inansa bile, ispatlayamaz.

*Çocuk yetiştirmek, fidan sulamak gibidir; ne kadar iyi bakılırsa, o kadar çabuk gelişir, o kadar verimli olur.

*Sigara içmek ölümcül hastalık gibidir; ne kadar ilaç alınırsa alınsın, sonu ölümdür.

*İşe yaramayan şeylerle uğraşmak sigara içmek gibidir; size bir şey kazandırmaz ama sizden çok şeyler götürür.

*Dünyaya karşı ilgisiz yaşamak, son sesle müzik dinlemek gibidir; kapı çalınca ya da birisi sizi uyararak istese onu bile duyamazsınız.

*Arkadaş seçmek, pazarın artıklarından sebze toplamak gibidir; tam sağlığını asla bulamazsınız, mutlaka bir çürük tarafı vardır.

ZELİHA AYDOĞDU
6-F 7166



UYDULAR LAZERLE VURULACAK

ABD ordusunun geliştirdiği en güçlü silahlardan olan "lazer topunun" ilk kez uzayda bir uydunun yok edilmesinde kullanılacağı bildirildi. New York Times gazetesinin Pentagon kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre Amerikan hava kuvvetleri lazer topunu, halen uzayda bulunan uzun yıllar görev yapabilecek nitelikteki bir uyduyu yok edip edemeyeceğini anlamak üzere kullanacak. Lazer topuyla vurulacak olan uydunun 60 milyon dolar değerinde olduğu bildiriliyor. Ateşleme sırasında topun, önce bir saniye süreyle 1.8 metre genişliğindeki ışık hüzmelerini uzaya göndereceği, ardından 10 saniye süreyle ikinci bir ateşleme yapacağı bildirildi.

CEP TELEFONLARI

İnsanların hayatını bir hayli kolaylaştıran ve artık her yerde görmeye alıştığımız cep telefonlarının anavatanının neresi olduğunu biliyor muydunuz?

Evet bu teknoloji harikası küçük aletlerin anavatanı ne Japonya ne de Amerika. Cep telefonlarının anavatanı Finlandiya. Tıpkı cep telefonu denince aklı ilk gelen Nokia gibi. Finlandiya çok geniş bir coğrafyaya yayılmış ama nüfusu az bir ülke. Ülkenin çok değişik birimlerine dağılan her insan topluluğuyla iletişim kuracak ve ucuza gelecek bir sistem aranmış.

İşte cep telefonu sistemi bu arayış sonucu ortaya çıkmış. Çok yüksek frekanslar yayarak çalışan cep telefonlarının bir takım zararları da var. Ceket cebinde taşınan telefon kalbi olumsuz etkilerken, belde taşınanlar ise böbrek taşı yapıyor. Ama insanlar birgün elbette insan doğasıyla en uyumlu teknolojiyi oluşturacaklardır.

GÖRÜNTÜLÜ CEP TELEFONU

Günden güne gelişen cep telefonu modellerine bir yenisi eklendi. Bunun özelliği küçüklüğü, hafızası veya süre limitiyle ilgili değil, bu telefonların görüntülü olması.

Kopin firması tarafından piyasaya sürülen bu cep telefonunda konuştuğunuz kişiyi görebiliyorsunuz. 4 ve 5 milimetre ebatları olan ekrana 3 santimetre uzaklıktan bakıyorsunuz, bu da size 20 santimetre genişliğinde bir monitöre bakıyorsunuz izlenimi veriyor. Monitörün yanındaki minik kamera ise sizin görüntünüzü karşıya veriyor.

KURBAĞADAN AĞRI KESİCİ

ABD'li bilim adamları Güney Amerika'da bulunan bir kurbağa türünün derisindeki zehirden çok güçlü, yeni bir ağrı kesici ürettiler.

Deneme safhasında olan ilacın, morfinin ağrı kesme gücünden 200 kez daha kuvvetli olduğu ve morfinin yan etkilerine neden olmadığı belirtildi. Chicago'daki Abbott Laboratuvarları tarafından Ekvator'da yaşayan Ebibpedobates adlı kurbağanın derisinden üretilen ABT-594 isimli ilacın şu sıralarda Avrupa'daki bazı merkezlerde insanlar üzerinde denendiği bildirildi.

MUSTAFA KILIÇ
6-B 7628

BİLİM-TEKNİK

BUKALEMUNUN GÖZÜNDE KESKİNLİK AYARI

Günlük hayatımızda bukalemunla alâkalı çok şey duymuşuzdur. Bunlar arsında en meşhur olanı (menfaatine göre tavır takınan insanlara işaret etmek için kullanılan "bukalemun gibi renk değiştirmek" tabiriyle de dilimize yerleştiği gibi) bulunduğu duruma ve ortama göre renk değiştirebilmesindeki üstün kabiliyetidir. Sürüngenler arasında hareketleri en ağır olanların başında gelen bukalemunun yürüme hızı, insanı çatlatacak kadar yavaştır. Dolayısıyla ne düşmanlardan kaçarak kurtulabilir, ne de bir avın peşinden koşarak onu yakalayabilir. Fakat bize eksik gelen bu yavaşlığına karşılık o kadar güçlü başka silahlarla donatılmıştır ki insanın 'iyiki de ağır hareketliymiş' diyesi geliyor. Ya birde hızlı olsaydı? Bu bukalemunu diğer hayvanlardan farklı kılan özelliklerden biri, gözlerinin birbirinden bağımsız olarak farklı yönlere bakabilmesidir. Bukalemun bir gözünü öne bakarken diğer gözünü arkaya bakabilmekte ve tübingen Biyologlarının tesbitine göre tek gözü ile %100 lük bir oranla çok uzaktaki bir nesneyi net bir şekilde tasbit edebilmektedir. Bukalemunun beslenmek için gizli bir silahı vardır. Bu silah onun kendi boyu kadar uzun olan ve rulo halinde dürerek ağsına sakladığı dildir. Bu dilin hızını gözümüzle takip etmemiz imkansızdır. Avını yakalarken ne bir santim geri, ne bir santim ileri şaşmayan bu uzaktan kumandalı füze sayesinde hiç bir böcek kolay kolay elinden kurtulamaz. Bu yüzden de diğer sürüngenler kadar hızlı hareket etmesine gerek yoktur.

Bukalemun burnunun ucuna konmuş olan bir sineği bile net bir şekilde görebilirken, insan gözü 20 cm den yakın birşeyi ancak bulanık görebilmektedir.

Bukalemunun diğer bir önemli özelliği de herkes tarafından bilindiği üzere süratli bir şekilde bulunduğu ortama göre renk değiştirebilmesidir. Derisindeki renk maddesi taşıyan hücrelerin (kromatoforlor), hormonların ve sinir sisteminin kontrolünde, tıpkı ressamın elinden çıkmış gibi renk değiştirmesi başlı başına bir araştırma konusudur. Bu hususta epeyce araştırma yapılmışsa da henüz cevap verilmeyen sorular da çoktur.

MURAT ATAY / 6-B
Kaynak: Sızıntı Dergisi

KAYSERİ LİSESİ 100. YIL ŞEREF BELGESELİ HAKKINDA NE DEDİLER? (Devam)

Kayseri Lisesi 100. Yıl Şeref Belgeseli Yayınlandığı günden beri çok büyük yankı uyandırdı, ilgi topladı. Sayısız tebrik telefonları, telgraflar, mektuplar alındı. Bunların bazılarını önceki sayılarımızda yayınlamıştık. Bu sayıda da yayınlamaya devam ediyoruz.

Sayın Kayseri Lisesi mezunları ve Kayserililer hala "KAYSERİ LİSESİ 100. YIL ŞEREF BELGESELİ" almadıysanız sonunda üzülürsünüz. Tükenmeden 3 ciltlik 2500 sayfa kuşe kağıda basılı dev belgeseli "Kayseri Lisesi 100. Yıl Belgeseli Hazırlama Komitesi Başkanlığı - KAYSERİ" adresinden isteyiniz. P.T.T. ile gönderelim: Telefonla da bize ulaşabilir, sipariş verebilirsiniz. Tel: (0.352) 222 89 04 - 222 71 36 - 222 71 87 (Pbx)

12 Kasım 1998

Sn. Yusuf ÖZMERDİVENLİ

Kayseri Lisesi 100 ncü Yıl Şeref Belgeseli Hazırlama Tertip Komitesi Bşk.

Sayın Hocam,

Başkanlığımı yaptığımız tertip komitesi tarafından hazırlanan "KAYSERİ Lisesi 100 ncü Yıl Şeref Belgeseli"ni bir arkadaş vasıtası ile temin ettim.

Belgeseli incelerken öğrencilik yıllarımı yeniden yaşadım. Mezunu ve mensubu olmaktan daima gurur duyduğum KAYSERİ Lisesi çatısı altında yaşadığım yılları, değerli hocaları ve kurulan arkadaşlıkları yeniden hatırladım. Her yönü ile ciddi bir araştırma ve incelemenin mahsulü olan böyle bir belgeseli hazırlamakta emeği geçen tüm personeli - başta siz olmak üzere- tebrik ediyor, gayretlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Sayın hocam, belgeselin hazırlanması aşamasında durumdan haberimiz olmadığı için fotoğraf ve diğer bilgileri tertip komitesine ulaştıramadım. Bu nedenle doldurmuş olduğum "Ek Cilde Katılma Formu"nu Ek'te gönderiyorum. Bu vesile ile tekrar teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımla

Temel TAŞ

Hv. Alb. Hv. Rd. Mvz. K.

Şarkışla/SIVAS

NASIL BİR HAYAT FELSEFESİ?

Sevgili öğrenciler, şu anda Kayseri Lisesinde öğrenim görüyor ve kendinizi hayata hazırlamaya çalışıyorsunuz. Son sınıfta bulunan arkadaşlarınız yaşamlarında sorumluluk almak, bunun için "Bir iş veya meslek sahibi olma" duygusunu daha kuvvetli hissediyorlar. Hepiniz lise öğrenimine başladığınızda yaşamınızda iyi bir yere gelmek için kendinizi yetiştirmeniz gerektiğine inanmıştınız.

Ben de Kayseri Lisesi'nde öğrenim görürken hayatta başarılı olmak için gerekli olan sorumluluk duygusunu her an hissediyor ve arkadaşlarımızla başarıya çıkış yolunu tartışıyorduk. Liseniz müdür yardımcısı ve aynı zamanda fizik öğretmeni, benim de değerli sınıf arkadaşım Yusuf ÖZMERDİVENLİ'nin Kayseri Lisesi camiasının da katkılarıyla birlikte neşrettiği 100. Yıl Kayseri Lisesi albümüne baktığımda geçen yılların insan yaşamında çok şeyi değiştirdiğini, hayat felsefesine canlılık, dinamizm, güzellik ve risk katanların önemli mevkilere geldiklerini ve başarılı olduklarını gözlemledim. Bu münasebetle bir bakıma Kayseri Lisesi'nin yanısıra Kayseri'nin de belgesel tarihine ışık tutan bu eserin yayınlanmasında emeği geçen tüm kişileri kutluyorum.

Belgeseli incelediğimizde bir asrı geçen Kayseri Lisesi tarihinde, Kayseri Lisesi mefkuresine gönül veren, adına ölümsüzleştiren İstiklâl Harbinde şehit düşen öğrencilerin yanısıra, ülkemize değişik alanlarda hizmet veren ve hala bu hizmete devam eden veya hakkın rahmetine kavuşmuş olan öğretmen veya mezunlarının Kayseri Lisesi için müstereken bir ekol oluşturdıklarına şahit oluyorsunuz. Böyle bir devasa camia içinde zincirin bir parçası olmak insanı mutlu kılıyor, onurlu kılıyor. Bu mutluluk ve onuru sizlerin de ömür boyu hissedeceğiniz inancındayım. Mensubu bulunduğunuz Kayseri Lisesi Türk Eğitim Tarihinde önemli bir kilometre taşı, bir eğitim ocağı, insan yetiştiren bir kaynak olma hüviyetini bugüne kadar korudu, bundan sonra

da koruyacaktır.

Bu münasebetle Kayseri Lisesinde görev almış, kendilerini öğrencilerine adanmış ve rahmetli olmuş öğretmenlerini saygı ile anıyor görevde olanlara ise bu satırlardan başarı dileklerini iletiyorum. Öğretmenlerin öğrencileriyle birlikte sağlık ve esenlikle başarılarla dolu günlerle nice yıllara ulaşmalarını temenni ediyorum.

Sevgili öğrenciler, sizlerle Kayseri Lisesi tarihi içinde önemli bir yer edinmek istiyorsanız hayat felsefenize şimdiden bir göz atmak zorundasınız. Geçmişte düşüncelerini "Tefekkürat" isimli bir kitapta toplayan Roma'nın ünlü filozofu Marcus Aurelius diyor ki;

"Düşünceleriniz ne ise hayatınız da odur. Hayatınızın gidişini değiştirmek istiyorsanız, düşüncelerinizi değiştiriniz."

Yanışta ısrar etmeyiniz. Yaptığımız her hatadan ders çıkarınız. Her işin ayrı bir başarı formülü olabilir. Başarılı olmanın yollarını araştırmaktan kaçınmayınız. Hayat felsefenizi tek düze ve belirsizliğe göre kurmayınız.

Değişen ortam ve şartlara göre kendinizi yenileyiniz. Bilgi ve deneyimlerinizi sonlu ve sınırlı bir alanda tüketmeyiniz. Daima dışarıya ve gerçeğe açılan bir pencereden başarıları için yararlı olabilecek fikirler üretme çabası içinde olunuz.

Şu anda ülke yönetiminde üst görevde bulunan yöneticilerin bu görevlerini sizlere bırakacağını dikkate alarak şimdiden kendinizi hazırlayınız. Ülke problemlerinin çözümü için, çözüm üretmek gerektiğini unutmamalı, aksi durumda sizlerin sorunun bir parçası olacağını görerek alternatif çözümler üretebilmek için kendinizi yetiştirebilmelisiniz.

Bu dilek ve düşüncelerle sizleri sevgiyle kucaklıyor, öğreniminizin başarıyla sürmesini ve tamamlanmasını diliyorum.

Atıf ÖZGEN

SSK Genel Müdürlüğü - UZMAN

ANKARA

03.11.1998 / ANKARA

Sayın Yusuf Özmerdivenli Beyefendi,

Ben, 1959-1969 yılları arasında Kayseri Lisemizde Md.Yrd. ve 1971-1972 yılında da, Md. Başyardımcısı ve Resim-Sanat Tarihi öğretmeni olarak on üç yıl, öğretmen ve yönetici olarak çalıştım.

Çok güzel hizmetiniz olarak 3 cilt halinde çıkarmış olduğumuz KAYSERİ LİSESİ 100. Yıl Şeref Belgeseli'ni, aşağıdaki adresime göndermeniz için; Kayseri Halk Bankası Merkez Şubesindeki Kayseri Lisesi 100. Yıl Yıllık Hazırlama Komitesi Başkanlığı hesabınıza = 5.500.000 = (Beşmilyonbeşyüzbin) TL. gönderdim. Banka dekontunun fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Görev yaptığım yıllarda akşam Lisemizden mezun olan, (Bugün) Erciyes Üniversitesi Rektörü olarak hizmet veren Sn. Prof. Mehmet Şahin Beyefendi de eski öğrencilerimizdendir.

Yaptığınız görevde başarılar diler sevgiler sunarım.

Abdurrahman AKGÜN

(Emekli Resim Öğretmeni)

Kayseri'mizin güzide firmalarından,

POLİTEKSTİL A.Ş. 'de çıkan yangını üzüntü ile öğrendik.

Başta Sayın Ahmet KÖ-SEOĞLU olmak üzere bütün firma mensuplarına geçmiş olsun diyoruz.

Sedat DOĞAN	Yıldız Tek.Ünv.	İnşaat Fak.	İSTANBUL
S.Selahattin CENGİZ	Yıldız Tek. Ünv.	İnşaat Fak.	İSTANBUL
Engin TOPUZ	Ege Ün.	İşletme	İZMİR
Levent YILDIZ	Ege Ün.	Ziraat Fak. Bah. B.	İZMİR
Gazi ÇÖMEZ	Sütçü İmam Ün.	Tıp Fakültesi	K.MARAŞ
Mustafa ÖZBEK	Erc. Ün.	Bilgisayar Müh.	KAYSERİ
Betül TOGAN	Erc. Ün.	Tıbbi Dökümantasyon	KAYSERİ
Aygül TÜRK	Erc. Ün.	Tarih	KAYSERİ
Buket TACETTİN	Erc. Ün.	Elektronik Müh.	KAYSERİ
Ayşe DURSUN	Erc. Ün.	Kimya	KAYSERİ
Özlem ÖZSOY	Erc. Ün.	Maliye	KAYSERİ
Müjgan ATAS	Erc. Ün.	Matematik	KAYSERİ
Filiz DURSUN	Erc. Ün.	Biyoloji	KAYSERİ
Hasan YALGIN	Erc. Ün.	Elektronik Müh.	KAYSERİ
Onur SARI	Erc. Ün.	İktisat	KAYSERİ
Mürüvvet ALPASLAN	Erc. Ün.	İşletme	KAYSERİ
Serap USLUCAN	Erc. Ün.	Tarih	KAYSERİ
Dilek DOKLAR	Erc. Ün.	Tıbbi Döküman.	KAYSERİ
O. Sıtkı DİZDAR	Erc. Ün.	Tıp Fak.	KAYSERİ
Harun EMEKLİOĞLU	Erc. Ün.	Bil. Des. Tas.	KAYSERİ
Zeynep YONTAR	Erc. Ün.	Sağ. Mes. Y.O Biy. M.	KAYSERİ
M.Melek LALE	Erc. Ün.	Türk Dili ve Edb.	KAYSERİ
Nadire KAYRAL	Erc. Ün.	Biyoloji	KAYSERİ
Volkan GÖKKURT	Erc. Ün.	Büro Yönetimi	KAYSERİ
Arzu ŞAHİN	Erc. Ün.	Hemşirelik	KAYSERİ
Zafer BAYHAN	Erc. Ün.	Kimya	KAYSERİ
Hakan LİVÇAPAR	Erc. Ün.	Matematik	KAYSERİ
Ferhan BOZKURT	Erc. Ün.	Tıp Fak.	KAYSERİ
Bekir YEŞİLYAPRAK	Erc. Ün.	Türk Dili ve Edb.	KAYSERİ
Turgut PEŞİN	Erc. Ün.	Matematik	KAYSERİ
Sibel ERDİNÇ	Erc. Ün.	Fizik	KAYSERİ
Tamer GÖKRER	Erc. Ün.	Elektronik Müh.	KAYSERİ
Uğur ÜZEK	Erc. Ün.	Matematik	KAYSERİ
Hatice YENİLMEZ	Erc. Ün.	Matematik	KAYSERİ
Serkan KAYAALTI	Kocaeli Ün.	Fizik	KOCAELİ
Eyüp DEMİRTAŞ	Kocaeli Ün.	Fizik	KOCAELİ
Esat ERTUĞRUL	Selçuk Ün.	Bilgis. Muh. Ver. U.	KONYA
Rukiye DAĞ	Selçuk Ün.	Hukuk	KONYA
Aydın TOSUN	Selçuk Ün.	Türk Dili ve Edb.	KONYA
Şule YÜCEL	Selçuk Ün.	İngilizce Öğret.	KONYA
Selahattin AKSOY	İnönü Ün.	Fizik	MALATYA
İbrahim KARABULUT	Akdeniz Ün.	İşletme	MERSİN
Selda ERDOĞAN	Mersin Ün.	İngiliz Dili ve Edb.	MERSİN
Alev ETGÜ	Niğde Ün.	Büro Yönetimi	NİĞDE
Serhat TEKGÖZ	Niğde Ün.	Halıcılık	NİĞDE
Mehmet ÇÖL	Niğde Ün.	Matematik	NİĞDE
İlknur KANTARCI	Niğde Ün.	Sınıf Öğretmenliği	NİĞDE
Bülent ATLIOĞLU	Sakarya Ün.	Bilgisayar Muha.	SAKARYA
Şule ÇİVELEK	Cumhur. Ün.	İngiliz Dili	SİVAS
Erol KAPLAN	Cumhur. Ün.	Kimya	SİVAS
Halis YORULMAZ	Karadeniz Tek. Ün.	Sosyal Bil. Öğrt.	TRABZON
Aysun KOCAOĞLU	Karadeniz Tek. Ün.	Türkçe Öğret.	TRABZON
Alpaslan BOZKURT	Harran Ün.	Tıbbi Lab.	URFA
İbrahim EĞMİR	100. Yıl Ün.	Türk Dili ve Edb.	VAN
Kadir ÖZDOĞAN	Erc. Ün.	Fizik	YOZGAT
Ensar DEMİR	Erc. Ün.	Matematik	YOZGAT
Ramazan KARAKUŞ	Erc. Ün.	Mimarlık	YOZGAT
Efe İsmail USTA	Erc. Ün.	Fizik	YOZGAT
Harun DURAN	Osman Gazi Ün.	Fizik	ESKİŞEHİR



Seyfettin SEYMEN
Hv. Plt. Tümgeneral
2 nci Hv. İkm. Bkm. Mrk. K.

29-12-1998

Değerli Müdürüm,

KAYSERİ LİSESİ DERGİSİ'nin Eylül-Ekim 1998 sayısını göndermek nezaketinde bulunduğunuz için teşekkür ederim. Bu özel sayı derginizi büyük bir ilgi ile okudum. Gerek derginin hazırlanışını ve gerekse içindeki yazıların kalitesini takdirle karşıladım. Belli ki büyük bir ciddiyet ve emeğin eseri olmuştur.

Bu duygularla sizin ve tüm Kayseri Lisesi Personelinin yeni yılını kutlar, tarihi lisemizin sesini duyuran dergiyi devam ettirmenizi diler, başta siz olmak üzere emeği geçen tüm çalışanları kutlar, başarı, sağlık ve mutluluklar sunarım.

KAYSERİ LİSESİ DERGİSİ TAKDİR EDİLİYOR

Dergimiz her sayısı ile daha iyiye, daha güzele ulaşmak çabasıdır.

Bu yolda okuyucularının beğenisini kazanıp en iyisini verme yolundadır.

Okuyucularımız telefon, telgraf, sözlü ve yazılı olarak dergimiz hakkındaki düşüncelerini bildirmektedirler.

Bunlara bir örnek olarak Seyfettin SEYMEN paşamızın mektubunu gururla ve onurla sunuyoruz:



29.12.1998

Değerli Müdürüm,

KAYSERİ LİSESİ DERGİSİ'nin Eylül-Ekim 1998 sayısını göndermek nezaketinde bulunduğunuz için teşekkür ederim. Bu özel sayı derginizi büyük bir ilgi ile okudum. Gerek derginin hazırlanışını ve gerekse içindeki yazıların kalitesini takdirle karşıladım. Belli ki büyük bir ciddiyet ve emeğin eseri olmuş.

Bu duygularla sizin ve tüm Kayseri Lisesi Personelinin yeni yılını kutlar, tarihi lisemizin sesini duyuran dergiyi devam ettirmenizi diler, başta siz olmak üzere emeği geçen tüm çalışanları kutlar, başarı, sağlık ve mutluluklar sunarım.

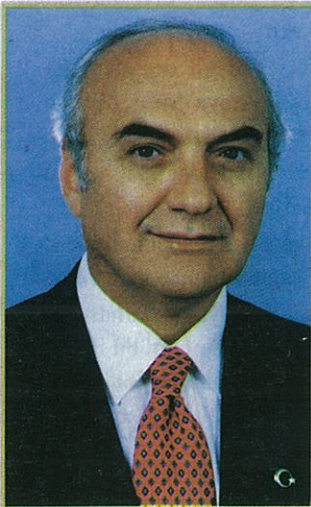
Seyfettin SEYMEN
Hv. Plt. Tümgeneral
2 nci Hv. İkm. Bkm. Mrk. K.

75

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YETMİŞBEŞ YILI

75. Yılda KAYSERİ

Kayseri Valiliği "Cumhuriyet'in 75. Yılında Kayseri" isimli bir kitap yayınladı. Renk ayırımı, grafik tasarım, baskı ve ciltleme işlemleri Plaka Matbaacılık Tic. ve San. A.Ş.'nin Ankara'daki tesislerinde gerçekleştirilen bu değerli kitap 312 büyük boy sayfadan oluşuyor. Lüks bir cildi ve özenle hazırlanmış bir kapağı var. Kayseri Ticaret Odası, Kayseri Sanayi Odası, Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ve Kayseri Ticaret Borsası'nın katkıları ile hazırlanan bu kitabın koordinatörlüğünü Kayseri Vali Yardımcısı Şükrü İsmail Zeter yaptı. Metin yazarlığını Ankara Üniversitesi'nden Dr. Mehmet Somuncu'nun yaptığı eserde yer alan fotoğraflar



**Kayseri Valisi
Mustafa YILDIRIM**

Dr. Mehmet Somuncu, Tekin Küçülalbant, Kayseri Valiliği ve Turizm İl Müdürlüğü arşivlerinden temin edildi. Erciyes Üniversitesi'nden Ahmet Somuncu ve Orhan Somuncu, Hacettepe Üniversitesi'nden Ersin Soylu, Ankara Üniversitesi'nden Mutlu Yılmaz ile Kayseri Lisesi Müdür Yardımcısı Yusuf Özmerdivenli bu eserin ortaya çıkarılmasında çok

değerli katkılarda bulundu. Kayseri Valisi Mustafa Yıldırım eserin sunuş yazısının son bölümünde duygularını şöyle dile getiriyor:

"Ulu önder Atatürk'ün büyük önem verdiği ve güven

75
CUMHURİYET'İN 75. YILINDA
KAYSERİ



**KAYSERİ VALİLİĞİ
1998**

duyduğu Kayseri 2000 yılına mutluluk ve umutla girmektedir. Cumhuriyetimizin 75. yıldönümünde ilimizi tanıtmak amacıyla hazırlanan kitaba katkıda bulunan ve emeği geçen herkese teşekkür ederim."

Kayseri İli Yardım Derneği üyeleri olarak böylesi bir görkemli eseri bizlere kazandırdıkları için başta Kayseri Valisi Mustafa Yıldırım olmak üzere emek veren ve katkı sağlayan tüm kişi ve kuruluşlara teşekkürlerimizi iletiriz...

KİYAD Kayseri ERCİYES Dergisi'nin
EKİM 1998 sayısından alınmıştır.

Kayseri'miz bir eser daha kazandı.

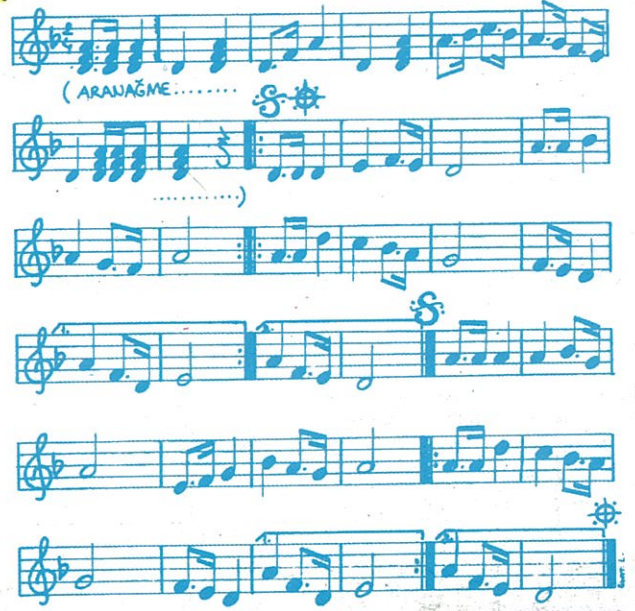
Kayseri Lisesi Marşı

Kayseri Lisesi'nin nura koşan gençleri
Güzel Anadolu'ya güneşler taşıyacak
Bu mefkûre oldukça azmimizin rehberi
Cehalet boğulacak ilm ü fen yaşayacak

GÜÇLÜYÜZ, KUVVETLİYİZ, İMANLIYIZ HEPİMİZ
YAŞASIN GENÇ TÜRKİYE YAŞASIN MEKTEBİMİZ

Asrımızda teceddüt namına her ne varsa
Biz ona varacağız bir hamlede bir hızla
Hangi bir mani bizi bu yolda karşılar
And içtik yıkacağız milli irfanımızı

GÜÇLÜYÜZ, KUVVETLİYİZ, İMANLIYIZ HEPİMİZ
YAŞASIN GENÇ TÜRKİYE YAŞASIN MEKTEBİMİZ



1922 yılında Kayseri Lisesi'nin edebiyat öğretmenliğine atanan Faruk Nafiz ÇAMLIBEL "Kayseri Lisesi Marşı"nı yazmıştır. O yıllarda Kayseri Lisesi önünde çekilmiş ve "Pek aziz kardeşim Mustafa Nuri Efendiye.." diye yazıp imzalamış oldukları bir resmi.